

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
BANKA E SHQIPËRISË
KËSHILLI MBIKËQYRËS

VENDIM

Nr. XX, datë xx.xx.xx
për

**Miratimin e UDHËZIMIT “PËR RAPORTIMIN E INFORMACIONIT FINANCIAR
NË BANKËN E SHQIPËRISË”**

Në bazë dhe për zbatim të nenit 12 shkronja “a”, nenit 27, paragrafi i dytë, nenit 43 shkronja “c”, dhe nenit 71 të ligjit nr. 8269, datë 23.12.1997, “Për Bankën e Shqipërisë”, i ndryshuar; nenit 43, pika 3, dhe nenit 62, pika 1, shkronja “c”, të ligjit nr. 52/2016, datë 19.5.2016, “Për shoqëritë e kursim-kreditit dhe unionet e tyre”, me propozimin e Departamentit të Mbikëqyrjes dhe të Departamentit të Statistikave Financiare, Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë,

VENDOSI:

1. Të miratojë udhëzimin “Për raportimin e informacionit financiar në Bankën e Shqipërisë”, sipas tekstit bashkëlidhur këtij vendimi.
2. Ngarkohet Departamenti i Statistikave Financiare të Bankës së Shqipërisë dhe Departamenti i Mbikëqyrjes, për ndjekjen e zbatimit të këtij vendimi.
3. Ngarkohet Kabineti i Guvernatorit dhe Departamenti i Kërkimeve me publikimin e këtij vendimi, përkatësisht në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë dhe në Buletinin Zyrtar të Bankës së Shqipërisë.

Ky vendim hyn në fuqi XXXX ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYETARI

SEKRETARI

Elvis ÇIBUKU

Gent SEJKO

Tabela e Përmbajtjes

KREU I	7
1. TË PËRGJITHSHME	7
1.1. Qëllimi i udhëzimit.....	7
1.2. Subjektet e udhëzimit.....	7
1.3. Baza juridike	7
1.4. Përkufizime	7
2. RREGULLA TË PËRGJITHSHME PËR RAPORTIMIN E FORMULARËVE	8
3. KONSOLIDIMI.....	10
4. PORTOFOLET KONTABËL TË INSTRUMENTAVE FINANCIARË	10
4.1. Aktivet financiare.....	10
4.2. Pasivet financiare	11
5. INSTRUMENTET FINANCIARE.....	11
5.1. Aktivet financiare.....	11
5.2. Vlera kontabël bruto.....	12
5.3. Detyrimet financiare.....	12
6. PËRCAKTIMI I KUNDËRPARTIVE	13
KREU II.....	15
1. BILANCI	15
1.1. Aktivet (1.1)	15
1.2. Detyrimet (1.2).....	15
1.3. Kapitali (1.3)	16
2. PASQYRA E TË ARDHURAVE DHE SHPENZIMEVE (2).....	18
3. PASQYRA E TË ARDHURAVE GJITHËPËRFSHIRËSE (3)	22
4. KATEGORIZIMI I AKTIVEVE FINANCIARE SIPAS INSTRUMENTIT DHE SIPAS SEKTORIT TË KUNDËRPARTISË (4).....	23
5. KATEGORIZIMI I HUAVE DHE PARADHËNIEVE JO PËR TREGTIM SIPAS PRODUKTIT (5)	25
6. SHPËRNDARJA E KREDIVE DHE PARADHËNIEVE JO PËR TREGTUIM PËR KORPORATAT JOFINANCIARE SIPAS KODEVE NVE (6).....	27
7. AKTIVET FINANCIARE NË VONESË QË JANË OBJEKT I ZHVLERËSIMIT (7)..	27
8. SHPËRNDARJA E DETYRIMEVE FINANCIARE (8).....	28
9. ANGAZHIMET E HUASË, GARANCITË FINANCIARE DHE ANGAZHIME TË TJERA (9).....	29
10. DERIVATIVËT DHE KONTABILITETI MBROJTËS (10 DHE 11).....	32
10.1. Klasifikimi i derivativëve sipas llojit të rrezikut	33
10.2. Shumat që raportohen për derivativët.....	34
10.3. Derivatvët e klasifikuar si "mbrojtje ekonomike"	35

10.4.	Zbërthimi i derivativëve sipas sektorit të kundërpartisë.....	36
10.5.	Shumat që raportohen si instrumente mbrojtëse jo-derivative (11.3 dhe 11.3.1)...	36
10.6.	Zërat e mbrojtur në mbrojtjet me vlerë të drejtë (11.4)	36
11.	LËVIZJET NË ZBRITJET DHE PROVIGJIONET PËR HUMBJET NGA KREDIA (12)	38
11.1.	Ndryshimet në fondin e për provigjioneve dhe provigjionet për humbjet nga kredia sipas SNRF-ve (12.1).....	38
11.2.	Transferimet ndërmjet fazave të zhvlerësimit (paraqitja mbi baza bruto) (12.2) ..	40
12.	KOLATERALET DHE GARANCITË E MARRA (13)	41
12.1.	Shpërndarja e kolateraleve dhe garancive sipas huave dhe paradhënies të ndryshme nga ato të mbajtura për tregtim (13.1).....	41
12.2.	Kolaterale të marra në pronësi gjatë periudhës (gjendje në datën e raportimit) (13.2.1) ..	42
12.3.	Vlera kumulative e kolateralit të marrë në zotërim (13.3.1)	42
13.	HIERARKIA E VLERËS SË DREJTË: INSTRUMENTET FINANCIARE ME VLERËN E DREJTË (14)	42
14.	ÇREGJISTRIMI DHE DETYRIMET FINANCIARE TË LIDHURA ME AKTIVET FINANCIARE TË TRANSFERUARA (15).....	43
15.	ZBËRTHIMI I ZËRAVE TË PËRZGJEDHUR NGA PASQYRA E TË ARDHURAVE DHE SHPENZIMEVE (16).....	44
15.1.	Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi sipas instrumenteve dhe sektorit të kundërpartisë (16.1)	44
15.2.	Fitimet ose humbjet nga çregjistrimi i aktiveve dhe detyrimeve financiare që nuk maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, sipas instrumentit (16.2)	45
15.3.	Fitimet ose humbjet nga aktivet dhe detyrimet financiare të mbajtura për tregtim, sipas instrumentit (16.3).....	45
15.4.	Fitimet ose humbjet nga aktivet dhe detyrimet financiare të mbajtura për tregtim, sipas rrezikut (16.4)	46
15.5.	Fitimet ose humbjet nga aktivet financiare jo për tregtim detyrimisht me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, sipas instrumentit (16.4.1).....	46
15.6.	Fitimet ose humbjet nga aktivet dhe detyrimet financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes sipas instrumentit (16.5).....	46
15.7.	Fitimet ose humbjet nga kontabiliteti mbrojtës (16.6)	47
15.8.	Zhvlerësimi i aktiveve jofinanciare (16.7)	47
15.9.	Shpenzime të tjera administrative (16.8).....	47
16.	RIKONCILIMI MIDIS KONTABILIZIMIT DHE QËLLIMIT TË KONSOLIDIMIT SIPAS CRR-së (17)	48
17.	EKSPOZIMET ME PROBLEME (18)	49
17.1.	Informacion mbi ekspozimet e rregullta dhe ato me probleme (18.0)	49
17.2.	Flukset hyrëse dhe dalëse të ekspozimeve me probleme – huatë dhe paradhëniet sipas sektorit të kundërpartisë (18.1)	53

17.3.	Huatë për pasuri të paluajtshme tregtare (CRE) dhe informacion shtesë mbi huatë e siguruar me pasuri të paluajtshme (18.2)	54
18.	EKSPOZIMET E RISTRUKTURUARA (19)	55
19.	SHPËRNDARJA GJEOGRAFIKE (20)	59
19.1.	Shpërndarja gjeografike sipas vendndodhjes së veprimtarive (20.1-20.3).....	59
19.2.	Shpërndarja gjeografike sipas rezidencës së kundërpartisë (20.4-20.7).....	59
20.	AKTIVE TË TRUPËZUARA DHE TË PATRUPËZUARA: AKTIVE SUBJEKT I QIRASË FINANCIARE OPERATIVE (21)	60
21.	ADMINISTRIMI I AKTIVEVE, KUJDESTARIA DHE FUNKSIONE TË TJERA SHËRBIMI (22).....	60
21.1.	Të ardhurat dhe shpenzimet për tarifa dhe komisione sipas veprimtarisë (22.1) ..	60
21.2.	Aktivet e përfshira në shërbimet e ofruara (22.2).....	63
22.	INTERESAT NË NJËSITË EKONOMIKE TË STRUKTUARA TË PAKONSOLIDUARA (30)	64
23.	PALËT E LIDHURA (31)	64
23.1.	Palët e lidhura: shumat e pagueshme dhe të arkëtueshme nga ato (31.1)	64
23.2.	Palët e lidhura: të ardhurat dhe shpenzimet e krijuara nga transaksionet me to (31.2) ..	65
24.	STRUKTURA E GRUPIT (40).....	65
24.1.	Struktura e grupit: “njësi për njësi” (40.1)	65
24.2.	Struktura e grupit: “instrument pas instrumenti” (40.2)	66
25.	VLERA E DREJTË (41).....	67
25.1.	Hierarkia e vlerës së drejtë: instrumentet financiare me kosto të amortizuar (41.1) ..	67
25.2.	Përdorimi i opsionit të vlerës së drejtë (41.2).....	67
26.	AKTIVET E TRUPËZUARA DHE TË PATRUPËZUARA: VLERA KONTABËL SIPAS METODËS SË MATJES (42)	67
27.	PROVIGJIONET	67
28.	SKEMAT E PËRFITIMEVE DHE PËRFITIMET E PUNONJËSVE (44).....	68
28.1.	Përbërësit e aktiveve dhe detyrimeve neto të skemave të përfitimeve (44.1)	68
28.2.	Lëvizjet në detyrimet e skemave të përfitimeve (44.2)	68
28.3.	Shpenzimet e personelit sipas llojit të përfitimeve (44.3)	68
28.4.	Shpenzime personeli sipas kategorisë së shpërblimit dhe personelit (44.4).....	69
29.	ZBËRTHIMI I ZËRAVE TË PËRZGJEDHUR TË PASQYRËS SË TË ARDHURAVE DHE SHPENZIMEVE (45).....	69
29.1.	Fitimet ose humbjet nga aktivet dhe detyrimet financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes sipas portofolit kontabël (45.1)	69
29.2.	Fitimet ose humbjet nga çregjistrimi i aktiveve jo-financiare (45.2)	70
29.3.	Të ardhura dhe shpenzime të tjera operative (45.3)	70

30. PASQYRA E NDRYSHIMEVE NË KAPITAL (46)	70
31. HUATË DHE PARADHËNIET: INFORMACION SHITESË (23)	70
32. HUA DHE PARADHËNIE: FLUKSET E EKSPOZIMEVE ME PROBLEME, ZHVLERËSIMET DHE FSHIRJET QË NGA FUNDI I VITIT FINANCIAR PARAARDHËS (24)	72
32.1. Hua dhe paradhënie: flukset hyrëse dhe dalëse të ekspozimeve me probleme (24.1)	72
32.2. Hua dhe paradhënie: Flukset e zhvlerësimeve dhe ndryshimet e akumuluar negative në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë për ekspozimet me probleme (24.2)	73
32.3. Hua dhe paradhënie: Fshirja e ekspozimeve me probleme gjatë periudhës (24.3)	74
33. KOLATERALI I PËRFITUAR NGA PROCESI I MARRJES NË PRONËSI DHE I EKZEKUTIMIT (25)	74
33.1. Kolaterali i përfituar nga marrja në pronësi, i ndryshëm nga kolaterali i klasifikuar si Tokë, Ndërtesë, Makineri e Pajisje: flukset hyrëse dhe dalëse (25.1)	75
33.2. Kolaterali i përfituar nga marrja në pronësi, i ndryshëm nga kolaterali i klasifikuar si Tokë, Ndërtesë, Makineri e Pajisje - Lloji i kolateralit të marrë (25.2)	76
33.3. Kolaterali i përfituar nga marrja në pronësi, i klasifikuar si Tokë, Ndërtesë, Makineri e Pajisje (25.3)	76
34. MENAXHIMI DHE CILËSIA E RISTRUKTURIMEVE (26)	77
35. HUA DHE PARADHËNIE: KOHËZGJATJA MESATARE DHE PERIUDHAT E RIKUPERIMIT (47)	78

KREU I

1. TË PËRGJITHSHME

1.1. Qëllimi i udhëzimit

1. Udhëzimi përcakton kërkesat për raportimin e informacionit financiar, nëpërmjet formularëve dhe të udhëzimeve për plotësimin tyre.

1.2. Subjektet e udhëzimit

2. Subjekte të kësaj rregulloreje janë bankat e licencuara nga Banka e Shqipërisë, për të ushtruar veprimtari bankare dhe/ose financiare në Republikën e Shqipërisë. (këtu e më poshtë “banka”)

1.3. Baza juridike

3. Ky udhëzim nxirret në bazë dhe për zbatim të:
 - a) nenit 12 shkronja “a”, nenit 27, paragrafi i dytë, nenit 43 shkronja “c”, dhe nenit 71 të ligjit nr. 8269, datë 23.12.1997 “Për Bankën e Shqipërisë”, i ndryshuar;
 - b) nenit 47, pika 4 e ligjit nr. 9662, datë 18.12.2006 “Për Bankat në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar;
 - c) nenit 43, pika 3 dhe nenit 62, pika 1, shkronja “c”, të ligjit nr.52/2016, datë 19.05.2016 “Për shoqëritë e kursim-kreditit dhe unionet e tyre”.
 - d) rregullores Nr.45, datë 10.06.2009 e ndryshuar “Mbi raportimet në Bankën e Shqipërisë sipas sistemit raportues të unifikuar”

1.4. Përkufizime

4. Termat e përdorur në këtë rregullore kanë të njëjtin kuptim me termat e përkufizuar në nenin 4 të ligjit nr. 9662, datë 18.12.2006 "Për bankat në Republikën e Shqipërisë" dhe në rregulloren nr. 73, datë 22.12.2021 “Për raportimet në Bankën e Shqipërisë të zërave të bilancit të subjekteve të kreditit dhe të subjekteve monetare financiare” (këtu e më poshtë Rregullorja 73/2021).
5. Përveç sa parashikohet në paragrafin 4 më sipër, për qëllime të zbatimit të këtij udhëzimi, termat e mëposhtëm do të kenë këto kuptime dhe do të përdoren respektivisht:
 - a) “Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar” (SNRF) – janë Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit, siç përcaktohen në nenin 3, pika 4 të Ligjit Nr.25, datë 10.05.2018 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare” (këtu e më poshtë Ligji 25/2008);
 - b) “NUIS”- është Numri Unik i Identifikimit të Subjektit siç përcaktohet në nenin 60 të ligjit nr. 9273, datë 03.05.2007, “Për regjistrimin e biznesit”, i ndryshuar;
 - c) “NVE” (Kodi NACE) : është kodi i veprimtarisë ekonomike i përcaktuar sipas Nomenklaturës së Veprimtarive Ekonomike të Revizionuara të miratuar me vendimin

e Këshillit të Ministrave nr. 320, datë 28.05.2014 dhe të publikuara nga Instituti i Statistikave;

- d) “mikrondërmarrjet, ndërmarrje të vogla dhe të mesme” (SME) – janë ndërmarrjet siç përcaktohen në Ligjin Nr. 8957, datë 17.10.2002 “Për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme” (këtu e më poshtë Ligji 8957/2002);
- e) “Kodi ISIN” – është Numri Ndërkombëtar i Identifikimit të Letrave me Vlerë, i caktuar për letrat me vlerë, i përbërë nga 12 karaktere alfanumerike, të cilët identifikojnë në mënyrë unike një emetim të letrave me vlerë;
- f) “Kodi LEI” – është Identifikuesi Global i Subjektit Juridik i caktuar për subjektet, i cili identifikon në mënyrë unike një palë në një transaksion financiar;
- g) “ESBR”- ESRB Recommendation on closing real estate data gaps.
- h) “subjekt krediti” – do të këtë të njëjtin kuptim siç parashikohet në rregulloren 73/2021; “Fazat e zhvlerësimit” - janë grupet e aktiveve që plotësojnë kriteret sipas kategorive të zhvlerësimit siç përcaktohen në SNRF 9.5.5. sipas ndarjeve të mëposhtme:
 - i. Faza 1 është grupi i aktiveve matja e zhvlerësimit të të cilave është bërë në përputhje me SNRF 9.5.5.5.
 - ii. Faza 2 është grupi i aktiveve matja e zhvlerësimit të të cilave është bërë në përputhje me SNRF 9.5.5.3.
 - iii. Faza 3 është grupi i aktiveve me zhvlerësim kredie matja e të cilave është bërë siç përcaktohet në Shtojcën A të SNRF 9-ës.

2. RREGULLA TË PËRGJITHSHME PËR RAPORTIMIN E FORMULARËVE

- 6. Bankat raportojnë informacionin financiar për veprimtarinë e tyre sipas formularëve në Shtojcën I bashkëlidhur. Plotësimi i formularëve në Shtojcën I kryhet sipas përcaktimeve të këtij udhëzimi. Këto përcaktime plotësojnë udhëzimet e përfshira në formën e referencave në formularët e raportimit në Shtojcën I.
- 7. Bankat, me përjashtim të rasteve kur parashikohet ndryshe, në plotësimin e formularëve sipas Shtojcës I aplikojnë Standartet Ndërkombëtare të Kontabiliteti (SNRF) në përputhje me parashikimet në Ligjin 25/2018, së bashku me udhëzimet e parashikuara në këtë dokument.
- 8. Bankat plotësojnë dhe paraqesin formularët që kanë të bëjnë me:
 - a) aktivet, detyrimet, kapitali, të ardhurat dhe shpenzimet që njihen nga subjekti;
 - b) ekspozimet jashtë bilancit dhe aktivitetet në të cilat është përfshirë subjekti;
 - c) transaksionet e kryera nga subjekti;
 - d) rregullat e vlerësimit, përfshirë metodat për llogaritjen e provigjioneve për rrezikun e kredisë të aplikuara nga subjekti.
- 9. Për qëllime të plotësimit të të dhënave në formularë, në qelizat me ngjyrë gri nuk kërkohet të raportohen të dhëna.
- 10. Formularët marrin informacion nga njëri-tjetri për të dhëna të përsëritura dhe kanë formula për përmbledhjen e informacionit brenda të njëjtit formular;

11. Për zërat e futur në kllapa, vlera që do të raportohet do të jetë element zbritës në shumatoret e formularëve përkatëse, por nuk do të raportohet me shenjë minus.
12. Për zërat që kanë shenjë minus në kllapa "(-)" në emërtim, vlera përkatëse do të raportohen me shenjë minus përpara.
13. Çdo qelizë e formularëve përfaqëson një zë që ka tepricë debitore ose tepricë kreditore sipas parimeve kontabël. Në tabelën e mëposhtme paraqitet në mënyrë skematike e të përmbledhur natyra e zërave si dhe shenja me të cilën do të raportohet vlera përkatëse. Nëse teprica ose ndryshimi përcaktohet si negative atëherë vlera do të raportohet me shenjë minus.
14. Paraqitja skematike e mënyrës së raportimit të të dhënave të paraqitura sipas pikës 13 jepet në tabelën e mëposhtme:

Tabela 1. Klasifikimi i zërave në debitorë ose kreditorë dhe shenjat e raportimit

Zërat	Debi ose Kredi	Teprica ose Ndryshimi	Vlera e raportuar
Aktivet	Debi	Teprica e aktiveve	Pozitive
		Rritja e aktiveve	Pozitive
		Tepricë negative e aktiveve	Negative
		Rënia e aktiveve	Negative
Shpenzimet		Teprica e shpenzimeve	Pozitive
		Rritja e shpenzimeve	Pozitive
		Tepricë negative e shpenzimeve (përfshirë rimarrjet)	Negative
		Rënia e shpenzimeve	Negative
Detyrime	Kredi	Teprica e detyrimeve	Pozitive
		Rritja e detyrimeve	Pozitive
		Teprica negative e detyrimeve	Negative
		Rënia e detyrimeve	Negative
Kapitali		Teprica e kapitalit	Pozitive
		Rritja e kapitalit	Pozitive
		Teprica negative e kapitalit	Negative

Zërat	Debi ose Kredi	Teprica ose Ndryshimi	Vlera e raportuar
		Rënia e kapitalit	Negative
Të ardhurat		Teprica e të ardhurave	Pozitive
		Rritja e të ardhurave	Pozitive
		Teprica negative e të ardhurave (përfshirë rimarrjet)	Negative
		Rënia e të ardhurave	Negative

3. KONSOLIDIMI

15. Bankat raportojnë sipas Shtojcës I në baza individuale dhe të konsoliduara. Për qëllime të raportimit të pasqyrave financiare të konsoliduara bankat do të ndjekin parimet e konsolidimit sipas përcaktimeve të ligjit nr. 25/2018, “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare” si dhe të rregullores nr. 4, datë 1.2.2017, e ndryshuar “Për mbikëqyrjen e konsoliduar”.
16. Bankat mund të përdorin metodën e kapitalit neto për investimet në filialet e sigurimeve dhe ato jo-financiare në përputhje me nenin XX të rregullores për mbikëqyrjen e konsoliduar.
17. Bankat mund të përdorin metodën proporcionale të konsolidimit për filialet financiare në përputhje me nenin XX të rregullores për mbikëqyrjen e konsoliduar.
18. Bankat mund të përdorin metodën proporcionale të konsolidimit për investime në sipërmarrje të përbashkëta në përputhje me nenin XX të rregullores për mbikëqyrjen e konsoliduar.

4. PORTOFOLET KONTABËL TË INSTRUMENTAVE FINANCIARË

19. Për qëllime të plotësimit të formularëve, instrumentat financiarë shpërndahen nëpër “portofole kontabël” bazuar në rregullat kontabël të vlerësimit. Këto shpërndarje nuk përfshijnë investimet në filiale, në pjesëmarrjet dhe në sipërmarrjet e përbashkëta, tepricat e arkëtueshme si “mjetet monetare, mjetet monetare në bankat qendrore dhe depozitat të tjera”, instrumentet financiare të klasifikuara si “*Të mbajtura për shitje*” të përfshira në zërat “*Aktive afatgjata dhe aktive për t’u nxjerrë jashtë përdorimit të klasifikuara si “të mbajtura për shitje” dhe “Detyrimet për t’u nxjerrë jashtë përdorimit të klasifikuara si “të mbajtura për shitje”*”.

4.1. Aktivet financiare

20. Aktivet financiare raportohen nëpër portofolet kontabël si më poshtë, bazuar në përcaktimet sipas SNRF-ve:

- a) “Aktive financiare të mbajtura për tregtim”;
 - b) “Aktive financiare jo për tregtim, detyrimisht me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes”;
 - c) “Aktive financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes”;
 - d) “Aktive financiare me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse”;
 - e) “Aktive financiare me kosto të amortizuar”
21. Pavarësisht nga metoda e tyre e matjes, investimet në filiale, sipërmarrjet e përbashkëta dhe pjesëmarrjet që nuk janë konsoliduar plotësisht ose proporcionalisht sipas përcaktimeve prudenciale për konsolidimin, raportohen në zërin “Investime në filiale, sipërmarrje të përbashkëta dhe pjesëmarrje”, përveç rasteve kur ato klasifikohen si të mbajtura për shitje në përputhje me SNRF 5.
22. “Derivativët - Kontabiliteti mbrojtës” përfshin derivativët me tepriçë pozitive për subjektin raportues të mbajtur sipas kontabilitetit mbrojtës bazuar në SNRF-të.

4.2. Pasivet financiare

23. Pasivet financiare raportohen nëpër portofolet kontabël si më poshtë, bazuar në përcaktimet sipas SNRF-ve:
- a) “Detyrime financiare të mbajtura për tregtim”;
 - b) “Detyrime financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes”;
 - c) “Detyrime financiare me kosto të amortizuar”.
24. “Derivativët - Kontabiliteti mbrojtës” përfshin derivativët me tepriçë negative për subjektin raportues të mbajtur sipas kontabilitetit mbrojtës bazuar në SNRF-të.

5. INSTRUMENTET FINANCIARE

25. Për qëllime të plotësimit të tabelave "vlera kontabël (neto)" nënkupton shumën që regjistrohet në bilanc. Vlera kontabël e instrumenteve financiare përfshin edhe interesin e përllogaritur.

5.1. Aktivet financiare

26. Aktivet financiare shpërndahen në klasat e mëposhtme të instrumenteve: “Mjete monetare në arkë”, “Derivativë”, “Instrumente kapitali”, “Letra me vlerë të borxhit” dhe “Huatë dhe paradhëniet”.
27. “Letra me vlerë të borxhit” janë instrumente borxhi të emetuara si letra me vlerë dhe që nuk janë hua, siç përcaktohet në Shtojcën II, Pjesa 1, Tabela – Kategoritë e instrumentave të Rregullores 73/2021.

28. "Hua dhe paradhënie" janë instrumente borxhi të mbajtura nga subjektet dhe që nuk janë letra me vlerë. Ky zë përfshin "huatë" siç përcaktohen në Shtojcën II, Pjesa 1, Tabela – Kategoritë e instrumentave të Rregullores 73/2021 (duke përfshirë depozitat në subjektet e kreditit dhe banka qendrore, pavarësisht klasifikimit për qëllime kontabël) si dhe paradhëniet që nuk mund të klasifikohen si "hua" siç përcaktohen në Shtojcën II, Pjesa 1, Tabela – Kategoritë e instrumentave të Rregullores 73/2021. "Paradhëniet që nuk janë hua" detajohen më tej në paragrafin 116 (g).
29. Në raportimin e informacionit financiar (FINREP) si "instrumente borxhi" përfshihen "huatë dhe paradhëniet" dhe "letrat me vlerë të borxhit".

5.2. Vlera kontabël bruto

30. Vlera kontabël bruto e instrumenteve të borxhit do të ketë kuptimin e mëposhtëm:
- a) për instrumentet e borxhit të matura me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes sipas SNRF-ve, të cilat nuk përfshihen në portofolin e mbajtur për tregtim, vlera kontabël bruto do të varet nga fakti nëse këto instrumente borxhi klasifikohen si të rregullta ose me probleme. Për instrumentet e borxhit të rregullta, vlera kontabël bruto do të jetë vlera e drejtë. Për instrumentet e borxhit me probleme, vlera kontabël bruto do të jetë vlera e drejtë duke i shtuar çdo ndryshim negativ të akumuluar në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë, siç përcaktohet në paragrafin 104. Për qëllime të matjes së vlerës kontabël bruto, vlerësimi i instrumenteve të borxhit do të bëhet individualisht për secilin prej tyre;
 - b) për instrumentet e borxhit me kosto të amortizuar ose me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera përmbledhëse sipas SNRF-ve, vlera kontabël bruto do të jetë vlera kontabël përpara çdo provigjioni nga humbja;
 - c) për aktivet financiare të mbajtura për tregtim sipas SNRF-ve, vlera kontabël bruto do të jetë vlera e drejtë.

5.3. Detyrimet financiare

31. Detyrimet financiare do të shpërndahen në klasat e mëposhtme të instrumenteve: "Derivativët", "Pozicionet në shitje", "Depozitat", "Letrat me vlerë të borxhit të emetuara" dhe "Detyrime të tjera financiare".
32. Për qëllim të plotësimit të formularëve dhe të këtij dokumenti, "Depozitat" do të jenë depozitat siç përcaktohet në Shtojcën II, Pjesa 1, Tabela – Kategoritë e instrumentave të Rregullores 73/2021.
33. "Letrat me vlerë të borxhit të emetuara" janë instrumentet e borxhit të emetuara si letra me vlerë nga subjekti, të cilat që nuk janë depozita, siç përcaktohet në Shtojcën II, Pjesa 1, Tabela – Kategoritë e instrumentave të Rregullores 73/2021.
34. "Detyrime të tjera financiare" do të përfshijnë të gjitha detyrimet financiare të ndryshme nga derivativët, pozicionet në shitje, depozitat dhe letrat me vlerë të borxhit të emetuara.
35. "Detyrime të tjera financiare" sipas SNRF-ve, do të përfshijnë garancitë financiare të dhëna kur ato maten ose me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes (SNRF

9.4.2.1(a)) ose me shumën e njohur fillimisht minus amortizimin kumulativ (SNRF 9.4.2.1 (c) (ii)). Angazhimet e huasë do të raportohen si “Detyrime të tjera financiare” kur ato përcaktohen si detyrime financiare me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes (SNRF 9.4.2.1(a)) ose kur janë angazhime për të dhënë një hua me normë interesi nën nivelin e tregut. (SNRF 9.2.3 (c), SNRF 9.4.2.1 (d)).

36. Në rast se angazhimet e huasë, garancitë financiare dhe angazhimet e tjera të dhëna maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, çdo ndryshim në vlerën e drejtë, duke përfshirë ndryshimet për shkak të rrezikut të kredisë, raportohet si “detyrime të tjera financiare” dhe jo si provigjione për “Angazhimet dhe garancitë e dhëna”.
37. "Detyrimet e tjera financiare" përfshijnë gjithashtu dividendët që do të paguheshin, shumat e pagueshme lidhur me zërat pezull dhe tranzit, dhe shumat e pagueshme në përmbushje të shlyerjeve të ardhshme të transaksioneve në letra me vlerë ose të transaksioneve të këmbimit valutor, kur pagesat për këto transaksione njihen përpara datës së pagesës.

6. PËRCAKTIMI I KUNDËRPARTIVE

38. Raportimi sipas kundërpative do të bëhet bazuar në ndarjet e mëposhtme:
- a) banka qendrore;
 - b) qeveria, ku përfshihen qeveritë qendrore; organe të qeverisjes lokale dhe rajonale, duke përfshirë njësitë administrative dhe ato me natyrë jo-tregtare, duke përfshirë ndërmarrjet publike ose private të zotëruara prej tyre (të cilat duhet të raportohen si “subjekte krediti”, “subjekte të tjera financiare” ose si “subjekte jo-financiare” në varësi të aktivitetit të tyre); fondet e sigurimeve shoqërore; dhe organizatat ndërkombëtare, të tilla si subjektet e Bashkimit Evropian, Fondi Monetar Ndërkombëtar dhe Banka për Zgjidhjet Ndërkombëtare (BIS);
 - c) institucione krediti, ku përfshihet çdo subjekt veprimtaria e të cilit konsiston në grumbullimin e depozitave ose fondeve të tjera të pagueshme nga publiku dhe të japë kredi për llogari të tij”) siç përcaktohet në Rregulloren 73/2021 si dhe bankat shumëpalëshe të zhvillimit (MDB);
 - d) institucione të tjera financiare, ku përfshihen të gjitha subjektet financiare, të ndryshme nga institucionet e kreditit, të tilla si subjektet financiare jobanka, firmat e investimeve, fondet e investimeve, kompanitë e sigurimeve, fondet e pensioneve, ndërmarrjet e investimeve kolektive, dhe shtëpitë e kleringut, si dhe ndërmjetës të tjerë financiarë, ndihmësit financiarë dhe subjektet financiare të varura (captive financial institutions) dhe huadhënësit e parave;
 - e) subjekte jo-financiare, ku përfshihen korporatat dhe degët me kompetenca të gjera (quasi-corporations) që nuk kryejnë ndërmjetësim financiar por përfshihen në prodhimin e mallrave të tregut dhe ofrimin e shërbimeve jo financiare, siç përcaktohet në Rregulloren Nr. 73/2021;
 - f) individët , ku përfshihen individët ose grupe individësh si konsumatorë dhe prodhues të mallrave dhe shërbimeve jo-financiare ekskluzivisht për konsumin e tyre përfundimtar, dhe si prodhues të mallrave të tregut dhe ofrues të shërbimeve financiare dhe jo financiare me kusht që veprimtaritë e tyre të mos jenë ato të degëve me kompetenca të gjera (quasi-corporations). Këtu përfshihen edhe subjektet jofitimprurëse që u shërbejnë individëve/familjeve të cilët janë të angazhuar kryesisht

në prodhimin e mallrave dhe shërbimeve jotregtare të destinuara për grupe të veçanta të familjeve.

39. Shpërndarja sipas kundërpartive do të bazohet ekskluzivisht nga natyra e kundërpartisë së drejtpërdrejtë. Klasifikimi i ekspozimit ndaj më shumë se një debitori do të bëhet në bazë të karakteristikave të debitorit që është më i rëndësishëm ose përcaktues për subjektin që ka ndërmarrë ekspozimin. Për klasifikimet e tjera, shpërndarja e ekspozimeve ndaj më shumë se një debitori sipas sektorit të kundërpartisë, vendi i rezidencës dhe kodi NVE do të orientohen nga karakteristikat e debitorit më të rëndësishëm ose më përcaktues.
40. Kundërparti të drejtpërdrejta në transaksionet e mëposhtme do të jenë:
- a) për huatë dhe paradhëniet, huamarrësi i drejtpërdrejtë. Për llogaritë e arkëtueshme nga tregtia, huamarrësi i drejtpërdrejtë do të jetë kundërpartia që ka detyrimin për të paguar të arkëtueshmet, me përjashtim të transaksioneve me rekurs, ku huamarrësi i drejtpërdrejtë do të jetë transferuesi i llogarive të arkëtueshme për rastet kur subjekti raportues nuk është përfituesi kryesor i të gjitha rreziqeve dhe përfitimeve nga pronësia e llogarive të arkëtueshme të transferuara;
 - b) për letrat me vlerë të borxhit dhe instrumentet e kapitalit (duke përfshirë dhe titullzimet), emetuesi i letrave me vlerë;
 - c) për depozitat, depozituesi;
 - d) për pozicionet në shitje, kundërpartia e transaksionit të huamarrjes së letrave ose e marrëveshjes së anasjelltë të riblerjes;
 - e) për derivativët, kundërpartia e drejtpërdrejtë e parashikuar në kontratën derivative. Për derivativët e tregtuar në tregje të organizuara e të shlyer në mënyrë qendrore, kundërpartia e drejtpërdrejtë do të jetë shtëpia e kleringut e cila vepron si kundërparti qendrore. Shpërndarja e kundërpartive për derivativët me rrezik kredie i referohet sektorit të cilit i përket kundërpartia tjetër e kontratës (blerësi ose shitësi i mbrojtjes);
 - f) për garancitë financiare të dhëna, kundërpartia e drejtpërdrejtë e instrumentit të garantuar të borxhit;
 - g) për angazhimet e huasë dhe angazhimet e tjera të dhëna, kundërpartia e cila ka marrë përsipër rrezikun e kredisë sipas vlerësimit të subjektit raportues;
 - h) për angazhimet e huasë, garancitë financiare dhe angazhimet e tjera të marra, garantuesi ose kundërpartia që i ka dhënë angazhimin subjektit raportues.

KREU II

1. BILANCI

1.1. Aktivet (1.1)

41. "Mjete monetare në arkë" përfshin gjëndjen e kartëmonedhave dhe monedhave kombëtare e të huaja në qarkullim që përdoren zakonisht për të kryer pagesa.
42. "Mjetet monetare me Bankat Qendrore" përfshijnë të gjitha "huatë dhe paradhëniet" në formën e tepricave të arkëtueshme me kërkesë, në bankat qendrore.
43. "Depozita të tjera" përfshijnë tepricat e arkëtueshme me kërkesë me subjektet e kreditit.
44. "Investime në filiale, sipërmarrje të përbashkëta dhe pjesëmarrje" përfshijnë investimet në pjesëmarrje, sipërmarrje të përbashkëta dhe filiale të cilat nuk janë konsoliduar plotësisht ose proporcionalisht sipas kërkesave prudenciale të konsolidimit, përveç rasteve kur ato klasifikohen si të mbajtura për shitje në përputhje me SNRF 5-ën, pavarësisht nga mënyra se si maten, duke përfshirë këtu rastin kur standardet e kontabilitetit lejojnë që ato të përfshihen në portofolet e ndryshme kontabël të përdorura për instrumentet financiare. Vlera kontabël e investimeve të matura me metodën e kapitalit përfshin edhe "emrin e mirë".
45. Aktivet që nuk janë aktive financiare dhe që për shkak të natyrës së tyre nuk mund të klasifikohen në zëra specifikë të bilancit raportohen në "Aktive të tjera". Aktivet e tjera përfshijnë, ndër të tjera, arin, argjendin dhe mallra të tjera, edhe kur ato mbahen për qëllime tregtimi.
46. "Aktivet afatgjata dhe aktivet për t'u nxjerrë jashtë përdorimit të klasifikuara si të mbajtura për shitje" do të kenë të njëjtin kuptim sipas SNRF 5-ës.

1.2. Detyrimet (1.2)

47. Provigjionet për "Pensionet dhe detyrimet e tjera me përfitime të përcaktuara" përfshijnë shumën e detyrimeve neto të përfitimeve të përcaktuara.
48. Sipas SNRF-ve, provigjionet për "Përfitime të tjera afatgjata të punonjësve" përfshijnë shumën e deficiteve në skemat afatgjata të përfitimeve të punësimit të renditura në SNK 19.153. Shpenzimet e akumuluar nga përfitimet afatshkurtra të punonjësve (SNK 19.11(a)), skemat me kontribute të përcaktuara (SNK 19.51(a)) dhe përfitimet nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës (SNK 19.169(a)) përfshihen në "Detyrime të tjera".
49. Provigjionet për "Angazhimet dhe garancitë e dhëna" përfshijnë provigjionet që lidhen me të gjitha angazhimet dhe garancitë, pavarësisht nëse zhvlerësimi i tyre përcaktohet në përputhje me SNRF 9-ën ose provigjionimi i tyre ndjek SNK 37-ën ose nëse ato trajtohen si kontrata sigurimi sipas SNRF 4-ës. Detyrimet që rrjedhin nga angazhimet dhe garancitë financiare të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes nuk raportohen si provigjione edhe pse vijnë për shkak të rrezikut të kredisë, por si "detyrime të tjera financiare" në përputhje me paragrafin 36.

50. "Kapitali aksioner i ripagueshëm me kërkesë" përfshin instrumentet kapitale të emetuara nga subjekti që nuk plotësojnë kriteret për t'u klasifikuar në kapital. Institucionet përfshijnë në këtë zë aksionet në kooperativë (cooperative shares) që nuk plotësojnë kriteret për t'u klasifikuar në kapital.
51. Detyrimet që nuk janë detyrime financiare dhe që për shkak të natyrës së tyre nuk mund të klasifikohen në zëra specifike të bilancit raportohen në "Detyrime të tjera".
52. "Detyrime të përfshira në grupet për t'u nxjerrë jashtë përdorimit të klasifikuara si të mbajtura për shitje" kanë të njëjtin kuptim si në SNRF 5.

1.3. Kapitali (1.3)

53. Zërat e kapitalit që janë instrumente financiare përfshijnë ato kontrata që janë objekt i SNK 32-it.
54. "Kapitali si komponent i instrumentave financiare të përbëra" përfshin pjesën e kapitalit të instrumentave financiare të përbëra (d.m.th., instrumentet financiare që përmbajnë si elementë të detyrimeve ashtu edhe të kapitalit p.sh. obligacionet e konvertueshme) të emetuara nga subjekti (duke përfshirë instrumente financiare të përbëra nga derivativë të përfshirë të shumëfishtë, vlerat e të cilëve janë të ndërvarura).
55. "Instrumente të tjera të emetuara të kapitalit" përfshijnë instrumente të kapitalit që janë instrumente financiare të ndryshme nga "Kapitali" dhe "kapitali si komponent i instrumenteve financiare të përbëra".
56. "Zëra të tjerë të kapitalit" përfshijnë të gjithë instrumentet e kapitalit që nuk janë instrumente financiare, duke përfshirë, ndër të tjera, transaksione pagese me aksione (të shlyera me kapital) (SNRF 2.10).
57. "Ndryshimet e vlerës së drejtë të instrumentave të kapitalit të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse" përfshijnë fitimet dhe humbjet e akumuluar për shkak të ndryshimeve në vlerën e drejtë të investimeve në instrumentet e kapitalit për të cilat njësia raportuese ka bërë zgjedhjen e pakthyeshme për t'i paraqitur ndryshimet në vlerën e drejtë në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse.
58. "Mbrotjtja joefektive e mbrojtjes me vlerë të drejtë të instrumenteve të kapitalit të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse" përmban mbrojtjen joefektive të akumuluar që lind nga mbrojtjet e vlerës së drejtë, në të cilat elementi i mbrojtur është një instrument i kapitalit i matur me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse. Mbrojtja joefektive e raportuar në këtë rresht duhet të jetë diferenca midis luhatjes së akumuluar të vlerës së drejtë të instrumentit të kapitalit të raportuar në "Ndryshimet e vlerës së drejtë të instrumenteve të kapitalit të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (zëri i mbrojtur)" dhe luhatjeve të akumuluar të vlerës së drejtë e derivativit mbrojtës të raportuar në "Ndryshimet e vlerës së drejtë të instrumenteve të kapitalit të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (instrumenti mbrojtës)" (SNRF 9.6.5.3 dhe SNRF 9.6.5.8).

59. “Ndryshimet e vlerës së drejtë të detyrimeve financiare të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes për shkak të ndryshimeve në rrezikun e kredisë” përfshin fitimet dhe humbjet e akumuluar të njohura në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse dhe që lidhen me rrezikun e kredisë për detyrimet e matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, pavarësisht nëse regjistrimi ndodh me regjistrimin fillestar apo më pas.
60. "Mbrotjtja e investimeve neto në operacionet jashtë vendit (pjesa efektive)" përfshin diferencat e rivlerësimit nga konvertimi i valutës së huaj për pjesën efektive si të mbrojtjeve ekzistuese të investimeve neto në operacionet jashtë vendit ashtu edhe të mbrojtjeve, të investimeve neto në operacionet jashtë vendit që nuk aplikohen më ndërkohë që operacionet jashtë vendit vijojnë të mbahen në bilanc.
61. “Derivatvët mbrojtës. Rezervat e mbrojtjes së flukseve monetare (pjesa efektive)” përfshijnë rezervën e mbrojtjes së flukseve monetare për pjesën efektive të ndryshimit në vlerën e drejtë të derivativëve mbrojtës në një mbrojtje të fluksit monetar, si për mbrojtjet e flukseve monetare ekzistuese ashtu edhe për mbrojtjet e flukseve monetare që nuk aplikohen më.
62. “Ndryshimet e vlerës së drejtë të instrumenteve të borxhit të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse” përfshijnë fitimet ose humbjet e akumuluar nga instrumentet e borxhit të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, pas zbritjes së fondit të provigjioneve që matet në datën e raportimit në përputhje me SNRF 9.5.-ën.
63. "Instrumentet mbrojtës (instrumenët e papërcaktuar)" përfshijnë ndryshimet e akumuluar në vlerën e drejtë të të gjithë elementëve të mëposhtëm:
 - a) vlera në kohë e një opsioni ku ndryshimet në vlerën në kohë dhe vlerën e perceptuar të atij opsioni janë të ndara dhe vetëm ndryshimi në vlerën e perceptuar përcaktohet si instrument mbrojtës (SNRF 9.6.5.15);
 - b) elementi me afat në një kontratë “*forward*” ku elementi me afat dhe elementi *spot* i kësaj kontrate të ardhshme janë të ndara dhe vetëm ndryshimi në elementin *spot* të kontratës së ardhshme përcaktohet si instrument mbrojtës;
 - c) Marzhi bazë i monedhës së huaj nga një instrument financiar kur ky marzh përjashtohet nga matja e atij instrumenti financiar si instrument mbrojtës (SNRF 9.6.5.15, SNRF 9.6.5.16).
64. Sipas SNRF-ve, "Rezervat e rivlerësimit" përfshijnë shumën e rezervave që rezulton nga zbatimi për herë të parë i SNK-ve, të cilat nuk janë llogaritur në lloje të tjera rezervash.
65. "Rezervat e tjera" ndahen midis zërit "Rezerva ose humbje të akumuluar të investimeve në filiale, sipërmarrje të përbashkëta dhe pjesëmarrje të llogaritura duke përdorur metodën e kapitalit neto" dhe "Rezerva të tjera". "Rezervat ose humbjet e akumuluar të investimeve në filiale, sipërmarrjet e përbashkëta dhe pjesëmarrje të llogaritura me metodën e kapitalit neto" përfshijnë shumën e akumuluar të të ardhurave dhe shpenzimeve të gjeneruara nga investimet e sipërpërmendura të matura nëpërmjet fitimit ose humbjes në vitet e kaluara ku ato janë llogaritur me metodën e kapitalit neto. "Rezerva të tjera" do të përfshijë rezerva të ndryshme nga ato të paraqitura veçanë në zërat e tjerë dhe mund të përfshijnë rezervën ligjore dhe rezervën statutores.

66. “Aksionet e thesarit” përfshijnë të gjitha instrumentet financiare që kanë karakteristikat e instrumenteve të kapitalit, të cilët janë riblerë nga subjekti dhe nuk janë shitur ose amortizuar.

2. PASQYRA E TË ARDHURAVE DHE SHPENZIMEVE (2)

67. Të ardhurat nga interesi dhe shpenzimet për interesa nga instrumentet financiare të matura me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes dhe nga derivativët mbrojtës të klasifikuar në kategorinë "kontabiliteti mbrojtës" do të raportohen ose veçan nga të ardhurat dhe shpenzimet e tjera nën zërat "të ardhura nga interesi" dhe "shpenzime për interesa" (“çmim i pastër” (clean price)) ose si pjesë e fitimeve ose humbjeve nga këto kategori instrumentesh (“çmim i ndotur” (dirty price)). Metoda e çmimit të pastër ose të ndotur do të zbatohet njësoj për të gjitha instrumentet financiare të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes dhe për derivativët mbrojtës të klasifikuar në kategorinë "kontabilitet mbrojtës".
68. Institucionet do të raportojnë zërat e mëposhtëm, të cilët përfshijnë të ardhurat dhe shpenzimet në lidhje me palët e lidhura që nuk janë konsoliduar plotësisht ose proporcionalisht sipas përcaktimeve rregullatore për konsolidimin, të ndarë sipas portofoleve kontabël:
- a) “Të ardhura nga interesi”;
 - b) “Shpenzime për interesa”;
 - c) “Të ardhura nga dividendët”;
 - d) “Fitimet ose humbjet neto nga çregjistrimi (derecognition) i aktiveve dhe detyrimeve financiare që nuk maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes”;
 - e) “Fitimet ose humbjet neto nga modifikimi”;
 - f) "Provigjionimi ose (-) anulimi i provigjioneve të aktiveve financiare që nuk maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes".
69. “Të ardhurat nga interesi të aktiveve financiare të mbajtura për tregtim” dhe “shpenzimet për interesa të detyrimeve financiare të mbajtura për tregtim” përfshijnë, kur përdoret çmimi i pastër, shumat që lidhen me ato derivativë të klasifikuar në kategorinë “të mbajtura për tregtim” që janë instrumente mbrojtës nga pikëpamja ekonomike, por jo kontabël, për të paraqitur të ardhura dhe shpenzime korrekte nga interesi nga instrumentet financiare që janë të mbrojtura.
70. Kur përdoret çmimi i pastër, “të ardhurat nga interesi të aktiveve financiare të mbajtura për tregtim” dhe “shpenzimet për interesa të detyrimeve financiare të mbajtura për tregtim” përfshijnë gjithashtu tarifat e ndara në kohë dhe pagesat balancuese në lidhje me derivativët e kredisë të matura me vlerën e drejtë dhe të përdorura për të menaxhuar rrezikun e kredisë të një pjese ose të të gjithë instrumentit financiar që është klasifikuar me vlerën e drejtë në atë rast (SNRF 9.6.7).
71. “Të ardhurat nga interesi nga derivativët – kontabiliteti mbrojtës, rreziku i normës së interesit” dhe “Shpenzimet e interesit për derivativët – kontabiliteti mbrojtës, rreziku i normës së interesit” përfshin, kur përdoret çmimi i pastër, shumat që lidhen me ato derivativë të klasifikuar në kategorinë “kontabilitet mbrojtës” që mbulojnë rrezikun e

normës së interesit, duke përfshirë mbrojtjen e një grupi zërash me pozicione rreziku kompensues (mbrojtjet e një pozicioni neto) rreziku i mbrojtur i të cilit ndikon në zëra të ndryshëm në pasqyrën e fitimit ose humbjes. Kur përdoret çmimi i pastër, vlerat raportohen si të ardhura dhe shpenzime nga interesi në bazë bruto për të paraqitur të ardhurat dhe shpenzimet korrekte nga interesi nga zërat e mbrojtur me të cilët janë të lidhur. Me çmim të pastër, ku elementi i mbrojtur gjeneron të ardhura (shpenzime) nga interesi, shumat përkatëse raportohen si të ardhura (shpenzime) nga interesi edhe kur është vlerë negative (pozitive).

72. “Të ardhurat nga interesi - aktive të tjera” përfshijnë shumat e të ardhurave nga interesi që nuk përfshihen në zërat e tjerë si të ardhurat nga interesi që lidhen me arkën, me gjendjet monetare në bankat qendrore dhe me depozitat e tjera pa afat, me aktivet afatgjata dhe me grupet e nxjerrjes jashtë përdorimit të klasifikuara si të mbajtura për shitje si dhe me të ardhurat neto nga interesi nga aktivet neto me përfitime të përcaktuara.
73. Sipas SNRF-ve, interesi në lidhje me detyrimet financiare me një normë interesi efektive negative duhet të raportohet në “Të ardhurat nga interesi nga detyrimet”. Këto detyrime dhe interesat e tyre gjenerojnë të ardhura për subjektin.
74. “Shpenzimet e interesit për detyrime të tjera” përfshijnë shumat e shpenzimeve të interesit që nuk përfshihen në zërat e tjerë, si shpenzimet e interesit që lidhen me detyrimet e përfshira në grupet e nxjerra jashtë përdorimit të klasifikuara si të mbajtura për shitje, shpenzimet që rrjedhin nga rritja në vlerën kontabël të një provigjioni që reflekton kalimin e kohës ose shpenzimet neto të interesit nga detyrimet neto me përfitime të përcaktuara
75. Sipas SNRF-ve, interesi në lidhje me aktivet financiare me një normë interesi efektive negative duhet të raportohet në “Shpenzimet e interesit për aktivet”. Këto aktive dhe interesat e tyre gjenerojnë humbje për subjektin.
76. Të ardhurat nga dividendët nga instrumentet e kapitalit të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes do të raportohen ose si “të ardhura nga dividendi” të ndara nga fitimet dhe humbjet e tjera nga ato klasa instrumentesh ku përdoret çmimi i pastër, ose si pjesë e fitimeve ose humbjeve nga ato klasa instrumentesh ku përdoret çmimi i ndotur.
77. Të ardhurat nga dividendët nga instrumentet e kapitalit të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse do të përfshijnë dividendët që lidhen me instrumentet e çregjistruar gjatë periudhës së raportimit dhe dividendët që lidhen me instrumentet e mbajtura deri në fund të periudhës së raportimit.
78. Të ardhurat nga dividendët nga investimet në filiale, sipërmarrje të përbashkëta dhe pjesëmarrjet përfshijnë dividendët e atyre investimeve për matjen e të cilave janë përdorur metoda të ndryshme nga metoda e kapitalit neto.
79. "Fitimet ose (-) humbjet neto nga aktivet dhe detyrimet financiare të mbajtura për tregtim" përfshijnë fitimet dhe humbjet në rimatjen dhe çregjistrimin e instrumenteve financiare të klasifikuara si të mbajtura për tregtim. Ky zë përfshin gjithashtu fitimet dhe humbjet nga derivativët e kredisë të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, të përdorura për të menaxhuar rrezikun e kredisë të të gjithë ose të një pjese të instrumentit financiar që përcaktohet si i matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, si dhe

si të ardhurat dhe shpenzimet nga dividendët dhe interesat për aktivet dhe detyrimet financiare të mbajtura për tregtim për të cilat përdoret çmimi i ndotur.

80. “Fitimet ose humbjet nga aktivet dhe detyrimet financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes” përfshijë gjithashtu shumën e njohur në pasqyrën e fitimit ose humbjes për rrezikun e kredisë të detyrimeve të përcaktuara me vlerën e drejtë kur njohja e ndryshimeve të rrezikut të kredisë së vet në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse krijon ose zgjeron një mospërputhje kontabël (SNRF 9.5.7.8). Ky zë përfshin gjithashtu fitimet dhe humbjet nga instrumentet e mbrojtura që përcaktohen si të matura me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes, ku përcaktimi përdoret për të menaxhuar rrezikun e kredisë, si dhe të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi për aktivet dhe detyrimet financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes kur përdoret çmimi i ndotur.
81. “Fitimet ose (-) humbjet nga mosnjohja e aktiveve dhe detyrimeve financiare të pa matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes” nuk përfshijnë të ardhurat nga instrumentet e kapitalit që një njësi ekonomike raportuese zgjedh t'i masë me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (SNRF 9.5 .7.1(b)).
82. Kur një ndryshim në modelin e biznesit çon në riklasifikimin e një aktivi financiar në një portofol të ndryshëm kontabël, fitimet ose humbjet nga riklasifikimi duhet të raportohen në rreshtat përkatës të portofolit kontabël në të cilin aktivi financiar është riklasifikuar, në përputhje me sa vijon:
- a) kur një aktiv financiar riklasifikohet nga kategoria e matjes me koston e amortizuar në atë me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes (SNRF 9.5.6.2), fitimet ose humbjet për shkak të riklasifikimit do të raportohen në “Fitimet ose (-) humbjet neto nga aktivet dhe detyrimet financiare të mbajtura për tregtim” ose “Fitimet ose (-) humbjet neto nga aktivet financiare jo të mbajtura për tregtim, detyrimisht me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes, neto”, sipas rastit;
 - b) kur një aktiv financiar riklasifikohet nga kategoria e matur me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse në kategorinë e matur me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes (SNRF 9.5.6.7), fitimet ose humbjet kumulative të njohura më parë në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse që riklasifikohen në fitim ose humbje raportohen në “Fitimet ose (-) humbjet neto nga aktivet dhe detyrimet financiare të mbajtura për tregtim” ose “Fitimet ose (-) humbjet neto nga aktivet financiare jo të mbajtura për tregtim detyrimisht me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, neto”, sipas rastit.
83. “Fitimet ose (-) humbjet neto nga kontabiliteti mbrojtës” përfshijnë fitimet dhe humbjet nga instrumentet mbrojtëse dhe nga instrumentet e mbrojtur, duke përfshirë ato nga instrumentet e mbrojtur të matur me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, përveç instrumenteve të kapitalit, me një vlerë të drejtë mbrojtjeje në përputhje me SNRF 9.6.5.8. Këtu përfshihet edhe pjesa joefektive e ndryshimit të vlerës së drejtë të instrumenteve mbrojtës në një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare. Riklasifikimet e rezervës së mbrojtjes së flukseve të mjeteve monetare ose të rezervës për mbrojtjen e investimeve neto në një operacion të huaj do të njihen në të njëjtat rreshta të “Pasqyrës së fitimit ose humbjes” si ato që janë ndikuar nga flukset e mjeteve monetare nga zërat e mbrojtur. “Fitimet ose (-) humbjet neto nga kontabiliteti mbrojtës” përfshijnë gjithashtu fitimet dhe humbjet nga mbrojtjet e investimeve neto në operacionet e huaja. Ky zë do të përfshijë gjithashtu fitimet nga mbrojtjet e pozicioneve neto.

84. "Fitimet ose humbjet nga çregjistrimi i aktiveve jofinanciare" përfshijnë fitimet dhe humbjet nga çregjistrimi i aktiveve jofinanciare, përveç rasteve kur ato klasifikohen si të mbajtura për shitje ose si investime në filiale, sipërmarrje të përbashkëta dhe pjesëmarrje.
85. "Kontributet në mjete monetare në fondet ndërhyrjes së jashtëzakonshme dhe skemat e garantimit të depozitave" përfshijnë shumat e kontributeve në fondet e ndërhyrjes së jashtëzakonshme dhe skemat e garantimit të depozitave, kur ato paguhën me mjete monetare. Kur kontributi bëhet në formën e një angazhimi pagese, ky angazhim pagese do të përfshihet në "provigjionet ose (-) rimarrjet e provigjioneve", nëse angazhimi i pagesës krijon një detyrim në përputhje me standardin përkatës të kontabilitetit.
86. "Fitimet ose (-) humbjet neto nga modifikimi" përfshijnë vlerat që rrjedhin nga rregullimi i vlerës kontabël bruto të aktiveve financiare për të pasqyruar flukset e mjeteve monetare kontraktuale të rinegociuara ose të modifikuara (SNRF 9.5.4.3 dhe Shtojca A). Fitimet ose humbjet nga modifikimi nuk përfshijnë ndikimin e modifikimeve në shumën e humbjeve të pritshme të kredisë, të cilat do të raportohen në "Provigjion ose (-) rimarrje e provigjionit të aktiveve financiare që nuk maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes".
87. "Provigjionet ose (-) rimarrjet nga provigjionet për angazhimet dhe garancitë e dhëna" do të përfshijnë tarifat neto në "Pasqyrën e fitimit ose humbjes" për provigjionet mbi të gjitha angazhimet dhe garancitë në objektin e SNRF 9, SNK 37 ose SNRF 4 në përputhje me paragrafin 49. Sipas SNRF-ve, çdo ndryshim në vlerën e drejtë të angazhimeve dhe garancive financiare të matura me vlerën e drejtë do të raportohet në "Fitimet ose (-) humbjet neto nga aktivet dhe detyrimet financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes". Prandaj, provigjionet përfshijnë shumën e provigjionit për angazhimet dhe garancitë për të cilat provigjioni përcaktohet në përputhje me SNRF 9 ose provigjionimi i tyre ndjek SNK 37 ose ato trajtohen si kontrata sigurimi sipas SNRF 4.
88. Sipas SNRF-ve, "provigjionimi ose (-) rimarrja e provigjioneve të aktiveve financiare që nuk maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes" do të përfshijë të gjitha fitimet ose humbjet nga provigjioni për instrumentet e borxhit që rrjedhin nga zbatimi i rregullave të zhvlerësimit në SNRF 9.5.5, pavarësisht nëse humbjet e pritshme të kredisë në përputhje me SNRF 9.5.5 vlerësohen përgjatë periudhës 12-mujore ose përgjatë jetës, duke përfshirë fitimet ose humbjet nga provigjionet për llogaritë e arkëtueshme tregtare dhe nga aktivet e qiratë financiare të arkëtueshme të kontratave (SNRF 9.5.5.15).
89. "Provigjionimi ose (-) rimarrje nga provigjionet të aktiveve financiare që nuk maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes" përfshin gjithashtu shumat e fshira - siç përcaktohen në paragrafin 107, 109 dhe 187(b), që tejkalojnë shumën e provigjioneve (loss allowance) në datën e fshirjes dhe për këtë arsye njihen si humbje direkt në fitim ose humbje, si dhe rikuperimet e shumave të fshira më parë të regjistruara drejtpërdrejt në pasqyrën e fitimit ose humbjes.
90. Pjesa e fitimit ose humbjes nga filialet, pjesëmarrjet dhe sipërmarrjet e përbashkëta që kontabilizohen sipas metodës së kapitalit, referuar kuadrit rregullator të konsolidimit, raportohet brenda "pjesës së fitimit ose (-) humbjes së investimeve në filialet, sipërmarrjet e përbashkëta dhe pjesëmarrjet të kontabilizuara duke përdorur metodën e kapitalit". Sipas SNK 28.10, vlera kontabël e investimit do të reduktohet me shumën e dividendëve të paguar nga këto njësi ekonomike. Provigjionimi i këtyre investimeve raportohet në

"(provigjionim ose (-) rimarrje të provigjioneve të investimeve në filiale, sipërmarrje të përbashkëta dhe pjesëmarrje)". Fitimet ose humbjet nga çregjistrimi i këtyre investimeve do të raportohen në përputhje me paragrafin 91 dhe 92.

91. "Fitimi ose humbja nga aktivet afatgjata dhe aktivet e nxjerra jashtë përdorimit të klasifikuara si të mbajtura për shitje që nuk kualifikohen si operacione jo të vijueshme" përfshijnë fitimin ose humbjen e krijuar nga aktivet afatgjata dhe aktivet e nxjerra jashtë përdorimit të klasifikuara si të mbajtura për shitje që nuk kualifikohen si operacione jo të vijueshme.
92. Sipas SNRF-ve, fitimet ose humbjet nga çregjistrimi i investimeve në filiale, sipërmarrje të përbashkëta dhe pjesëmarrje raportohen në "fitim ose (-) humbje para tatimit nga operacionet jo të vijueshme" kur ato konsiderohen si operacione jo të vijueshme sipas SNRF 5-ës.

3. PASQYRA E TË ARDHURAVE GJITHËPËRFSHIRËSE (3)

93. "Fitimet ose (-) humbjet nga kontabiliteti mbrojtës i instrumenteve të kapitalit me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse" përfshin ndryshimin e mosefektivitetit të akumuluar të mbrojtjes në mbrojtjet me vlerë të drejtë në të cilat elementi i mbrojtur është një instrument kapitali i matur me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse. Ndryshimi në mosefektivitetin e akumuluar të mbrojtjes të raportuar në këtë rresht do të jetë diferenca midis ndryshimeve në vlerën e drejtë të instrumentit të kapitalit të raportuar në "Ndryshimet e vlerës së drejtë të instrumenteve të kapitalit të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (zëri i mbrojtur)" dhe ndryshimet në vlerën e drejtë të derivativit mbrojtës për shkak të luhatjes të raportuar në "Ndryshimet e vlerës së drejtë të instrumenteve të kapitalit të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (instrumenti mbrojtës)".
94. "Mbrojtja e investimeve neto në operacionet e huaja (pjesa efektive)" përfshin ndryshimin në rezervën e akumuluar nga rivlerësimi për pjesën efektive si të mbrojtjeve ekzistuese ashtu edhe ato të ndërprera të investimeve neto në operacionet e huaja.
95. Për mbrojtjen e investimeve neto në operacionet e huaja dhe mbrojtjen e flukseve monetare, shumat përkatëse të raportuara në "Transferimet në fitim ose humbje" përfshijnë shumat e transferuara për shkak se flukset e mbrojtura kanë ndodhur dhe nuk pritet të ndodhin më.
96. "Instrumentet mbrojtës (jo elementë të përcaktuar)" përfshijnë ndryshimet e akumuluar në vlerën e drejtë për shkak të luhatjeve të të gjithë zërave të mëposhtëm kur ato nuk janë përcaktuar si komponent mbrojtës:
 - a) vlera në kohë e opsioneve;
 - b) elementet e ardhshëm të kontratave forward;
 - c) marzhi bazë i këmbimit valutor të instrumenteve financiare.
97. Për opsionet, shumat e riklasifikuara në fitim ose humbje dhe të raportuara në "Transferimet në fitim ose humbje" përfshijnë riklasifikimet për shkak të opsioneve që

mbrojnë një zë të mbrojtur të lidhur me transaksionin dhe opsionet që mbrojnë një zë mbrojtës të lidhur me një afat kohor.

98. “Instrumentet e borxhit me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse” përfshijnë fitimet ose humbjet nga instrumentet e borxhit të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, përveç fitimeve ose humbjeve nga zhvlerësimi (impairment) dhe fitimeve dhe humbjeve nga këmbimi valutor, që do të raportohen përkatësisht në “(Zhvlerësimi ose (-) rimarrja e zhvlerësimit të aktiveve financiare që nuk maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes)” dhe në “Diferencat neto nga këmbimi (fitimi ose (-) humbja)” në formularin 2. Veçanërisht “transferimet në fitim ose humbje” përfshijnë transferimin në fitim ose humbje për shkak të çregjistrimit ose riklasifikimit në kategorinë instrumentave të matura me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes.
99. Kur një aktiv financiar riklasifikohet nga kategoria e matjes me koston e amortizuar në kategorinë e matjes me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave gjithëpërfshirëse (SNRF 9.5.6.4), fitimet ose humbjet që rrjedhin nga riklasifikimi raportohen në “Instrumentet e borxhit me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse”.
100. Kur një aktiv financiar riklasifikohet nga kategoria e matjes me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave gjithëpërfshirëse në kategorinë e matjes me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes (SNRF 9.5.6.7) ose në kategorinë e matjes me koston e amortizuar (SNRF 9.5.6.5), fitimet dhe humbjet të akumuluar të riklasifikuara të njohura më parë në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse raportohen përkatësisht në “Transferime në fitim ose humbje” dhe në “Riklasifikime të tjera”, duke rregulluar në rastin e fundit vlerën kontabël të aktivit financiar.
101. Për të gjithë komponentët e të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, “Riklasifikime të tjera” përfshijnë ato transferime që nuk vijnë riklasifikimet nga të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse në fitim ose humbje ose në vlerën kontabël fillestare të zërave të mbrojtur në rastin e flukseve monetare të mbrojtura.
102. Sipas SNRF-ve “Tatimi mbi fitimin në lidhje me zërat që nuk do të riklasifikohen” dhe “Tatimi mbi fitimin në lidhje me zërat që mund të riklasifikohen në fitim ose (-) humbje” (SNK 1.91 (b), IG6) raportohen si zëra në rreshta të veçantë.

4. KATEGORIZIMI I AKTIVEVE FINANCIARE SIPAS INSTRUMENTIT DHE SIPAS SEKTORIT TË KUNDËRPARTISË (4)

103. Aktivet financiare ndahen sipas portofolit dhe instrumentit kontabël dhe, kur kërkohet, edhe sipas kundërpartisë. Për instrumentet e borxhit të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse dhe me kosto të amortizuar, vlera kontabël bruto e aktiveve dhe zhvlerësimet e akumuluar do të kategorizohen sipas fazave të zhvlerësimit, përveç rasteve të aktive financiare të blera apo të origjinuara të klasifikuara me probleme me njohjen fillestare të tyre (rregjistrimin fillestar) siç përcaktohet sipas SNRF 9, Shtojca A. Për këto aktive, vlera kontabël bruto dhe provigjioni përkatës i akumuluar duhet të raportohet i ndarë, jashtë kategorive të klasifikuara sipas fazave të provigjionimit, në formularët 4.3.1 dhe 4.4.1.

104. Për qëllime të këtij udhëzimi, "ndryshime negative të akumuluar në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë" nënkuptojnë, për ekspozimet me probleme, ndryshimet e akumuluar në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë ku ndryshimi neto i akumuluar është negativ. Ndryshimi neto i akumuluar në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë do të llogaritet duke mbledhur të gjitha ndryshimet pozitive dhe negative në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë që kanë ndodhur që nga njohja e instrumentit të borxhit. Kjo shumë do të raportohet vetëm kur shumën e ndryshimeve pozitive dhe negative në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë rezulton në një vlerë negative. Vlerësimi i instrumenteve të borxhit do të kryhet për çdo instrument financiar individualisht. Për çdo instrument borxhi, "Ndryshimet negative të akumuluar në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë" do të vijojnë të raportohen deri në çregjistrimin e instrumentit.
105. Për qëllime të këtij udhëzimi "zhvlerësimi i akumuluar" do të ketë kuptimin e mëposhtëm:
- a) për instrumentet e borxhit të matur me koston e amortizuar ose me metodën e bazuar në kosto, zhvlerësimi i akumuluar është shumën kumulative e humbjeve nga zhvlerësimi e netuar nga përdorimi dhe rimarrjet që janë njohur për çdo fazë zhvlerësimi. Zhvlerësimi i akumuluar zvogëlon vlerën kontabël të instrumentit të borxhit nëpërmjet përdorimit të një llogarie provigjionesh (allowance account) ose nëpërmjet reduktimit të drejtpërdrejtë të vlerës, e cila nuk përbën ngjarje çregjistrimi;
 - b) për instrumentet e borxhit të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, zhvlerësimi i akumuluar është shumën e humbjeve të pritshme të kredisë dhe luhatjet e tyre të njohura si reduktim i vlerës së drejtë të instrumentit që nga njohja fillestare;
106. Zhvlerësimi i akumuluar përfshin provigjionin për humbjet e pritshme të kredisë për aktivet financiare për secilën prej fazave të zhvlerësimit të specifikuar nga SNRF 9.
107. "Fshirjet e pjesshme të akumuluar" dhe "Fshirjet e plota të akumuluar" përfshijnë, përkatësisht, shumën e akumuluar të pjesshme dhe të plotë në datën e referencës të principalit dhe të interesave e komisioneve në vonesë të akumuluar të çdo instrumenti borxhi që është çregjistruar duke përdorur njërin nga metodat e përshkruara në paragrafin (më poshtë) duke qenë se subjekti nuk ka pritshmëri të arsyeshme për rikuperimin e flukseve monetare kontraktuale. Këto shumën do të raportohen deri në shuarjen e plotë të të gjitha të drejtave të subjektit raportues me skadimin e periudhës së kufizimeve ligjore (statute of limitations), faljes ose shkaqeve të tjera, ose deri në rikuperim. Pra, kur shumën e fshira nuk janë rikuperuar plotësisht, ato do të vijojnë të raportohen për sa kohë do të jenë subjekt i procedurave përmbartimore.
108. Nëse një instrument borxhi fshihet plotësisht për shkak të fshirjeve të pjesshme të njëpasnjëshme, shumën kumulative e fshirë riklasifikohet nga "Fshirje e pjesshme e akumuluar" në kolonën "Fshirje e plotë e akumuluar".
109. Fshirja konsiderohet si ngjarje çregjistrimi dhe lidhet me një aktiv financiar në tërësinë e tij ose me një pjesë të tij, duke përfshirë edhe situatën kur modifikimi i një aktivi e shtyn subjektin të heqë dorë nga e drejta e tij për të mbledhur flukse monetare për një pjesë ose të gjithë vlerën e aktivit, siç shpjegohet më tej në paragrafin 107 (më sipër). Fshirja

përfshin shumat që vijnë si nga reduktimet e vlerës kontabël të aktiveve financiare të njohura drejtpërdrejt në fitim ose humbje ashtu edhe nga reduktimet në shumat e llogarive të provigjionit (allowance account) për humbjet e kredisë që pakësojnë vlerën kontabël të aktiveve financiare.

110. Kolona me emërtimin “nga të cilat: Instrumente me rrezik të ulët kredie” përfshin instrumentet që përcaktohen se kanë rrezik të ulët kredie në datën e raportimit dhe për të cilat subjekti supozon se rreziku i kredisë nuk është rritur ndjeshëm që nga regjistrimi fillestar në përputhje me SNRF 9.5.5.10.
111. Llogaritë e arkëtueshme tregtare (trade receivables) sipas kuptimit të SNK 1.54(h), aktivet e kontratës dhe qiratë financiare të arkëtueshme për të cilat është zbatuar metoda e thjeshtuar e SNRF 9.5.5.15 për llogaritjen e provigjioneve nga humbjet, do të raportohen në zërin hua dhe paradhënie të formularit 4.4.1. Provigjioni (loss allowance) përkatës për humbjet nga këto aktive do të raportohet ose në zërin “zhvlerësim i akumuluar i aktiveve me rritje të ndjeshme të rrezikut të kredisë që nga njohja fillestare, por jo të zhvlerësuara nga kredia (Faza 2)” ose në zërin “Zhvlerësim i akumuluar në aktivet e zhvlerësuara nga kredia (Faza 3)”, në varësi të faktit nëse llogaritë tregtare të arkëtueshme, aktivet e kontratës dhe qiratë financiare të arkëtueshme të vlerësuara me metodën e thjeshtuar konsiderohen si aktive të zhvlerësuara nga kredia.
112. Aktivet financiare të blera ose të origjinuara me zhvlerësim kredie që në regjistrimin fillestar, siç përcaktohet në SNRF 9 Shtojca A, raportohen të ndara në formularët 4.3.1 dhe 4.4.1. Për këto aktive, zhvlerësimi i akumuluar do të përfshijë vetëm ndryshimet kumulative në humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës që nga regjistrimi fillestar (SNRF 9.5.5.13). Vlera kontabël bruto korresponduese dhe zhvlerësimi i akumuluar për këto aktive do të raportohet në zërin "Aktive me zhvlerësim kredie (Faza 3)" në regjistrimin fillestar dhe për aq kohë sa ato konsiderohen si aktive me zhvlerësim kredie në përputhje me përkufizimin "aktive financiare me zhvlerësim kredie" të Shtojcës A së SNRF 9-ës. Kur këto aktive nuk konsiderohen më si aktive me zhvlerësim kredie pas regjistrimit fillestar, ato do të raportohen në zërin "Aktive me rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë që nga regjistrimi fillestar, por jo me zhvlerësim kredie (Faza 2)".
113. Në tabelën 4.5, subjektet do të raportojnë vlerën kontabël të zërave "Hua dhe paradhënie" dhe "Tituj borxhi" që përkojnë me përkufizimin e "borxhit të varur" në paragrafin 131.

5. KATEGORIZIMI I HUAVE DHE PARADHËNIEVE JO PËR TREGTIM SIPAS PRODUKTIT (5)

114. Huatë dhe paradhëniet të ndryshme nga ato të mbajtura për tregtim ose nga aktivet e tregtueshme ose do të shpërndahen sipas llojit të produktit dhe sipas sektorit të kundërpartisë për vlerën kontabël dhe sipas vetëm sipas llojit të produkteve me vlerën kontabël bruto.
115. Tepriat e arkëtueshme në të parë (sipas kërkesës- on demand) të klasifikuara si "Mjete monetare, tepriat monetare në bankat qendrore dhe depozita të tjera të arkëtueshme në të parë" raportohen në tabelën e këtij seksioni, pavarësisht nga mënyra se si maten.

116. Huatë dhe paradhëniet do të raportohen sipas produkteve të mëposhtme:

- a) “me kërkesë (call) dhe njoftim të shpejtë (llogari rrjedhëse)” përfshijnë tepricat e arkëtueshme me kërkesë (call), me njoftim të shpejtë (në mbyllje të ditës pasardhëse të punës në të cilën është bërë kërkesa), llogaritë rrjedhëse dhe tepricat e ngjashme duke përfshirë huatë që janë depozita njëditore për huamarrësin (kredi që duhet të shlyhen deri në mbyllje të ditës pasardhëse të punës në të cilën është dhënë), pavarësisht nga forma e tyre ligjore. Ky zë përfshin gjithashtu “kreditë kufi” (*overdraftet*) që përfaqësojnë teprica debitore të llogarive rrjedhëse dhe rezervat e detyrueshme të mbajtura në bankën qendrore;
- b) "Kartat e kreditit" përfshijnë kreditë e lëvuara si nëpërmjet kartave të debitit dhe kartave të kreditit sipas përcaktimeve në Shtojcën II, Pjesa 1, Tabela – Kategoritë e instrumentave të Rregullores 73/2021.
- c) "Llogaritë tregtare të arkëtueshme" përfshijnë huatë për debitorët e tjerë të dhëna në bazë të faturave ose dokumenteve të tjera që japin të drejtën për të marrë të ardhurat nga transaksionet për shitjen e mallrave ose ofrimin e shërbimeve. Ky zë përfshin të gjitha transaksionet e faktoringut dhe atyre të ngjashme, si pranimet, blerja e drejtpërdrejtë e mjeteve të arkëtueshme tregtare, *forfaiting*¹, skontimi i faturave, kambialeve, letrave tregtare dhe pretendimeve të tjera ku subjekti raportues blen mjetet e arkëtueshme tregtare (me dhe pa rekurs);
- d) "Qiratë financiare" përfshijnë vlerën kontabël të të arkëtueshmeve të qirasë financiare. Sipas SNRF-ve, “qiraja financiare e arkëtueshme” është siç përkufizohet në SNK17;
- e) "Kreditë e anasjellta të riblerjes" përfshijnë financimet e dhëna në këmbim të letrave me vlerë ose arit të blerë në bazë të marrëveshjeve të riblerjes ose të marrë hua sipas marrëveshjeve të huadhënies së letrave me vlerë, siç përcaktohet në paragrafët 208 dhe 209;
- f) "Kredi të tjera me afat" përfshijë tepricat debitore me maturime të përcaktuara në kontratë ose me kushte që nuk përfshihen në zëra të tjerë;
- g) "Paradhëniet që nuk janë hua" përfshijnë paradhëniet që nuk mund të klasifikohen si hua, ku huatë janë ato që gjejnë përcaktim në Shtojcën II, Pjesa 1, Tabela – Kategoritë e instrumentave të Rregullores 73/2021. Ky zë përfshin, ndër të tjera, shumat bruto të arkëtueshme të zërave pezull (të tilla si fondet që janë në pritje të investimit, transferimit ose shlyerjes) dhe zërat tranzitorë (të tilla si çeqe dhe forma të tjera pagese që janë dërguar për arkëtim).

117. Huatë dhe paradhëniet do të klasifikohen në bazë të kolateralit të marrë si më poshtë:

- a) “Huatë e kolateralizuara me pasuri të paluajtshme” përfshijnë huatë dhe paradhëniet e siguruara formalisht me kolateral pronë të paluajtshme rezidenciale ose tregtare, pavarësisht nga vlera e raportit hua ndaj vlerës së kolateralit (loan-to-value) dhe formës ligjore të kolateralit;
- b) “Kredi të tjera të kolateralizuara” përfshijnë huatë dhe paradhëniet e siguruara formalisht me kolateral, pavarësisht nga raporti hua ndaj vlerës së kolateralit (loan-to-value-(LTV)) dhe formës ligjore të kolateralit, përveç "kredisë së kolateralizuar

¹ Veprimtari e ngjashme me factoringun

me pasuri të paluajtshme". Ky kolateral përfshin peng mbi letrat me vlerë, mbi mjetet monetare dhe kolaterale të tjera, pavarësisht nga forma juridike e kolateralit.

118. Huatë dhe paradhëniet do të klasifikohen në bazë të kolateralit pavarësisht nga qëllimi i huasë. Vlera kontabël e huave dhe paradhënieve të siguruara nga më shumë se një lloj kolaterali do të klasifikohet dhe raportohet si e kolateralizuar me pasuri të paluajtshme kur këto hua dhe paradhënie janë të siguruara me pasuri të paluajtshme, pavarësisht nëse janë të siguruara edhe nga lloje të tjera kolaterali.
119. Huatë dhe paradhëniet do të klasifikohen në bazë të qëllimit të tyre si:
- a) "Hua konsumatore" që përfshin huatë e dhëna kryesisht për konsum personal të mallrave dhe shërbimeve, siç përcaktohet në Shtojcën II, Pjesa 1, Tabela – Kategoritë e instrumentave të Rregullores 73/2021.
 - b) "Huadhënie për blerje shtëpie" që përfshin kredinë e dhënë për familjet me qëllim investimin në shtëpi për përdorim vetjak ose me qira, duke përfshirë ndërtimin dhe rinovimet, siç përcaktohet në Shtojcën II, Pjesa 1, Tabela – Kategoritë e instrumentave të Rregullores 73/2021.
120. Kreditë do të klasifikohen në bazë të mënyrës se si mund të rikuperohen. "Kreditë për financimin e projekteve" përfshijnë kreditë që plotësojnë karakteristikat e kredidhënies së specializuar. (specialised lending).

6. SHPËRNDARJA E KREDIVE DHE PARADHËNIEVE JO PËR TREGTUIM PËR KORPORATAT JOFINANCIARE SIPAS KODEVE NVE (6)

121. Vlera kontabël bruto e huave dhe paradhënieve për korporatat jofinanciare të ndryshme nga ato të përfshira në portofolet e aktiveve të mbajtura për tregtim ose portofolit të aktiveve për tregtim, shpërndahen sipas sektorëve të veprimtarisë ekonomike duke përdorur kodet NVE në bazë të veprimtarisë kryesore të kundërpartisë.
122. Klasifikimi i ekspozimeve të lidhura me ekspozim ndaj më shumë se një debitori bëhet në përputhje me paragrafin 39, Seksioni 6 – Përcaktimi i kundërpartive.
123. Raportimi sipas kodeve NVE do të bëhet me nivelin e parë të ndarjes (sipas 'seksionit'). Huatë dhe paradhëniet për korporatat jofinanciare që angazhohen në veprimtari financiare ose sigurimesh raportohen në rreshtin "K-Aktivitete financiare dhe të sigurimit".
124. Sipas SNRF-ve, objekt i zhvlerësimit janë të gjitha aktivet financiare të përfshira në portofolet kontabël: (i) aktive financiare me kosto të amortizuar dhe (ii) aktive financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse.

7. AKTIVET FINANCIARE NË VONESË QË JANË OBJEKT I ZHVLERËSIMIT (7)

125. Vlera kontabël e instrumenteve të borxhit që përfshihen në portofolet kontabël subjekt i zhvlerësimit raportohen në formularin 7.1 vetëm kur ato janë në vonesë. Instrumentet në vonesë shpërndahen në shportat përkatëse të vonesave në bazë të situatës së tyre individuale.
126. Portofolet kontabël subjekt i zhvlerësimit janë aktive financiare të zhvlerësuara, siç përcaktohet në paragrafin 124.
127. Aktivët financiarë klasifikohen në vonesë kur çdo shumë nga principali, interesi ose komisioni nuk është paguar në afat. Ekspozimet në vonesë raportohen për të gjithë vlerën e tyre kontabël. Vlera kontabël e këtyre aktiveve raportohet sipas fazave të zhvlerësimit ose statusit të zhvlerësimit në përputhje me standardet e kontabilitetit dhe të zbërthyer sipas shportave të ditëve në vonesë ku referencë do të jetë data më e herët në të cilën nuk është paguar në afat detyrimi i përcaktuar. Sipas SNRF-ve, vlera kontabël e aktiveve të cilat nuk janë blerë ose origjinuar me probleme, duhet të raportohen të ndara.

8. SHPËRNDARJA E DETYRIMEVE FINANCIARE (8)

128. "Depozitat" dhe shpërndarja e tyre sipas produkteve do të bëhet bazuar në përcaktimet e tabelës në Shtojcën II, Pjesa 1, Tabela – Kategoritë e instrumentave të Rregullores 73/2021. Depozitat e kursimeve klasifikohen në përputhje me Rregulloren 73/2021 dhe shpërndahen sipas kundërpartive. Në veçanti, depozitat e kursimeve të patransferueshme me të parë, të cilat edhe pse ligjërisht me kërkesë mund të tërhiqen dhe janë subjekt i penaliteteve e kufizimeve të rënda dhe kanë karakteristika shumë të ngjashme me depozitat njëditore, klasifikohen si depozita të pagueshme me njoftim.
129. "Titujt e emetuar të borxhit" ndahen në llojet e mëposhtme të produkteve:
 - a) "Çertifikatat e depozitave" janë letrat me vlerë që u mundësojnë mbajtësve të tyre të tërheqin fonde nga një llogari;
 - b) "Letra me vlerë të mbështetura nga aktivet (asset backed security)" janë letrat me vlerë që rrjedhin nga transaksionet e titullzimit siç përcaktohet në rregulloren për mjaftueshmërinë e kapitalit;
 - c) "Obligacionet e garantuara" siç përcaktohen në rregulloren për mjaftueshmërinë e kapitalit;
 - d) "Kontratat hibride" janë kontrata me derivativë të përfshirë (*embedded derivatives*), të cilat nuk janë përfshirë në klasat e produkteve (b) dhe (c) më sipër ose në instrumentet financiarë të përbërë e të konvertueshëm sipas pikës (e);
 - e) "Titujt të tjerë borxhi të emetuar" janë letrat me vlerë të borxhit që nuk përfshihen në produktet e përmendura në pikat (a) deri (d) dhe ndahen në instrumente financiare të përbërë të konvertueshme dhe instrumente jo të konvertueshme.
130. "Detyrime financiare të varura" të emetuara do të trajtohen në të njëjtën mënyrë si detyrimet e tjera financiare të lindura (incurred). Detyrimet e varura të emetuara në formën e letrave me vlerë klasifikohen si "Letra me vlerë borxhi të emetuara" dhe detyrimet e varura në formën e depozitave klasifikohen si "Depozita".

131. Formulari 8.2 përfshin vlerën kontabël të "Depozitave" dhe "Titujve të borxhit të emetuara" që do të jenë borxh i varur, siç përcaktohet në Shtojcën II, Pjesa 1, Tabela – Kategoritë e instrumentave të Rregullores 73/2021 të ndara sipas portofoleve kontabël. Instrumentet e "borxhit të varur" përfaqësojnë një pretendim shtesë ndaj subjektit emetues që mund të ushtrohet vetëm pasi të jenë përmbushur të gjitha pretendimet me prioritet më të lartë.
132. "Ndryshimet e akumuluar në vlerën e drejtë për shkak të ndryshimeve në rrezikun e vet të kredisë" përfshin të gjitha ndryshimet e akumuluar në vlerën e drejtë, pavarësisht nëse ato njihen në fitim, në humbje ose në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse.

9. ANGAZHIMET E HUASË, GARANCITË FINANCIARE DHE ANGAZHIME TË TJERA (9)

133. Ekspozimet jashtë bilancit përfshijnë zërat jashtë bilancit të renditura në aneksin II të rregullores për mjaftueshmërinë e kapitalit. Në formularët 9.1, 9.1.1 dhe 9.2, të gjitha ekspozimet jashtë bilancit të listuara në aneksin II si sipërpërmendur klasifikohen në angazhime për hua, garanci financiare dhe angazhime të tjera.
134. Informacioni mbi angazhimet e huasë, garancitë financiare dhe angazhimet e tjera të dhëna dhe të marra përfshijë angazhimet e revokueshme dhe ato të parevokueshme.
135. Angazhimet e huasë, garancitë financiare dhe angazhimet e tjera të renditura në Aneks II të mund të jenë instrumente që janë në objektin e SNRF 9-ës ku ato maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, ose kur ato janë subjekt i kërkesave për zhvlerësim të SNRF 9-ës, si dhe instrumente që janë brenda objektit të SNK 37-ës ose SNRF 4-ës.
136. Sipas SNRF-ve, angazhimet e huasë, garancitë financiare dhe angazhimet e tjera të dhëna raportohen në formularin 9.1.1, kur përmbushet të paktën një nga kushtet e mëposhtme:
 - a) janë subjekt i kërkesave për zhvlerësim të SNRF 9-ës;
 - b) përcaktohen me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes sipas SNRF 9-ës;
 - c) janë brenda objektit të SNK 37-ës ose SNRF 4-ës.
137. Detyrimet që njihen si humbje kredie për garancitë financiare dhe angazhimet e dhëna në pikat (a) dhe (c) të paragrafit 96 më sipër raportohen si provigjione pavarësisht nga kriteret e matjes që janë përdorur.
138. Sipas SNRF-ve, subjektet raportojnë shumën nominale dhe provigjionet e instrumenteve që i nënshtrohen kërkesave për zhvlerësim të SNRF 9-ës, duke përfshirë ato të matura me koston fillestare minus të ardhurat kumulative të njohura, të zbërthyera sipas fazave të zhvlerësimit, përveç rasteve të njohura si me probleme që në regjistrimin fillestar në përputhje me përcaktimet e aktiveve financiare të blera ose të origjinuara sipas SNRF 9, Shtojca A. Këto ekspozime, vlera nominale dhe provigjionet e tyre raportohen të ndara dhe jo si faza të zhvlerësimi në formularin 9.1.1..
139. Në formularin 9.1.1. raportohet vetëm shuma nominale e angazhimit kur një instrument borxhi përfshin si një instrument në bilanc ashtu edhe një zë jashtë bilancit. Kur subjekti

raportues nuk është në gjendje të identifikojë veçan humbjet e pritshme të kredisë në zërat e bilancit dhe jashtë bilancit, humbjet e pritshme të kredisë nga angazhimi do të raportohen së bashku me zhvlerësimin e akumuluar në zërin e bilancit. Kur humbjet e kombinuara të pritshme të kredisë tejkalojnë vlerën kontabël bruto të instrumentit të borxhit, teprica e mbetur e humbjeve të pritshme të kredisë do të raportohet si provigjion në fazën përkatëse të zhvlerësimit në tabelën 9.1.1 (SNRF 9.5.5.20 dhe SNRF 7.B8E).

140. Një garanci financiare ose një angazhim për të dhënë hua me një normë interesi nën nivelin e tregut që matet në përputhje me SNRF 9.4.2.1(d) dhe për të cilën provigjioni i saj për humbje përcaktohet në përputhje me SNRF 9.5.5 raportohet në fazën përkatëse të zhvlerësimit.
141. Kur angazhimet e huasë, garancitë financiare dhe angazhimet e tjera maten me vlerën e drejtë në përputhje me SNRF 9-ën, subjektet raportojnë në formularin 9.1.1 shumën nominale dhe ndryshimet negative të akumuluar në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë të këtyre garancive dhe angazhimeve financiare në kolonat e dedikuara. "Ndryshimet e akumuluar negative në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë" raportohen duke zbatuar kriteret e paragrafit 104.
142. Shuma nominale dhe provigjionet e angazhimeve ose garancive të tjera që janë brenda objektit të SNK 37 ose SNRF 4 raportohen në kolona të dedikuara.
143. "Angazhimet e huasë" janë angazhime të qëndrueshme për të dhënë kredi sipas termave dhe kushteve të paracaktuara, përveç rasteve të derivativëve, sepse mund të shlyhen në neto me para në dorë ose duke dhënë ose emetuar një instrument tjetër financiar. Klasifikohen si "Angazhime huaje" zërat e mëposhtëm të Aneks II të rregullores për mjaftueshmërinë e kapitalit:
 - a) Depozita "Forward";
 - b) "Hua të papërdorura", të cilat përfshijnë marrëveshjet e kredive ose të linjave të kredive për financim, por të palëvruara sipas kushteve dhe afateve të paracaktuara.
144. "Garancitë financiare" janë kontrata që kërkojnë nga emetuesi të bëjë pagesa të specifikuar për të rimbursuar mbajtësin nga humbja që pëson për shkak se debitori nuk arrin të kryejë pagesën në përputhje me kushtet dhe afatet origjinale ose të modifikuara të një instrumenti borxhi, duke përfshirë garancitë e dhëna për garanci të tjera financiare. Sipas SNRF-ve, këto kontrata duhet të plotësojnë përkufizimin e kontratave të garancisë financiare në SNRF 9.2.1 (e) dhe SNRF 4.A. Zërat e mëposhtëm të Aneksit II të rregullores për mjaftueshmërinë e kapitalit klasifikohen si "garanci financiare":
 - a) "Garanci me karakteristika e zëvendësuesit të kredisë";
 - b) "Derivatet e kredisë" që përmbushin përkufizimin e garancisë financiare;
 - c) "Letër-kreditë e gatshme (*standby*) e të parevokueshme që kanë karakteristikat e zëvendësuesve të kredisë".
145. "Angazhimet e tjera" përfshijnë zërat e mëposhtëm të Aneksit II të rregullores për mjaftueshmërinë e kapitalit:
 - a) "Pjesa e paguar e aksioneve dhe titujve të paguar pjesërisht";
 - b) "Kreditë dokumentare të emetuara ose të konfirmuara";
 - c) "Zërat jashtë bilancit të financimit tregtar";
 - d) "Kreditë dokumentare në të cilat dërgesa ose malli shërben si kolateral, si dhe transaksione të tjera të vetë-likuidueshme";

- e) "Garancitë dhe dëmshpërblimet" (përfshirë garancitë për tendera dhe për garantimin e përfundimit të punimeve si dhe "garancitë që nuk kanë karakteristikat e garancive pa mbulesë/zëvendësuesve të kredisë" ;
 - f) "Garancitë transporti, garancitë doganore dhe tatimore";
 - g) "Lehtësira/shërbime për lëshimin e e vlerënotave" dhe "Angazhimet qarkulluese të nënshkruara";
 - h) "Angazhime kredie të papërdorura" që përfshijnë marrëveshje e huasë apo të lehtësirave të pranimit" kur termat dhe kushtet nuk janë të paracaktuara;
 - i) "Angazhime kredie të papërdorura" që përfshijnë marrëveshje për "blerjen e letrave me vlerë" ose "ofrimin e garancive";
 - j) "Angazhime kredie të patërhequra për garancitë e tenderit dhe performancës";
 - k) "Zëra të tjerë jashtë bilancit" të parashikuar në Aneksin II të rregullores për mjaftueshmërinë e kapitalit;
146. Sipas SNRF-ve, zërat e mëposhtëm njihen në bilanc dhe për rrjedhojë nuk raportohen si ekspozime jashtë bilancit
- a) "Derivativët e kredisë" që nuk plotësojnë përkufizimin e garancive financiare janë "derivativë" sipas SNRF 9-ës;
 - b) "Pranimet" janë detyrime nga një subjekt për të paguar në maturim vlerën nominale të një kambiali, normalisht që mbulon shitjen e mallrave. Për rrjedhojë, ato klasifikohen si "llogari tregtare të arkëtueshme" në bilanc;
 - c) "Miratimet mbi faturat" që nuk plotësojnë kriteret për çregjistrim sipas SNRF 9-ës;
 - d) "Transaksionet me rekurs" që nuk plotësojnë kriteret për çregjistrim sipas SNRF 9-ës;
 - e) "Aktivet e blera sipas marrëveshjeve të blerjes *forward*" janë "derivateivë" sipas SNRF 9-ës;
 - f) "Marrëveshjet për shitjen dhe riblerjen e aktiveve janë kontratat në të cilat marrësi ka opsionin, por jo detyrimin, që t'i kthejë aktivet me një çmim të rënë dakord paraprakisht në një datë të caktuar ose në një datë që do të specifikohet. Prandaj, këto kontrata plotësojnë përkufizimin e derivativëve në Shtojcën A të SNRF 9.
147. Zëri "nga të cilët: me probleme" përfshin shumën nominale të atyre angazhimeve të huasë, garancive financiare dhe angazhimeve të tjera të dhëna që konsiderohen si jofunksionale në përputhje me paragrafët 249 deri në 276.
148. Për garancitë financiare, angazhimet e huasë dhe angazhimet e tjera të dhëna, "Shuma nominale" do të jetë shuma që përfaqëson më së miri ekspozimin maksimal të subjektit ndaj rrezikut të kredisë, pa marrë parasysh ndonjë kolateral të mbajtur ose përmirësime të tjera të cilësisë së kredisë (credit enhancement). Në veçanti, për garancitë financiare të dhëna, shuma nominale do të jetë shuma maksimale që njësia ekonomike do të duhet të paguajë nëse garancia ekzekutohet. Për angazhimet e huasë, shuma nominale do të jetë shuma e patërhequr që subjekti është zotuar të japë hua. Shumat nominale do të jenë vlerat e ekspozimit përpara aplikimit të faktorëve të konvertimit dhe teknikave të zbutjes së rrezikut të kredisë.
149. Në formularin 9.2, për angazhimet e marra të huasë, shuma nominale do të jetë shuma totale e patërhequr që pala tjetër është zotuar t'i japë hua subjektit. Për angazhimet e tjera të marra, shuma nominale do të jetë shuma totale për të cilën është angazhuar pala tjetër në transaksion. Për garancitë financiare të marra, "shuma maksimale e garancisë që mund

të konsiderohet" do të jetë shuma maksimale që pala tjetër do të duhet të paguajë nëse garancia kërkohet. Kur një garanci financiare e marrë është lëshuar nga më shumë se një garantues, shuma e garantuar do të raportohet vetëm një herë në këtë tabelë; shuma e garantuar do t'i alokohet garantuesit kryesore për zbutjen e rrezikut të kredisë.

10. DERIVATIVËT DHE KONTABILITETI MBROJTËS (10 DHE 11)

150. Për plotësimin e formularëve 10 dhe 11, derivativët konsiderohen ose si derivativë mbrojtës kur ato përdoren në një marrëdhënie e cila kualifikohet si mbrojtje në përputhje me SNRF-të, ose si të mbajtura për tregtim në raste të tjera.
151. Vlera kontabël dhe vlera nominale (notional) e derivativëve të mbajtur për tregtim, duke përfshirë mbrojtjen ekonomike, si dhe derivativët e mbajtur për kontabilitetin mbrojtës do të raportohen të ndara sipas llojit të rrezikut bazë (underlying), llojit të tregut dhe llojit të produktit në formularët 10 dhe 11. Subjektet raportojnë derivativët e mbajtur për kontabilitetin mbrojtës të ndara edhe sipas llojit të mbrojtjes. Informacioni mbi instrumentet mbrojtëse jo-derivative raportohet i ndarë sipas llojeve të mbrojtjeve.
152. Zbërthimi i vlerës kontabël, vlerës së drejtë dhe vlerës nominale (notional) të derivativëve për tregtim dhe mbrojtjes sipas portofoleve kontabël dhe llojeve të mbrojtjeve bëhet duke u bazuar në portofolet kontabël dhe llojet e mbrojtjeve që përcaktohen në SNRF.
153. Formulari 11 përfshin instrumente mbrojtëse dhe zëra të mbrojtur duke përfshirë këtu rastin kur marrëdhënia e kualifikuar si mbrojtje ka të bëjë me një pozicion neto. Kur një subjekt ka zgjedhur të vazhdojë të zbatojë SNK 39 për kontabilitetin mbrojtës (SNRF 9.7.2.21), referencat dhe emrat për llojet e mbrojtjeve dhe portofoleve kontabël do të jenë si referencat dhe emërtimet përkatëse në SNK 39.9: "Aktivet financiare të matura në vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse" i referohen "Aktiveve të mbajtura për shitje" dhe "Aktiveve me kosto të amortizuar" duke përmbledhur ato "të mbajtura deri në maturim" si dhe "huatë e paradhëniet".
154. Derivativët e përfshirë në instrumentet hibride, të cilët janë ndarë nga kontrata bazë (host contract), raportohen në formularët 10 dhe 11 sipas natyrës së derivativit. Shuma e kontratës bazë (host) nuk është përfshirë në formularët përkatës. Megjithatë, kur instrumenti hibrid matet me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, kontrata duhet të raportohet si e tërë dhe derivativët e përfshirë nuk do të raportohen në formularët 10 dhe 11.
155. Angazhimet e konsideruara si derivativë (SNRF 9.2.3(b)) dhe derivativët e kredisë që nuk plotësojnë përkufizimin e një garancie financiare sipas paragrafit 144, raportohen në formularin 10 dhe formularin 11 sipas të njëjtave ndarje si instrumentet e tjera derivative, por nuk raportohen në formularin 9.
156. Vlera kontabël e aktiveve financiare jo-derivative ose detyrimeve financiare jo-derivative që njihen si instrument mbrojtës në zbatim të SNRF-ve raportohen veçanësisht në formularin 11.3.

10.1. Klasifikimi i derivativëve sipas llojit të rrezikut

157. Të gjithë derivativët klasifikohen në një nga kategoritë e mëposhtme të rrezikut:

- a) rreziku i normës interesit: Derivatvët e normës së interesit janë kontrata që lidhen me një instrument financiar me interes, flukset monetare të të cilave përcaktohen duke iu referuar normave të interesit ose një kontrate tjetër me normë interesi, si p.sh. një opsion në një kontratë të së ardhmes për të blerë bono thesari. Kjo kategori kufizohet në ato marrëveshje ku të gjitha pozicionet janë të ekspozuara ndaj normës së interesit të vetëm një monedhe. Ky rast përjashton kontratat që përfshijnë këmbimin e një ose më shumë valutave të huaja, si p.sh. këmbimet midis monedhave të ndryshme dhe opsionet e monedhave, dhe kontratat e tjera karakteristikë e rrezikut mbizotërues të të cilave është rreziku i këmbimit valutor, të cilat do të raportohen si kontrata të këmbimit valutor. Përjashtimi i vetëm është kur *swap*-et midis monedhave përdoren si pjesë e një mbrojtjeje portofoli të rrezikut të normës së interesit, ku ato raportohen në rreshtat e dedikuar për këto lloje mbrojtjesh. Kontratat e normës së interesit përfshijnë marrëveshjet e përparme të normave, *swap*-et e normës së interesit për një monedhë të vetme, kontratat e së ardhmes për normat e interesit, opsionet e normave të interesit (duke përfshirë kufijtë maksimalë tavan ose dyshemetë, opsionet e investimit mbrojtës dhe korridoret) (*caps, floors, collars and corridors*), *swap*-et e normave të interesit dhe garancitë e normave të interesit (*interest rate warrants*);
- b) rreziku i kapitalit: Derivatvët e kapitalit janë kontrata që kanë kthim, ose një pjesë të kthimit, të lidhur me çmimin e një kapitali të caktuar ose me një indeks të çmimeve të kapitalit;
- c) rreziku nga këmbimi valutor dhe ari: Këto derivativë përfshijnë kontratat për shkëmbimin e valutave në tregjet *forward* si dhe ekspozimin ndaj arit. Ato mbulojnë *outright forwards*, *swap*-et kurseve të këmbimit, *swap*-et e valutave (përfshirë *swap*-et normave të interesit midis valutave), kontratat e së ardhmes për monedha, opsionet e monedhave, *swap*-et e monedhave dhe *currency warrants* (opsione afatgjata për blerjen e monedhave). Derivatvët e këmbimit valutor përfshijnë të gjitha marrëveshjet që përmbajnë ekspozim ndaj më shumë se një valute, qoftë në kursin e këmbimit apo në norma interesi, përveç rasteve kur *swap*-et e këmbimeve valutore përdoren si pjesë e një mbrojtjeje portofoli për rrezikun e normës së interesit. Kontratat e arit përfshijnë të gjitha marrëveshjet që përmbajnë ekspozimin ndaj këtij malli;
- d) rreziku i kredisë : Derivatvët e kredisë janë kontrata pagesa e të cilave lidhet kryesisht me aftësisë paguese për një kredi të caktuar si referencë dhe që nuk përkojnë me përkufizimin e garancive financiare (SNRF 9.4.2.1 (c)). Kontratat përcaktojnë një shkëmbim pagesash në të cilin të paktën një nga dy pozicionet përcaktohet nga performanca e kredisë referencë. Pagesat mund të shkaktohen nga një sërë ngjarjesh, duke përfshirë një mospagim, një ulje të vlerësimit ose një ndryshim të kontratuar të marzhit të interesit të aktivit referencë. Derivatvët e kredisë që përkojnë me përkufizimin e garancisë financiare në paragrafin 144 raportohen vetëm në formularin 9;
- e) rreziku i mallrave (*commodity*): Këto derivative janë kontrata që e kanë kthimin, ose një pjesë të kthimit të lidhur me çmimin ose me një indeks çmimi të një malli të tillë si një metal i çmuar (përveç arit), nafta, lëndë druri ose produkte bujqësore;

- f) të tjera: këto derivativë përfshijnë çdo kontratë tjetër derivative, e cila nuk përfshin ekspozim ndaj rrezikut të këmbimit valutor, normës së interesit, kapitalit, mallit ose rrezikut të kredisë, të tilla si derivativët klimaterikë ose derivativët e sigurimit.
158. Kur një derivativ ndikohet nga më shumë se një lloj rreziku, instrumenti do të alokohet në atë kategori rreziku ndaj të cilit është më i ndjeshëm. Për derivativët me më shumë se një ekspozim, në raste paqartësie, marrëveshjet do të shpërndahen sipas renditjes së mëposhtme të përparësisë:
- a) Mallrat (*commodities*): të gjitha transaksionet e derivativëve që kanë ekspozim ndaj një malli ose ndaj një indeksi mallrash, pavarësisht nëse ato përfshijnë ose jo një ekspozim të përbashkët në mallra dhe çdo kategori tjetër rreziku që mund të përfshijë këmbimin valutor, normën e interesit ose kapitalin, raportohen në këtë kategori;
 - b) aksionet: Me përjashtim të kontratave me ekspozim të përbashkët ndaj mallrave dhe aksioneve, të cilat raportohen si mallra, të gjitha transaksionet e derivativëve që kanë lidhje me performancën e aksioneve ose të indekseve të kapitalit raportohen në kategorinë e kapitalit. Marrëveshjet e aksioneve me ekspozimin ndaj këmbimit valutor ose normave të interesit përfshihen në këtë kategori;
 - c) valuta dhe ari: Kjo kategori përfshin të gjitha transaksionet e derivativëve (me përjashtim të atyre të raportuara në kategoritë e mallrave ose të kapitalit) me ekspozim ndaj më shumë se një valute, qofshin ato që kanë të bëjnë me instrumente financiare si me interes ashtu edhe me këmbim valutor, me përjashtim të rasteve kur *swap*-et midis monedhave përdoren si pjesë e një portofoli mbrojtës ndaj rrezikut të normës së interesit.

10.2. Shumat që raportohen për derivativët

159. Sipas SNRF-ve, "vlera kontabël" për të gjithë derivativët (për mbrojtje ose tregtim) është vlera e drejtë. Derivativët me vlerë të drejtë pozitive (mbi zero) janë "aktive financiare" dhe derivativët me vlerë të drejtë negative (nën zero) janë "detyrime financiare". "Vlera kontabël" raportohet veçan për derivativët me vlerë të drejtë pozitive ("aktive financiare") dhe veçan për ato me vlerë të drejtë negative ("detyrime financiare"). Në datën e regjistrimit fillestar, një derivativ do të klasifikohet si "aktiv financiar" ose "detyrim financiar" sipas vlerës së drejtë fillestare të tij. Pas njohjes fillestare, ndërsa vlera e drejtë e një derivativi rritet ose zvogëlohet, kushtet e këmbimit mund të bëhen ose të favorshme për subjektin (dhe derivativi klasifikohet si "aktiv financiar") ose të pafavorshme (dhe derivativi klasifikohet si "detyrim financiar"). Vlera kontabël e derivativëve për mbrojtje është e gjithë vlera e drejtë e tyre, duke përfshirë, aty ku është e aplikueshme, përbërësit e kësaj vlere të drejtë që nuk janë përcaktuar si instrumente mbrojtës.
160. "vlera nominale" është vlera nominale bruto e të gjitha marrëveshjeve të lidhura dhe ende të pashlyera në datën e referencës, pavarësisht nëse këto marrëveshje çojnë në regjistrimin e ekspozimeve derivative në bilanc. Në veçanti, për përcaktimin e vlerës nominale merren parasysh sa vijon:
- a) për kontratat me shuma të ndryshueshme të principalit nominal, baza për raportim do të jetë shuma nominale e principalit në datën e referencës;

- b) vlera nominale që raportohet për një kontratë derivative me një komponent shumëzues do të jetë vlera efektive e kontratës ose vlera nominale;
 - c) *swap*-et: Vlera nominale e një *swap*-i është shuma bazë e principalit mbi të cilën bazohet shkëmbimi i interesit, i këmbimit valutor ose i të ardhurave apo shpenzimeve të tjera;
 - d) kontratat e lidhura me kapitalin ose mallin: Vlera nominale që raportohet për një kontratë malli ose kapitali është sasia e produktit të mallit apo të kapitalit të kontraktuar për blerje ose shitje shumëzuar me çmimin e kontraktuar për një njësi. Vlera nominale që do të raportohet për kontratat e mallrave me shkëmbime të shumëfishta të principalit është shuma kontraktuale e shumëzuar me numrin e shkëmbimeve të mbetura të principalit në kontratë;
 - e) derivativët e kredisë: Shuma e kontratës që raportohet për derivativët e kredisë është vlera nominale e kredisë relevante përkatëse;
 - f) opsonet dixhitale kanë një kthim të paracaktuar, i cili mund të jetë ose një shumë monetare ose një numër kontratash të një instrumenti bazë. Vlera nominale për opsonet dixhitale është shuma monetare e paracaktuar ose vlera e drejtë e instrumentit bazë në datën e referencës.
161. Kolona "Vlera nominale" e derivativëve përfshin, për çdo rresht zërash, shumën kumulative të shumave imagjinare të të gjitha kontratave në të cilat subjekti është palë, pavarësisht nëse derivativët konsiderohen aktive ose detyrime në bilanc apo nuk janë regjistruar ende në bilanc. Të gjitha shumat raportohen pavarësisht nëse vlera e drejtë e derivativëve është pozitive, negative apo e barabartë me zero. Shumat nominale të netuara nuk raportohen.
162. "Shuma nominale" raportohet në kolonën "Total" dhe në kolonën "nga të cilat: të shitura" për zërat e rreshtave: "Opsione të tregtuara mbi banak (OTC)", "Opsione të tregut të organizuar", "Kredi", "Mall" dhe "Të tjera". Kolona "nga të cilat: të shitura" përfshin shumat nominale (strike price) të kontratave në të cilat kundërpartitë (mbajtësit e opsonit) e subjektit (option writer) kanë të drejtë të ekzekutojnë opsonin, dhe për zërat që lidhen me derivativët e rrezikut të kredisë, shumat nominale të kontratave në të cilat subjekti (shitësi i mbrojtjes - protection seller) ka shitur (u jep) mbrojtje palëve të tij (blerësve të mbrojtjes- protection buyers).
163. Raportimi i një transaksioni në zërin "Të tregtuara mbi banak" ose në "Tregje të t organizuar" bazohet në natyrën e tregut ku kryhet transaksioni dhe jo nëse ka një kriter për klerim) të detyrueshëm të atij transaksioni. Një "Treg i organizuar" është një treg i rregulluar. Prandaj, kur një subjekt raportues e lidh një kontratë derivative të tregtuar mbi banak ku klerimi qendror është i detyrueshëm, do ta klasifikojë atë derivativ si "i tregtuar mbi banak" dhe jo si "Treg i organizuar".

10.3. Derivativët e klasifikuar si "mbrojtje ekonomike"

164. Derivativët që mbahen për qëllime mbrojtëse, por që nuk plotësojnë kriteret për të qenë instrumente mbrojtëse efektive në përputhje me SNRF 9, me SNK 39 ku SNK 39 zbatohet për qëllime të kontabilitetit mbrojtës raportohen në formularin 10 si "mbrojtje ekonomike". Kjo zbatohet gjithashtu për të gjitha rastet e mëposhtme:

- a) derivativët që mbrojnë instrumentet e palistuara të kapitalit për të cilët kostoja mund të jetë një vlerësim i përshtatshëm i vlerës së drejtë;
 - b) derivativët e kredisë të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, që përdoren për menaxhimin e rrezikut të kredisë të të gjithë ose një pjese të një instrumenti financiar që përcaktohet si i matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes që nga njohja fillestare ose pas saj ose edhe ndërkohë që nuk njihet në përputhje me SNRF 9.6.7.;
 - c) derivativët që klasifikohen si “të mbajtur për tregtim” në përputhje me Shtojcën A të SNRF 9-ës, por nuk janë pjesë e librit të tregtueshëm të përcaktuar në rregulloren “Për mjaftueshmërinë e Kapitalit”.
165. "Mbrojtjet ekonomike" nuk përfshijnë derivativët që tregtohen për llogari të klientëve (*proprietary trading*).
166. Derivativët që plotësojnë përkufizimin e "mbrojtjes ekonomike" raportohen veçanë në formularin 10 për çdo lloj rreziku.
167. Derivativët e kredisë që përdoren për menaxhimin e rrezikut të kredisë të të gjithë ose një pjese të një instrumenti financiar që përcaktohet si i matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes që nga njohja fillestare ose pas saj ose edhe ndërkohë që nuk njihet në përputhje me SNRF 9.6.7, raportohen në një rresht të dedikuar në formularin 10 brenda rrezikut të kredisë. Mbrojtjet e tjera ekonomike të rrezikut të kredisë për të cilat subjekti raportues nuk zbaton SNRF 9.6.7 raportohen veçmas.

10.4. Zbërthimi i derivativëve sipas sektorit të kundërpartisë

168. Vlera kontabël dhe shuma totale nominale e derivativëve të mbajtur për tregtim, si dhe e derivativëve të mbajtur për kontabilitet mbrojtës, të cilat tregtohen në tregun OTC, raportohen sipas kundërparsive duke përdorur kategoritë e mëposhtme:
- a) “subjekte krediti”;
 - b) "korporata të tjera financiare”;
 - c) "të tjera" që përfshin të gjitha kundërparsitë e tjera.
169. Të gjithë derivativët e tregtuar mbi banak, pavarësisht nga lloji i rrezikut me të cilin lidhen, zbërthehen në këto kundërparsi.

10.5. Shumat që raportohen si instrumente mbrojtëse jo-derivative (11.3 dhe 11.3.1)

170. Për instrumentet mbrojtëse jo-derivative, shuma që raportohet është vlera kontabël e atyre instrumenteve mbrojtës jo-derivative sipas rregullave të matjes në fuqi në SNRF për portofolet kontabël të cilave ato i përkasin. Asnjë “vlerë nominale” nuk do të raportohet për instrumentet mbrojtëse jo-derivative.

10.6. Zërat e mbrojtur në mbrojtjet me vlerë të drejtë (11.4)

171. Vlera kontabël e zërave të mbrojtur në një mbrojtje me vlerë të drejtë të njohur në pasqyrën e pozicionit financiar zbërthehet sipas portofolit kontabël dhe llojit të rrezikut të mbrojtur për aktivet dhe detyrimet financiare të mbrojtura. Kur një instrument financiar është i mbrojtur për më shumë se një rrezik, ai raportohet në llojin e rrezikut në të cilin instrumenti mbrojtës raportohet në përputhje me paragrafin 117.
172. "Mikro-mbrojtjet" janë mbrojtje të ndryshme nga mbrojtja e portofolit të rrezikut të normës së interesit në përputhje me SNK 39.89A. Mikro-mbrojtjet përfshijnë mbrojtjen e pozicioneve neto zero siç referohet në përputhje me SNRF 9.6.6.6.
173. "Rregullimet e mbrojtjes për mikro-mbrojtjet" përfshijnë të gjitha rregullimet e mbrojtjes për të gjitha mikro-mbrojtjet, siç përcaktohet në paragrafin 172 më sipër.
174. "Rregullimet e mbrojtjes të përfshira në vlerën kontabël të aktiveve/detyrimeve" janë shuma e akumuluar e fitimeve dhe humbjeve për zërat e mbrojtur që kanë rregulluar vlerën kontabël të këtyre zërave dhe janë njohur në fitim ose humbje. Rregullimet mbrojtëse për zërat e mbrojtur që janë aksione të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse raportohen në formularin 1.3. Rregullimet mbrojtëse për angazhimet e panjohura (*unrecognised firm commitments*) ose një përbërës të tyre nuk raportohen.
175. "Rregullimet e mbetura për mikro-mbrojtjet e ndërprera, përfshirë mbrojtjen e pozicioneve neto" përfshijnë ato rregullime mbrojtëse të cilat pas ndërprerjes së marrëdhënies mbrojtëse dhe përfundimit të rregullimit të zërave të mbrojtur për mbrojtjen e fitimeve dhe humbjeve, mbeten për t'u amortizuar në fitim ose humbje nëpërmjet një norme interesi efektive të rillogaritur për zërat e mbrojtur të matur me koston e amortizuar, ose për shumën që përfaqëson fitimin ose humbjen kumulative të mbrojtjes të njohur më parë për aktivet e mbrojtura të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse.
176. Kur një grup aktivesh ose detyrimesh financiare, përfshirë një grup aktivesh ose detyrimesh financiare që përbëjnë një pozicion neto, njihet si zë i mbrojtur, aktivet dhe detyrimet financiare që përbëjnë atë grup raportohen me vlerën e tyre kontabël bruto, përpara netimit ndërmjet instrumenteve brenda grupit, në zërin "Aktivet ose detyrimet e përfshira në mbrojtjen e një pozicioni neto (përpara netimit)".
177. "Zërat e mbrojtur në mbrojtjen e portofolit të rrezikut të normës së interesit" përfshijnë aktivet dhe detyrimet financiare të përfshira në një mbrojtje me vlerë të drejtë të ekspozimit ndaj normës së interesit të një portofoli aktivesh ose detyrimesh financiare. Këto instrumente financiare raportohen me vlerën e tyre kontabël bruto, përpara netimit ndërmjet instrumenteve brenda portofolit.

11. LËVIZJET NË ZBRITJET DHE PROVIGJIONET PËR HUMBJET NGA KREDIA (12)

11.1. Ndryshimet në fondin e për provigjioneve dhe provigjionet për humbjet nga kredia sipas SNRF-ve (12.1)

178. Formulari 12.1 është rakordim i tepricës hapëse dhe mbyllëse të llogarisë së provigjioneve për aktivet financiare të matura me koston e amortizuar dhe me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse të ndara sipas fazave të zhvlerësimit, sipas instrumentit dhe sipas kundërpartisë.
179. Provigjionet për ekspozimet jashtë bilancit që i nënshtrohen kërkesave për zhvlerësim të SNRF 9-ës raportohen sipas fazave të zhvlerësimit. Zhvlerësimet për angazhimet e huasë raportohen si provigjione vetëm kur ato nuk merren parasysh së bashku me zhvlerësimin e aktiveve në bilanc në përputhje me SNRF 9.7.B8E dhe në paragrafin 99 të kësaj pjese. Lëvizjet në provigjionet për angazhimet dhe garancitë financiare të matura sipas SNK 37 dhe garancitë financiare të trajtuara si kontrata sigurimi sipas SNRF 4 nuk raportohen në këtë formular por në formularin 43. Ndryshimet në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë të angazhimeve dhe garancive financiare të matura në vlera e drejtë përmes fitimit ose humbjes në përputhje me SNRF 9 nuk raportohen në këtë formular, por në zërin "Fitimet ose (-) humbjet nga aktivet dhe detyrimet financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, neto" në përputhje me paragrafin 87.
180. Zërat "nga të cilët: fonde të matura kolektivisht" dhe "nga të cilët: fonde të matura individualisht" përfshijnë lëvizjet në shumën kumulative të zhvlerësimit në lidhje me aktivet financiare të cilat janë matur në baza kolektive ose individuale.
181. "Rritjet për shkak të origjinimit dhe blerjes" përfshijnë shumën e rritjeve në humbjet e pritshme të kontabilizuara në njohjen fillestare të aktiveve financiare të origjinuara ose të blera. Kjo rritje e vlerës së zbritjes raportohet në datën e parë të referencës së raportimit pas origjinimit ose blerjes së aktiveve financiare. Rritjet ose rëniet në humbjet e pritshme të këtyre aktiveve financiare pas njohjes fillestare raportohen në kolonat e tjera. Aktivet e origjinuara ose të blera përfshijnë aktivet që rezultojnë nga reduktimi i angazhimeve të dhëna jashtë bilancit.
182. "Rëniet për shkak çregjistrimit" përfshijnë shumën e ndryshimeve në provigjionet për shkak të aktiveve financiare që çregjistrohen plotësisht në periudhën e raportimit për arsye të ndryshme nga fshirjet, të cilat përfshijnë transferime tek palët e treta ose përfundimin e të drejtave kontraktuale për shkak të shlyerjes së plotë, nxjerrjes jashtë përdorimit të këtyre aktiveve financiare ose transferimit të tyre në një portofol tjetër kontabël. Ndryshimi në vlerën e fondeve njihet në këtë kolonë në datën e parë të raportimit pas shlyerjes, nxjerrjes jashtë përdorimit ose transferimit. Për ekspozimet jashtë bilancit, ky zë përfshin gjithashtu rëniet në zhvlerësimit për shkak të shndërrimit të zërit jashtë bilancit në një aktiv në bilanc.
183. "Ndryshimet për shkak të ndryshimit në rrezikun e kredisë (neto)" përfshijnë shumën neto të ndryshimeve në humbjet e pritshme në fund të periudhës raportuese për shkak të një rritjeje ose uljeje të rrezikut të kredisë që nga njohja fillestare, pavarësisht nëse këto ndryshime ndikojnë në transferimin e aktivitetit financiar në një fazë tjetër. Ndikimi në vlerën e fondeve për shkak të rritjes ose uljes së shumës së aktiveve financiare si pasojë

e të ardhurave nga interesi të përlogaritur dhe paguar raportohet në këtë kolonë. Ky zë përfshin gjithashtu ndikimin e kalimit të kohës në humbjet e pritshme të llogaritura në përputhje me SNRF 9.5.4.1(a) dhe (b). Ndryshimet në vlerësimet për shkak të përditësimeve ose rishikimit të parametrave të rrezikut, si dhe ndryshimet në të dhënat ekonomike parashikuese (*forward-looking*) raportohen gjithashtu në këtë kolonë. Ndryshimet në humbjet e pritshme për shkak të shlyerjes së pjesshme të ekspozimeve nga kësti raportohen në këtë kolonë, me përjashtim të këstit të fundit, i cili raportohet në kolonën " Rëniet për shkak çregjistrimit ".

184. Të gjitha ndryshimet në humbjet e pritshme të kredisë për ekspozimet që rinovohen (revolving) raportohen në "Ndryshimet për shkak të ndryshimit të rrezikut të kredisë (neto)", me përjashtim të atyre ndryshimeve që lidhen me fshirjet dhe përditësimet në metodologjinë e subjektit për vlerësimin e humbjeve të kredisë. Ekspozimet që rinovohen janë ato për të cilat tepricat e papaguara të klientëve lejohen të luhaten në bazë të vendimeve të tyre për të marrë hua dhe për të shlyer deri në një kufi të vendosur nga subjekti.
185. "Ndryshimet për shkak përditësimi në metodologjinë e vlerësimit të subjektit (neto)" përfshijnë ndryshimet për shkak të përditësimeve në metodologjinë e subjektit për vlerësimin e humbjeve të pritshme si pasojë e ndryshimeve në modelet ekzistuese ose krijimit të modeleve të reja për të vlerësuar masën e zhvlerësimit. Përditësimet metodologjike përfshijnë gjithashtu edhe ndikimin nga adoptimi i standardeve të reja. Ndryshimet në metodologji që sjellin ndryshimin e fazës së zhvlerësimit do të duhet të konsiderohen për një ndryshim tërësor të modelit. Ndryshimet në vlerësim për shkak të përditësimeve ose rishikimit të parametrave të rrezikut, si dhe ndryshimeve në të dhënat ekonomike parashikuese nuk raportohen në këtë kolonë.
186. Raportimi i ndryshimeve në humbjet e pritshme për aktivet e modifikuara (SNRF 9.5.4.3 dhe Shtojca A) do të varet nga veçoria e modifikimit në përputhje me sa vijon:
 - (a) kur modifikimi rezulton në çregjistrimin e pjesshëm ose të plotë të një aktivi për shkak fshirjes, siç përcaktohet në paragrafin 69, ndikimi në humbjet e pritshme për shkak të këtij çregjistrimi raportohet në zërin "Rënie në llogarinë e provigjionit për shkak të fshirjes", dhe çdo ndikim tjetër nga modifikimi në humbjet e pritshme të kredisë në kolonat e tjera përkatëse;
 - (b) kur modifikimi rezulton në çregjistrimin e plotë të një aktivi për arsye të ndryshme nga fshirja, siç përcaktohet në paragrafin 69, dhe zëvendësimin e tij me një aktiv të ri, ndikimi i modifikimit në humbjet e pritshme të kredisë raportohet në "Ndryshimet për shkak të çregjistrimit" për ato ndryshime që vijnë nga çregjistrimi i aktivit dhe në "Rritjet për shkak të origjinimit dhe blerjes" për ato ndryshime që vijnë nga aktivi i modifikuar e i njohur rishtazi. Çregjistrimi për arsye të ndryshme nga fshirja përfshin çregjistrimin kur kushtet e aktiveve të modifikuara kanë qenë subjekt i ndryshimeve thelbësore;
 - (c) kur modifikimi nuk rezulton në çregjistrimin e plotë ose të pjesshëm të aktivit të modifikuar, ndikimi i tij në humbjet e pritshme raportohet në "Ndryshimet për shkak të modifikimeve pa çregjistrim".
187. Fshirjet raportohen në përputhje me paragrafët 107 deri 109 të kësaj shtojce dhe në përputhje me sa vijon:

- (a) kur instrumenti i borxhit është çregjistruar pjesërisht ose tërësisht për shkak se nuk ka pritshmëri të arsyeshme rikuperimi, ulja e provigjionit të humbjes së raportuar për shkak të shumave të fshira raportohet në: "Rënie në llogarinë e provigjionit për shkak të fshirjeve";
 - (b) "Shumat e fshira drejtpërdrejt në pasqyrën e fitimit ose humbjes" janë shumat e aktiveve financiare të fshira gjatë periudhës së raportimit që tejkalojnë çdo llogari zbritjeje të aktiveve financiare përkatëse në datën e çregjistrimit. Ato përfshijnë të gjitha shumat e fshira gjatë periudhës së raportimit dhe jo vetëm ato që janë ende subjekt i trajtimit ligjor apo përmbarimor.
188. "Rregullime të tjera" përfshijnë çdo shumë të paraportuar në kolonat e mëparshme, duke përfshirë rregullimet për humbjet e pritshme për shkak të diferencave të rivlerësimit, kur ato rakordojnë me ndikimin e rivlerësimeve në formularin 2.
189. "Fitimet ose humbjet nga çregjistrimi i instrumenteve të borxhit" përfshijnë diferencën midis vlerës kontabël të aktiveve financiare të matura në datën e çregjistrimit dhe shumës së marrë.

11.2. Transferimet ndërmjet fazave të zhvlerësimit (paraqitja mbi baza bruto) (12.2)

190. Për aktivet financiare, vlera kontabël bruto dhe për ekspozimet jashtë bilancit që janë subjekt i kërkesave për zhvlerësim të SNRF 9-ës, shuma nominale që është transferuar ndërmjet fazave të zhvlerësimit gjatë periudhës së raportimit, raportimi bëhet në formularin 12.2.
191. Raportimi bëhet vetëm për vlerën kontabël bruto ose shumën nominale të atyre aktiveve financiare ose ekspozimeve jashtë bilancit të cilat janë në një fazë të ndryshme zhvlerësimi në datën e raportimit nga ajo që ishin në fillim të vitit financiar ose nga ajo e njohjes fillestare. Për ekspozimet në bilanc, për të cilat zhvlerësimi i raportuar në formularin 12.1 përfshin një zë jashtë bilancit (SNRF 9.5.5.20 dhe SNRF 7.B8E), merret në konsideratë ndryshimi në fazën e zërit brenda bilancit dhe atij jashtë bilancit.
192. Transferimet që kanë ndodhur gjatë vitit financiar, të aktiveve financiare ose të ekspozimeve jashtë bilancit që kanë ndryshuar shumë herë fazën e zhvlerësimit që nga fillimi i vitit ose nga njohja fillestare, raportimi i tyre bëhet si të transferuara nga faza e tyre e zhvlerësimit në hapjen e vitit financiar ose në njohjen fillestare në fazën e zhvlerësimit në të cilën gjenden në datën e raportimit.
193. Vlera kontabël bruto ose shuma nominale që raportohet në formularin 12.2 do të jetë vlera kontabël bruto ose vlera nominale në datën e raportimit, pavarësisht nëse vlera përkatëse ka qenë më e lartë ose më e ulët në datën e transferimit.

12. KOLATERALET DHE GARANCITË E MARRA (13)

12.1. Shpërndarja e kolateraleve dhe garancive sipas huave dhe paradhënieve të ndryshme nga ato të mbajtura për tregtim (13.1)

194. Kolaterali dhe garancitë që sigurojnë huatë dhe paradhëniet të raportuara sipas portofoleve kontabël, pavarësisht nga forma e tyre ligjore, raportohen sipas llojit të pengut: huatë e kolateralizuara me pasuri të paluajtshme dhe hua të tjera të kolateralizuara, si dhe nga garancitë financiare të marra. Huatë dhe paradhëniet shpërndahen sipas kundërpartisë dhe qëllimit.
195. Në formularin 13.1 raportohen "shuma maksimale e kolateralit ose garancisë që mund të konsiderohet". Shuma e vlerave të garancisë financiare dhe/ose kolateralit të paraqitur në kolonat përkatëse të formularit 13.1 nuk duhet të tejkalojë vlerën kontabël të huasë që mbulojnë.
196. Për raportimin e huave dhe paradhënieve sipas llojit të pengut, përdoren përkufizimet e mëposhtme:
- a) në kategorinë "Hua të kolateralizuara me pasuri të paluajtshme", nënndarja "Rezidenciale" përfshin hua të siguruara nga prona të paluajtshme dhe nënndarja "Tregtare" përfshin hua të siguruara pronë të paluajtshme të ndryshme nga ato rezidenciale, duke përfshirë zyrat e lokalet tregtare dhe llojet e tjera të pronës së paluajtshme tregtare. Përcaktimi nëse prona e paluajtshme është rezidenciale ose tregtare bëhet në përputhje me parashikimet në rregulloren "Për mjaftueshmërinë e kapitalit";
 - b) në kategorinë "Hua të tjera të kolateralizuara":
 - i. nënndarja "Mjete monetare, depozita, (Letrat me vlerë të borxhit të emetuara)" përfshin (a) depozitat në subjektin raportues që janë lënë kolateral për një hua dhe (b) letrat me vlerë të borxhit të lëshuara nga subjekti raportues, të cilat janë lënë si kolateral për një hua;
 - ii. nënndarja "Pasuri e luajtshme" përfshin kolateralet fizike të ndryshme nga pasuria e paluajtshme dhe përfshin makina, aeroplanë, anije, pajisje industriale dhe mekanike (makineri, pajisje mekanike dhe teknike), inventarë dhe mallra (mallra, produkte të gatshme dhe gjysëm të gatshme, lëndë të para) dhe forma të tjera të pasurisë së luajtshme;
 - iii. nënndarja "Aksionet dhe letrat me vlerë të borxhit" përfshin kolateralet në formën e instrumenteve të kapitalit, duke përfshirë investimet në filiale, sipërmarrje të përbashkëta dhe pjesëmarrje, si dhe në formën e letrave me vlerë të borxhit të emetuara nga palët e treta;
 - iv. nënndarja "Të tjera" përfshin kolateralat e tjera (pasuri të luajtshme) të lëna peng që nuk janë përmendur më sipër;
 - c) në kategorinë "Garanci financiare të marra" përfshihen kontratat që në përputhje me paragrafin 144 kërkojnë që emetuesi të bëjë pagesa të specifikuara për të rimbursuar subjektin për humbjen që pëson për shkak se një debitor i caktuar nuk e ka bërë pagesën në kohë sipas kushteve origjinale ose të modifikuara të një instrumenti borxhi.
197. Për huatë dhe paradhëniet që kanë njëkohësisht disa lloje kolaterali ose garancie, vlera e "Kolateralit ose garancisë maksimale që mund të merret në konsideratë" ndahet sipas

cilësisë duke filluar nga ajo me cilësinë më të lartë. Për huatë e kolateralizuara me pasuri të paluajtshme, kolaterali pasuri e paluajtshme raportohet gjithmonë i pari, pavarësisht nga cilësia e tij në krahasim me kolateralet e tjera. Kur vlera e “Kolateralit ose garancisë maksimale që mund të merret në konsideratë” tejkalon vlerën e kolateralit pasuri e paluajtshme, vlera e mbetur e tij do t’u ndahet llojeve të tjera të kolateralit dhe garancive sipas cilësisë përkatëse, duke filluar nga ai me cilësinë më të mirë.

12.2. Kolateralet e marra në pronësi gjatë periudhës (gjendje në datën e raportimit) (13.2.1)

198. Në këtë formular raportohet informacioni mbi kolateralin që është marrë midis fillimit dhe fundit të periudhës së referencës dhe i regjistruar e i njohur në bilanc në datën e raportimit. Kolaterali i marrë në zotërim përfshin pasuritë që nuk janë lënë peng nga debitori si kolateral, por janë marrë në këmbim të shlyerjes së borxhit, qoftë në baza vullnetare apo si rezultat i procedurave ligjore. Llojet e kolateraleve janë ato të përmendura në paragrafin 196, me përjashtim të atyre të përcaktuara në pikën (b)/(i).
199. "Vlera në regjistrimin fillestar" është vlera kontabël bruto e kolateralit të marrë në zotërim në momentin e regjistrimit fillestar në bilancin e subjektit raportues.
200. "Ndryshimet negative të akumuluar" janë diferenca, në nivel individual, midis vlerës në regjistrimin fillestar të kolateralit dhe vlerës kontabël në datën e raportimit, kur kjo diferencë është negative.

12.3. Vlera kumulative e kolateralit të marrë në zotërim (13.3.1)

201. Kolaterali i marrë në zotërim që është gjendje në bilanc në datën e raportimit, pavarësisht nga momenti kohor kur është marrë, raportohet në formularin 13.3.1. Këtu përfshihet kolaterali i klasifikuar si "Tokë, ndërtesë dhe pajisje" si dhe çdo kolateral tjetër i marrë në zotërim. Kolaterali i marrë në zotërim përfshin pasuritë që nuk janë lënë peng nga debitori si kolateral, por janë marrë në këmbim të shlyerjes së borxhit, qoftë në baza vullnetare apo si rezultat i procedurave ligjore.

13. HIERARKIA E VLERËS SË DREJTË: INSTRUMENTET FINANCIARE ME VLERËN E DREJTË (14)

202. Institucionet raportojnë vlerën e instrumenteve financiare të matura me vlerën e drejtë sipas hierarkisë së parashikuar nga SNRF 13.72.
203. “Ndryshimi në vlerën e drejtë për periudhën” përfshijë fitimet ose humbjet nga rimatjet e bëra në përputhje me SNRF 9, SNRF 13, kur instrumentet vazhdojnë të ekzistojnë në datën e raportimit. Këto fitime dhe humbje raportohen si të përfshira në pasqyrën e fitimit ose humbjes, ose kur është e zbatueshme, në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse; pra, shumat që do të raportohen janë para taksave.

204. “Ndryshimi i akumuluar në vlerën e drejtë para taksave” përfshin shumën e fitimeve ose humbjeve nga rimatjet e instrumenteve të akumuluar nga njohja fillestare deri në datën e raportimit.

14. ÇREGJISTRIMI DHE DETYRIMET FINANCIARE TË LIDHURA ME AKTIVET FINANCIARE TË TRANSFERUARA (15)

205. Formulari 15 përfshin informacion mbi aktivet financiare të transferuara që nuk kualifikohen plotësisht ose pjesërisht për çregjistrim, dhe aktivet financiare plotësisht të çregjistruara për të cilat subjekti ruan të drejtat e shërbimit.
206. Detyrimet e lidhura raportohen sipas portofolit në të cilin aktivet financiare përkatëse të transferuara janë kategorizuar në anën e aktiveve dhe jo sipas portofolit në të cilin ato do të ishin kategorizuar në anën e detyrimit.
207. Kolona “Shumat e çregjistruara për qëllime kapitale” përfshin vlerën kontabël të aktiveve financiare të njohura për qëllime kontabël, por të çregjistruara për arsye prudenciale, duke qenë se subjekti i trajton ato si pozicione titullizimi për qëllime kapitale në përputhje me nenet 109, 243 dhe 244 CRR.
208. “Marrëveshjet e riblerjes” (“REPO”) janë transaksionet në të cilat subjekti merr para në këmbim të aktiveve financiare të shitura me një çmim të caktuar nën premtimin për t’i riblerë ato (ose identike) me një çmim fiks në një datë të caktuar. Transaksionet që përfshijnë transferimin e përkohshëm të arit kundrejt kolateralit në mjete monetare do të konsiderohen gjithashtu si “REPO”. Shumat e marra nga subjekti në këmbim të aktiveve financiare të transferuara të një palë e tretë (“blerës i përkohshëm”) klasifikohen si “REPO” kur ka një angazhim për të rikthyer operacionin dhe jo thjesht një opsion për ta bërë. REPO-t përfshijnë gjithashtu operacione të tipit REPO që mund të përfshijnë:
- a) shumat e marra në këmbim të letrave me vlerë të transferuara përkohësisht tek një palë e tretë në formën e huadhënies së letrave me vlerë kundrejt kolateralit në mjete monetare;
 - b) shumat e marra në këmbim të letrave me vlerë të transferuara përkohësisht tek një palë e tretë në formën e marrëveshjes së rishitjes/riblerjes (*sale/buy-back*).
209. “Marrëveshjet e riblerjes” (“REPO”) dhe “huatë e anasjellta të riblerjes” (“REPO e anasjelltë”) (“*reverse repos*”) përfshijnë mjete monetare të marra ose të huazuara nga subjekti.
210. Në një transaksion titullizimi, kur aktivet financiare të transferuara çregjistrohen, subjektet duhet të deklarojnë fitimet (humbjet) e gjeneruara nga zëri në pasqyrën e të ardhurave që korrespondojnë me “portofolet kontabël” në të cilat aktivet financiare klasifikoheshin përpara çregjistrimit të tyre.

15. ZBËRTHIMI I ZËRAVE TË PËRZGJEDHUR NGA PASQYRA E TË ARDHURAVE DHE SHPENZIMEVE (16)

211. Për zërat e për zgjedhur nga pasqyra e ardhurave raportohen zbërthime të mëtejshme të fitimeve (ose të ardhurave) dhe humbjeve (ose shpenzimeve).

15.1. Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi sipas instrumenteve dhe sektorit të kundërpartisë (16.1)

212. Të ardhurat nga interesi zbërthehen sipas dy grupimeve mëposhtme:
(a) të ardhurat nga interesi nga aktivet financiare dhe aktivet e tjera;
(b) të ardhurat nga interesi nga detyrimet financiare me normë interesi efektive negative.
213. Shpenzimet e interesit zbërthehen sipas dy grupimeve mëposhtme:
(a) shpenzimet e interesit për detyrimet financiare dhe detyrimet e tjera;
(b) shpenzimet e interesit për aktivet financiare me normë interesi efektive negative.
214. Të ardhurat nga interesi nga aktivet financiare dhe detyrimet financiare me normë interesi efektive negative përfshijnë të ardhurat nga interesi nga derivativët e mbajtur për tregtim, letrat me vlerë të borxhit, huatë dhe paradhëniet, si dhe nga depozitat, letrat me vlerë të borxhit të emetuara dhe detyrime të tjera financiare me normë interesi efektive negative.
215. Shpenzimet e interesit për detyrimet financiare dhe aktivet financiare me normë interesi efektive negative përfshijnë shpenzimet e interesit për derivativët e mbajtur për tregtim, depozitat, letrat me vlerë të borxhit të emetuara, detyrime të tjera financiare, si dhe për letrat me vlerë të borxhit dhe huatë e paradhëniet me normë norma interesi efektive negative.
216. Për qëllime të raportimit të formularit 16.1, pozicionet në blerje do të raportohen në kuadër të detyrimeve të tjera financiare. Të gjithë instrumentet në portofolet e ndryshme do të raportohen, përveç atyre që përfshihen në zërat "Derivativët - Kontabiliteti mbrojtës" që nuk përdoren për të mbrojtur rrezikun e normës së interesit.
217. "Derivativët - Kontabiliteti mbrojtës, rreziku i normës së interesit" përfshin të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi për instrumentet mbrojtëse kur zërat e mbrojtur gjenerojnë interes.
218. Kur përdoret çmimi i pastër (*clean price*), interesi nga derivativët e mbajtur për tregtim përfshin shumat që lidhen me ato derivativë të mbajtur për tregtim që kualifikohen si "mbrojtje ekonomike" që përfshihen si të ardhura ose shpenzime interesi për të korrigjuar të ardhurat dhe shpenzimet e mbrojtjes së instrumentave financiare nga pikëpamja ekonomike por jo kontabël. Në këtë rast, të ardhurat nga interesi për derivativët e mbrojtjes ekonomike raportohen veçanësisht në kuadër të të ardhurave nga interesi nga derivativët për tregtim. Tarifat e proporcionuara në kohë ose pagesat e balancimit në lidhje me derivativët e kredisë të matura me vlerën e drejtë dhe të përdorura për të menaxhuar rrezikun e kredisë të një pjese ose të të gjithë një instrumenti financiar që është përcaktuar me vlerën e drejtë, në atë rast raportohen gjithashtu në kuadër të interesit nga derivativët e mbajtur për tregtim.

219. Sipas SNRF-ve, zëri "Nga të cilat: të ardhura nga interesi nga aktivet financiare me zhvlerësim" pasqyron të ardhurat nga interesi nga aktivet financiare me zhvlerësim kredie, ku përfshihen aktivet financiare me zhvlerësim kredie të blera ose të origjinuara.
220. Zërat "Nga të cilat: kredi konsumatore" dhe "nga të cilat: huadhënie për blerje shtëpie" pasqyrojnë të ardhurat dhe shpenzimet për huatë dhe paradhëniet siç përshkruhet në paragrafin 119.
221. Zëri "Nga të cilat: interesi nga qiraja financiare" pasqyron të ardhurat nga qiraja financiare dhe shpenzimet e interesit për qiranë financiare përkatësisht.

15.2. Fitimet ose humbjet nga çregjistrimi i aktiveve dhe detyrimeve financiare që nuk maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, sipas instrumentit (16.2)

222. Fitimet dhe humbjet nga çregjistrimi i aktiveve dhe detyrimeve financiare që nuk maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes zbërthehen sipas llojit të instrumentit financiar dhe sipas portofolit kontabël. Për çdo zë, raportohet fitimi ose humbja e realizuar neto që rrjedh nga transaksioni i çregjistruar. Shuma neto paraqet diferencën ndërmjet fitimeve të dhe humbjeve të realizuara.
223. Formulari 16.2 raportohet sipas SNRF-ve për aktivet dhe detyrimet financiare me kosto të amortizuar dhe instrumentet e borxhit të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse.

15.3. Fitimet ose humbjet nga aktivet dhe detyrimet financiare të mbajtura për tregtim, sipas instrumentit (16.3)

224. Fitimet dhe humbjet nga aktivet dhe detyrimet financiare të mbajtura për tregtim ndahen sipas llojit të instrumentit; çdo zë i zbërthyer do të jetë shuma neto e realizuar dhe e parealizuar (fitimet minus humbjet) e instrumentit financiar.
225. Fitimet dhe humbjet nga tregtimi i valutës në tregun *spot*, duke përjashtuar shkëmbimin e monedhave dhe kartëmonedhave të huaja, paraqiten si fitime dhe humbje nga tregtimi. Fitimet dhe humbjet nga tregtimi i metaleve të çmuara ose çregjistrimi dhe rimatja nuk përfshihen në fitimet dhe humbjet nga tregtimi, por në "Të ardhura të tjera operative" ose "Shpenzime të tjera operative" në përputhje me paragrafin 367 .
226. Në zërin "Nga të cilët: mbrojtjet ekonomike me përdorimin e opsionit të vlerës së drejtë" pasqyrohen vetëm fitimet dhe humbjet nga derivativët e kredisë të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes dhe të përdorura për të menaxhuar rrezikun e kredisë të të gjithë ose një pjese të një instrumenti financiar që përcaktohet me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në këtë rast në përputhje me SNRF 9.6.7. Fitimet ose humbjet për shkak të riklasifikimit të aktiveve financiare nga portofoli kontabël me kosto të amortizuar në atë me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes ose në portofolin e mbajtur për tregtim (SNRF 9.5.6.2) raportohen në zërin "Nga të cilat: fitimet dhe humbjet për shkak të riklasifikimit të aktiveve me kosto të amortizuar".

15.4. Fitimet ose humbjet nga aktivet dhe detyrimet financiare të mbajtura për tregtim, sipas rrezikut (16.4)

227. Fitimet dhe humbjet nga aktivet dhe detyrimet financiare të mbajtura për tregtim zbërthehen gjithashtu sipas llojit të rrezikut. Çdo zë i zbërthyer është shuma neto e realizuar dhe e parealizuar (fitimet minus humbjet) e rrezikut bazë (*underlying*) (norma e interesit, kapitali, këmbimi valutor, kredia, mallrat dhe të tjera) të lidhura me ekspozimin, duke përfshirë derivativët përkatës. Fitimet dhe humbjet nga diferencat e këmbimit pasqyrohen në zërin në të cilin përfshihet pjesa tjetër e fitimeve dhe humbjeve që rrjedhin nga instrumenti i konvertuar. Fitimet dhe humbjet nga aktivet dhe detyrimet financiare të ndryshme nga derivativët pasqyrohen në kategoritë e rrezikut si më poshtë:
- (a) norma e interesit: ku përfshihen tregtimi i huave dhe paradhënieve, depozitave dhe letrave me vlerë të borxhit (të mbajtura ose të emetuara);
 - (b) kapitali: ku përfshihen tregtimi i aksioneve, kuotave të njësive kolektive (UCITS) dhe instrumenteve të tjera të kapitalit;
 - (c) tregtimi i këmbimeve valutore: ku përfshihet ekskluzivisht tregtimi në monedha të huaja;
 - (d) rreziku i kredisë: ku përfshihet tregtimi i *credit linked notes*;
 - (e) mallrat: ky zë përfshin vetëm derivativë sepse fitimet dhe humbjet nga mallrat e mbajtura me qëllim tregtimi raportohen nën zërat "Të ardhura të tjera operative" ose "Shpenzime të tjera operative" në përputhje me paragrafin 367;
 - (f) të tjera: ku përfshihen tregtimi i instrumenteve financiare, të cilat nuk mund të klasifikohen në zëra të tjerë.

15.5. Fitimet ose humbjet nga aktivet financiare jo për tregtim detyrimisht me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, sipas instrumentit (16.4.1)

228. Fitimet dhe humbjet nga aktivet financiare jo për tregtim detyrimisht me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes zbërthehen sipas llojit të instrumentit. Çdo zë i tabelës është shuma neto e realizuar dhe e parealizuar (fitimet minus humbjet) e instrumentit financiar.
229. Fitimet ose humbjet për shkak të riklasifikimit të aktiveve financiare nga portofoli i me kosto të amortizuar në atë të aktiveve financiare jo për tregtim detyrimisht me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes (SNRF 9.5.6.2) raportohen në zërin "Nga të cilat: fitimet dhe humbjet për shkak të riklasifikimit të aktiveve me kosto të amortizuar".

15.6. Fitimet ose humbjet nga aktivet dhe detyrimet financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes sipas instrumentit (16.5)

230. Fitimet dhe humbjet nga aktivet dhe detyrimet financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes zbërthehen sipas llojit të instrumentit. Institucionet raportojnë fitimet ose humbjet neto të realizuara dhe të parealizuara dhe shumën e ndryshimit në vlerën e drejtë të detyrimeve financiare në këtë periudhë për shkak të ndryshimeve në rrezikun e kredisë (rreziku i kredisë së vetë huamarrësit ose të emetuesit) kur rreziku i kredisë së vet nuk raportohet në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse.

231. Kur një derivativ kredie i matur me vlerën e drejtë përdoret për të menaxhuar rrezikun e kredisë të të gjithë ose një pjese të një instrumenti financiar që është përcaktuar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në atë rast, fitimet ose humbjet e instrumentit financiar me këtë përcaktim raportohen në zërin “Nga të cilat: fitimet ose (-) humbjet nga përcaktimi i aktiveve dhe detyrimeve financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes për qëllime mbrojtëse, neto”. Fitimet ose humbjet e mëvonshme nga vlera e drejtë në këto instrumente financiare raportohen në zërin "Nga të cilat: fitimet ose (-) humbjet nga përcaktimi i aktiveve dhe detyrimeve financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes për qëllime mbrojtëse, neto.

15.7. Fitimet ose humbjet nga kontabiliteti mbrojtës (16.6)

232. Të gjitha fitimet dhe humbjet nga kontabiliteti mbrojtës, përveç të ardhurave ose shpenzimeve nga interesi kur përdoret çmimi i pastër (clean price), zbërthehen sipas llojit të kontabilitetit mbrojtës: mbrojtja me vlerën e drejtë, mbrojtja e flukseve monetare dhe mbrojtja e investimeve neto në operacionet e huaja. Fitimet dhe humbjet në lidhje me mbrojtjen e vlerës së drejtë zbërthehen ndërmjet instrumentit mbrojtës dhe instrumentit të mbrojtur. Fitimet dhe humbjet nga instrumentet mbrojtës nuk përfshijnë fitimet dhe humbjet që lidhen me elementët e instrumenteve mbrojtës që nuk janë përcaktuar si instrumente mbrojtës në përputhje me SNRF 9.6.2.4. Ato instrumente mbrojtëse që nuk janë të përcaktuara (designated) raportohen në përputhje me paragrafin 96. Fitimet dhe humbjet nga kontabiliteti mbrojtës përfshijnë gjithashtu fitimet dhe humbjet nga mbrojtjet e një grupi zërash me pozicione rreziku kompensues (offsetting) (mbrojtja e një pozicioni neto).
233. Zëri “Ndryshimet e vlerës së drejtë të elementit të mbrojtur që i atribuohen rrezikut të mbrojtur” përfshin fitimet dhe humbjet nga zërat e mbrojtur ku zërat janë instrumente borxhi të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse në përputhje me SNRF 9.4.1.2A (SNRF 9.6. 5.8).

15.8. Zhvlerësimi i aktiveve jofinanciare (16.7)

234. "Shtesat" raportohen kur, për portofolin kontabël ose kategorinë kryesore të aktiveve, vlerësimi i shumës së zhvlerësimit për periudhën rezulton në njohjen e shpenzimeve neto. “Rimarrjet” raportohen kur, për portofolin kontabël ose kategorinë kryesore të aktiveve, vlerësimi i shumës së zhvlerësimit për periudhën rezulton në njohjen e të ardhurave neto.

15.9. Shpenzime të tjera administrative (16.8)

235. ”Shpenzimet për teknologjinë e informacionit dhe komunikimit (TIK)” janë shpenzimet e bëra për ofrimin e shërbimeve të biznesit nëpërmjet TIK-së, shërbimet e aplikimit dhe zgjidhjet infrastrukturore për qëllime biznesi, duke përfshirë kostot që lidhen me krijimin dhe mirëmbajtjen e sistemeve të TIK-së ku përjashtohen pagat dhe kompensimet për specialistët e TIK-së, të cilat raportohen në shpenzimet e personelit.

236. Në shpenzimet për TIK-në, "marrja nga të tretë e shërbimeve të TIK-së" nënkupton shpenzime për TIK-në që lidhen me kontraktimin e ofruesve të jashtëm të shërbimit. Në këto shpenzime nuk përfshihen ato që lidhen me (i) kostot për personelin e agjencisë për rastet kur subjekti (agjencia) punëson staf të përkohshëm dhe mban kontrollin e plotë të shërbimeve të ofruara dhe (ii) kontratat standarde operationale për mirëmbajtjen ose blerjen e harduerit/softuerit.
237. Zëri "Tatime dhe detyrimet (të tjera)" përfshin tatimet dhe detyrimet përveç (i) tatimeve që lidhen me tatimet mbi fitimin ose humbjen dhe (ii) tatimet dhe detyrimet nga operationet e ndërprera. Ky zë përfshin taksat dhe detyrimet, si p.sh. taksat e vendosura mbi mallrat dhe shërbimet dhe detyrimet e paguara nga subjekti.
238. "Shërbime konsulence dhe profesionale" janë shpenzimet e bëra për të marrë nga ekspertiza ose këshillime strategjike.
239. "Reklamimi, marketingu dhe komunikimi" përfshin shpenzimet që lidhen me aktivitetet e marketingut si reklamat, marketingu i drejtpërdrejtë ose ai online dhe evente.
240. "Shpenzime të lidhura me rrezikun e kredisë" janë shpenzimet administrative në kontekstin e ngjarjeve që lidhen me huatë të tilla si shpenzimet e bëra për marrjen në zotërim të kolateralit ose procedurat ligjore.
241. "Shpenzime gjyqësore që nuk mbulohen nga provigjionet" janë shpenzimet gjyqësore që nuk lidhen me rrezikun e kredisë dhe që nuk mbulohen nga një provigjion shoqëruar.
242. "Shpenzime për pasuri të paluajtshme" janë shpenzimet për riparime dhe mirëmbajtje që nuk përmirësojnë shfrytëzimin ose zgjasin jetëgjatësinë e pasurisë së paluajtshme, si dhe shpenzimet konsumi si ujë, energji elektrike dhe/ose ngrohje.
243. Sipas SNRF-ve, "shpenzimet e qirasë financiare" përfshijnë shpenzimet e qiramarrësit për shkak të qirave afatshkurtra dhe qirave të aktiveve me vlerë të ulët, siç i referohen SNRF 16.5 dhe 16.6.
244. Zëri "Shpenzime të tjera administrative – të mbetura" përfshin të gjithë komponentët e mbetur të "shpenzimeve të tjera administrative", si shërbimet administrative dhe logjistike, posta dhe transporti i dokumenteve, shërbimet e mbikëqyrjes dhe sigurisë, shërbimet e numërimit të parave dhe transporti. Kontributet në mjete monetare në fondet e ndërhyrjes së jashtëzakonshme dhe skemat e garancisë së depozitave nuk raportohen në këtë kategori, por në një rresht të veçantë të formularit 2.

16. RIKONCILIMI MIDIS KONTABILIZIMIT DHE QËLLIMIT TË KONSOLIDIMIT SIPAS CRR-së (17)

245. "Qëllimi kontabël i konsolidimit" përfshin vlerën kontabël të aktiveve, detyrimeve dhe kapitalit, si dhe shumat nominale të ekspozimeve jashtë bilancit të përgatitura duke përdorur qëllimin kontabël të konsolidimit, domethënë, duke përfshirë në konsolidim filialet e konsoliduara që janë kompanitë e sigurimit dhe subjektet jofinanciare.

Institucionet përfshijnë në konsolidim filialet, sipërmarrjet e përbashkëta dhe pjesëmarrjet duke përdorur të njëjtën metodë si në pasqyrat e tyre financiare.

246. Në këtë formular, zëri "Investime në filiale, sipërmarrje të përbashkëta dhe pjesëmarrje" nuk përfshin filialet pasi të gjitha filialet do të jenë konsoliduar plotësisht nën objektin e konsolidimit kontabël.
247. "Aktivet sipas kontratave të risigurimit dhe sigurimit" përfshijnë aktivet nën risigurim të ceduara, si dhe nëse ka, aktivet që lidhen me kontratat e sigurimit dhe risigurimit të lëshuara.
248. "Detyrimet sipas kontratave të sigurimit dhe risigurimit" përfshijnë detyrimet sipas kontratave të sigurimit dhe risigurimit të lëshuara.

17. EKSPOZIMET ME PROBLEME (18)

17.1. Informacion mbi ekspozimet e rregullta dhe ato me probleme (18.0)

249. Për qëllime të plotësimit të formularit 18, ekspozimet me probleme janë ato që plotësojnë një nga kriteret e mëposhtme:
- (a) ekspozimet materiale me më shumë se 90 ditë vonesë;
 - (b) debitori vlerësohet se nuk ka gjasa të paguajë plotësisht detyrimet e huasë pa marrë në konsideratë kolateralin, pavarësisht nga shuma apo ditët në vonesë.
250. Kategorizimi si ekspozim me probleme aplikohet pavarësisht klasifikimit të ekspozimit si të papaguar për qëllime rregullatore në përputhje me nenin 178 të CRR ose si të zhvlerësuar për qëllime kontabël në përputhje me kuadrin kontabël në fuqi.
251. Ekspozime që klasifikohen me probleme sipas Nenit 178 CRR dhe ekspozimet që janë të zhvlerësuara në përputhje me kuadrin kontabël në fuqi konsiderohen gjithmonë si ekspozime me probleme. Sipas SNRF-ve, për qëllime të plotësimit të formularit 18, ekspozimet e zhvlerësuara janë ato që janë të zhvlerësuara nga kredia (Faza 3), duke përfshirë aktivet e zhvlerësuara nga kredia të blera ose të origjinuara të raportuara në këtë fazë në përputhje me paragrafin 112. Ekspozimet në faza zhvlerësimi të ndryshme nga Faza 3 konsiderohen me probleme kur plotësojnë kriteret për t'u kategorizuar me probleme.
252. Kategorizimi i ekspozimeve bëhet për të gjithë shumën duke mos konsideruar ekzistencën e kolateralit. Materialiteti i ekspozimit vlerësohet në përputhje me nenin 178 të CRR.
253. Për qëllime të plotësimit të formularit 18, "ekspozimet" përfshijnë të gjitha instrumentet e borxhit (letrat e borxhit, huatë dhe paradhëniet duke përfshirë tepricat e llogarive në bankat qendrore dhe depozitat e tjera pa afat) dhe ekspozimet jashtë bilancit, përveç atyre të mbajtura për tregtim.

254. Instrumentet e borxhit përfshihen në portofolet e mëposhtme kontabël: (a) instrumentet e borxhit me kosto ose kosto të amortizuar; (b) instrumentet e borxhit me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse ose nëpërmjet kapitalit që i nënshtrohet zhvlerësimit; dhe (c) instrumentet e borxhit me LOCOM² strikte ose me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes ose nëpërmjet kapitalit që nuk i nënshtrohet zhvlerësimit, në përputhje me kriteret e paragrafit 269. Çdo kategori ndahet sipas instrumentit dhe sipas kundërpartisë.
255. Sipas SNRF-ve, ekspozimet jashtë bilancit përfshijnë zërat e mëposhtëm të revokueshëm dhe të parevokueshëm:
- a) angazhimet e dhëna për huatë;
 - b) garancitë financiare të dhëna;
 - c) angazhimet e tjera të dhëna.
256. Instrumentet e borxhit të klasifikuara si të mbajtura për shitje në përputhje me SNRF 5 raportohen veçan.
257. Instrumentet e borxhit në formularin 18 raportohen me "vlerë kontabël bruto" siç përcaktohet në paragrafin 30. Ekspozimet jashtë bilancit raportohen me shumë nominale të përcaktuar në paragrafin 148.
258. Për qëllime të plotësimit të formularit 18 ekspozimi është "në vonesë" kur plotëson kriteret e paragrafit 127.
259. Për qëllime të plotësimit të formularit 18, "debitor" është ai që përkon me përcaktimin e nenit 178 të CRR.
260. Një angazhim konsiderohet si ekspozim me probleme për shumën e tij nominale kur, i përdorur ose jo, do të çonte në ekspozim që paraqet rrezik për të mos u kthyer plotësisht pa marrë në konsideratë kolateralin.
261. Garancitë financiare të dhëna konsiderohen si ekspozime me probleme për shumën e tyre nominale kur kjo garanci mund të thirret nga pala e garantuar, duke përfshirë, në veçanti, rasti kur ekspozimi bazë i garantuar plotëson kriteret për t'u konsideruar me probleme, referuar paragrafit 249. Kur pala e garantuar është në vonesë për shumën e detyrimit sipas kontratës së garancisë financiare, subjekti raportues vlerëson nëse e arkëtimet e pritshme plotësojnë kriteret e të kategorizuarit me probleme.
262. Ekspozimet e klasifikuara me probleme në përputhje me paragrafin 249 kategorizohen me probleme mbi baza individuale ("bazuar në transaksion") ose për ekspozimin e përgjithshëm ndaj një debitori të caktuar ("bazuar në debitor"). Për kategorizimin e ekspozimeve me probleme mbi baza individuale ose ndaj një debitori të caktuar, përdoren metodat e mëposhtme të kategorizimit për llojet e ndryshme të ekspozimeve me probleme:
- (a) për ekspozimet me probleme të klasifikuara si me probleme (defaulted) në përputhje me nenin 178 të CRR, bëhet kategorizimi sipas atij neni;

² Matje e instrumentit me vlerën më të ulët midis kostos dhe vlerës së tregut

- (b) për ekspozimet që klasifikohen me probleme për shkak të zhvlerësimit sipas kuadrit kontabël në fuqi, zbatohen kriteret e regjistrimit për zhvlerësimin sipas kuadrit kontabël në fuqi;
 - (c) për ekspozimet e tjera me probleme që nuk klasifikohen as në vonesë dhe as të zhvlerësuara, zbatohen dispozitat e nenit 178 të CRR për ekspozimet në vonesë.
263. Kur një subjekt ka ekspozime në bilanc ndaj një debitori që janë në vonesë për më shumë se 90 ditë dhe vlera kontabël bruto e ekspozimeve në vonesë përbën më shumë se 20% të vlerës kontabël bruto të të gjitha ekspozimeve në bilanc ndaj atij debitori, të gjitha ekspozimet brenda dhe jashtë bilancit ndaj atij debitori klasifikohen me probleme. Kur një debitor i përket një grupi, vlerësohet mundësia për të konsideruar edhe ekspozimet ndaj subjekteve të tjera të grupit me probleme, kur ato ekspozime nuk janë të zhvlerësuara ose me probleme në përputhje me nenin 178 të CRR, me përjashtim të ekspozimeve me mosmarrëveshje të veçanta që nuk kanë lidhje me aftësinë paguese të kundërpartisë.
264. Ekspozimet mund të mos konsiderohen më me probleme kur plotësojnë njëkohësisht të gjitha kriteret e mëposhtme:
- (a) ekspozimi plotëson kriteret e ndërprerjes së klasifikimit në vonesë dhe të zhvlerësimit sipas kuadrit kontabël në fuqi dhe nenit 178 të CRR-së;
 - (b) situata e debitorit është përmirësuar në atë masë ku ekziston mundësia që të bëhet shlyerja e plotë, sipas kushteve origjinale ose atyre të modifikuara;
 - (c) debitori nuk ka shumë në vonesë për më shumë se 90 ditë.
265. Një ekspozim mbetet i klasifikuar me probleme për sa kohë që përcaktimet në pikat (a), (b) dhe (c) të paragrafit 264 nuk plotësohen dhe kur ekspozimi ka përmbushur kriteret e brendshme të subjektit raportues për zhvlerësimin dhe kategorizimin si me probleme, brenda kuadrit kontabël në fuqi dhe nenit 178 CRR.
266. Klasifikimi i një ekspozimi me probleme si aktiv afatgjatë i mbajtur për shitje në përputhje me SNRF 5 nuk ndikon në klasifikimin e tyre si ekspozim me probleme.
267. Ristrukturimi i një ekspozimi me probleme nuk ka ndikim në klasifikimin e tij. Kur ekspozimet me probleme janë të ristrukturuara, siç përmendet në paragrafin 310, ato ekspozime mund të mos konsiderohen më me probleme kur plotësohen njëkohësisht të gjitha kriteret e mëposhtme:
- a) ekspozimi plotëson kriteret e ndërprerjes së klasifikimit në vonesë dhe të zhvlerësimit sipas kuadrit kontabël në fuqi dhe nenit 178 të CRR-së;
 - b) ka kaluar të paktën një vit nga data e ristrukturimit dhe nga data në të cilën ekspozimi është klasifikuar me probleme, cilado qoftë më e vonshme;
 - c) pas ristrukturimit, nuk ka shuma të papaguara në afat ose shqetësim për pamundësi të shlyerjes së plotë të ekspozimit referuar gjendjes pas ristrukturimit. Kjo përcaktohet nga vlerësimi i subjektit nëpërmjet analizës së gjendjes financiare të debitorit. Këto shqetësime mund të konsiderohet se nuk ekzistojnë më kur debitori ka paguar, nëpërmjet pagesave të rregullta në përputhje me kushtet e ristrukturimit, një shumë të barabartë me shumën që kishte në vonesë (nëse ka pasur shuma në vonesë) ose ka shlyer (nëse nuk ka pasur shuma në vonesë) rregullisht sipas kushteve të ristrukturimit ose debitori ka treguar aftësinë për të përmbushur kushtet e ristrukturimit.

Kushtet specifike të daljes të përmendura në pikat (a), (b) dhe (c) zbatohen krahas kritereve të subjektit raportuese për ekspozimet në vonesë e të zhvlerësuar, përkatësisht sipas kuadrit kontabël në fuqi dhe nenit 178 CRR.

268. Në rastin kur kriteret e paragrafit 267 nuk janë plotësuar në fund të periudhës njëvjeçare të specifikuar në pikën (b) të këtij paragrafi, ekspozimi do të vazhdojë të identifikohet si ekspozim i ristrukturuar me probleme derisa të plotësohen të gjitha kushtet. Plotësimi i kushteve vlerësohet të paktën çdo tre muaj.
269. Portofolet e kontabël sipas SNRF-ve të renditura në paragrafin 20 raportohen si më poshtë në formularin 18:
- a) "Instrumentet e borxhit me kosto ose me kosto të amortizuar" përfshin "Aktivet financiare me kosto të amortizuar" (SNRF);
 - b) "Instrumentet e borxhit me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse ose nëpërmjet kapitalit që i nënshtrohet zhvlerësimit" përfshijnë "Aktivet financiare me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse " (SNRF);
 - c) "Instrumentet e borxhit me LOCOM strikt ose me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes ose nëpërmjet kapitalit që nuk i nënshtrohet zhvlerësimit" përfshijnë instrumentet e borxhit sipas një prej përcaktimeve të mëposhtme:
 - i. "Aktivet financiare jo për tregtim detyrimisht me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes" (SNRF);
 - ii. "Aktive financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes" (SNRF);
270. Kur SNRF-të parashikojnë përcaktimin e angazhimeve me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit dhe humbjes, vlera kontabël e çdo aktivi që rezulton nga ky përcaktim dhe matja me vlerën e drejtë raportohet në zërin "Aktive financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes" (SNRF). Vlera kontabël e çdo detyrimi që rezulton nga ky përcaktim nuk raportohet në formularin 18. Vlera nominale e të gjitha angazhimeve të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes raportohet në formularin 9.
271. Ekspozimet e mëposhtme raportohen në zëra të ndarë:
- a) Huatë e kolateralizuara me pasuri të paluajtshme siç përcaktohet në paragrafët 117(a) dhe 118;
 - b) Kredi konsumatore siç përcaktohet në paragrafin 119(a).
272. Ekspozimet e papaguara në afat raportohen veçan sipas kategorive të rregullta dhe me probleme për të gjithë shumën e tyre siç përcaktohet në paragrafin 127 të kësaj pjese. Ekspozimet e papaguara për më shumë se 90 ditë, por që nuk janë materiale në përputhje me nenin 178 të CRR-së, raportohen si ekspozimeve të rregullta "me vonesë > 30 ditë dhe ≤ 90 ditë".
273. Ekspozimet me probleme raportohen të ndara sipas intervaleve kohore në vonesë. Ekspozimet që nuk janë në vonesë ose janë në vonesë për 90 ditë ose më pak, por që janë identifikuar si me probleme për shkak të mundësisë së mosshlyerjes së plotë, raportohen në një kolonë të dedikuar. Ekspozimet që si të papaguara në afat ashtu edhe me mundësi mosshlyerjeje të plotë, shpërndahen sipas shportave që përkojnë me numrin e ditëve në vonesë.

274. Ekspozimet e mëposhtme raportohen në kolona të veçanta:
- a) ekspozimet që konsiderohen të zhvlerësuara sipas SNRF-ve, pra shuma e aktiveve me zhvlerësim kredie (Faza 3), ku përfshihen aktivet me zhvlerësim kredie të blera ose të origjinuara;
 - b) ekspozimet për të cilat konsiderohet të jenë me probleme (defaulted) në përputhje me nenin 178 të CRR.
 - c) sipas SNRF-ve, aktivet me rritje të ndjeshme të rrezikut të kredisë që nga njohja fillestare, por jo me zhvlerësim kredie (Faza 2), ku përfshihen aktivet e blera ose të origjinuara me zhvlerësim kredie që nuk plotësojnë më përkufizimin e aktiveve " me zhvlerësim kredie" pas njohjes fillestare;
 - d) sipas SNRF-ve, për ekspozimet e rregullta, aktivet pa rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë që nga njohja fillestare (Faza 1).
275. Zhvlerësimi i akumuluar, ndryshimet negative të akumuluar në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë dhe provigjioneve raportohen në përputhje me paragrafët 49, 104 deri në 106, 137 dhe 141.
276. Informacioni mbi kolateralin dhe garancitë e marra për ekspozimet të rregullta dhe ato me probleme raportohen veçan. Vlerat e raportuara për kolateralin dhe garancitë e marra llogariten në përputhje me paragrafët 195 dhe 297. Shuma e vlerave të raportuara si për kolateralin ashtu edhe për garancitë kufizohet në vlerën kontabël ose vlerën nominale pas zbritjes së provigjioneve të ekspozimit përkatës.

17.2. Flukset hyrëse dhe dalëse të ekspozimeve me probleme – huatë dhe paradhëniet sipas sektorit të kundërpartisë (18.1)

277. Në formularin 18.1 raportohen flukset hyrëse dhe dalëse të huave dhe paradhënieve, duke përjashtuar huatë dhe paradhëniet e klasifikuara si të mbajtura për tregtim, të cilat janë klasifikuar në kategorinë e ekspozimeve me probleme ose jashtë saj siç përcaktohet në paragrafët 249 deri në 276 ose 308. Flukset hyrëse dhe dalëse të huave dhe paradhënieve me probleme ndahen sipas sektorit të kundërpartisë.
278. Flukset hyrëse të ekspozimeve me probleme raportohen mbi baza kumulative që nga fillimi i vitit financiar. Flukset hyrëse pasqyrojnë vlerën kontabël bruto të ekspozimeve që janë klasifikuar me probleme përgjatë periudhës siç përcaktohet në paragrafët 249 deri në 276 ose 308. ku përfshihen edhe ekspozimet me probleme të blera. Rritja e vlerës kontabël bruto të një ekspozimi me probleme për shkak të interesit të përlllogaritur ose për shkak të rritjes së ndryshimeve negative kumulative në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë raportohet gjithashtu si fluks hyrës.
279. Për një ekspozim, i cili gjatë periudhës është riklasifikuar disa herë nga kategoria me probleme në atë të rregullt ose anasjelltas, identifikimi i flukseve hyrëse dhe dalëse bëhet duke krahasuar klasifikimin e ekspozimit (të rregullt ose jo) në fillim të vitit financiar ose në regjistrimin fillestar dhe statusin e tij në datën e raportimit.
280. Flukset dalëse nga kategoria e ekspozimeve me probleme raportohen mbi baza kumulative që nga fillimi i vitit financiar. Flukset dalëse pasqyrojnë shumën e vlerave kontabël bruto të ekspozimeve që dalin nga kategoria me probleme gjatë periudhës, dhe,

kur është e aplikueshme, përfshijnë shumën e fshirjeve të bëra në kontekstin e çregjistrimit të pjesshëm ose të plotë të ekspozimit. Rënia e vlerës kontabël bruto të një ekspozimi me probleme për shkak të interesit të paguar ose rënia në ndryshimet negative kumulative në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë raportohet gjithashtu si fluks dalës.

281. Fluksi dalës raportohet në rastet e mëposhtme:

- a) ekspozimi me probleme që plotëson kriteret për të mos u klasifikuar më me probleme siç parashikohet në paragrafët 264 – 268 riklasifikohet si i rregullt jo i ristrukturuar ose si i rregullt i ristrukturuar;
- b) ekspozimi me probleme i shlyer pjesërisht ose tërësisht; në rast shlyerjeje të pjesshme, vetëm shuma e shlyer raportohet fluks dalës;
- c) kolaterali likuidohet, ku përfshihen flukset dalëse për shkak të procedurave të tjera ligjore ose të likuidimit, të tilla si likuidimi i aktiveve të ndryshme nga kolaterali i marrë nëpërmjet procedurave ligjore, dhe shitja vullnetare e kolateralit;
- d) subjekti merr në zotërim kolateralin siç përmendet në paragrafin 198, duke përfshirë rastet e shkëmbimit të aktiveve me detyrimin (debt asset swap), dorëzimit vullnetar dhe shkëmbimit të kapitalit me detyrimin (debt equity swap);
- e) shitja e një ekspozimi me probleme;
- f) ekspozimi me probleme plotëson kriteret për t'u çregjistruar për shkak të transferimit të rrezikut të tij;
- g) ekspozimi me probleme fshihet pjesërisht ose tërësisht; në rast të fshirjeve të pjesshme, vetëm shuma e fshirë raportohet si fluks dalës;
- h) ekspozimi me probleme, ose një pjesë e tij, nuk klasifikohet më me probleme për arsye të tjera.

282. Riklasifikimi i një ekspozimi me probleme nga një portofol kontabël në tjetrin nuk raportohet as si fluks hyrës as si dalës. Këtu bën përjashtim riklasifikimi i një ekspozimi me probleme nga cilido portofol në atë "të mbajtur për shitje", i cili raportohet si fluks dalës nga portofoli kontabël origjinal dhe fluks hyrës në atë "të mbajtur për shitje".

283. Ekspozimet e mëposhtme raportohen në rreshta të ndarë:

- a) hua për pasuri të paluajtshme tregtare (CRE) siç përcaktohet në paragrafin 285 të ndara në hua CRE për NVM-të dhe hua CRE për korporatat jofinanciare të ndryshme nga NVM-të;
- b) huatë e kolateralizuara me pasuri të paluajtshme, siç përcaktohet në paragrafët 117 (a) dhe 118;
- c) kredia konsumatore siç përcaktohet në paragrafin 119(a).

17.3. Huatë për pasuri të paluajtshme tregtare (CRE) dhe informacion shtesë mbi huatë e siguruar me pasuri të paluajtshme (18.2)

284. Formulari 8.2 paraqet informacionin për huatë për pasuri të paluajtshme tregtare për korporatat jofinanciare dhe për huatë e kolateralizuara me prona të paluajtshme tregtare ose rezidenciale për korporatat jofinanciare dhe individët përkatësisht të ndara sipas raportit hua ndaj vlerës së kolateralit (LTV). Këtu përjashtohen huatë dhe paradhëniet e klasifikuara si të mbajtura për tregtim, aktivet financiare tregtare dhe instrumentet e borxhit të mbajtura për shitje.

285. “Huatë për pasuri të paluajtshme tregtare (CRE)” përfshijnë ekspozimet siç përcaktohen në seksionin 2, kapitulli 1, paragrafi 1 i Rekomandimit të ESRB-së on closing real estate data gaps³.
286. Raporti LTV llogaritet në përputhje me metodën për llogaritjen e “raportit të huasë ndaj vlerës” (LTV-C) të përcaktuar në seksionin 2, kapitulli 1, paragrafi 1 i Rekomandimit të ESRB-së on closing real estate data gaps.
287. Informacioni mbi kolateralin dhe garancitë financiare të marra për huatë raportohet në përputhje me paragrafin 276. Rrjedhimisht, shuma e vlerave të raportuara si për kolateralin ashtu edhe për garancitë kufizohet në vlerën kontabël të ekspozimit përkatës.

18. EKSPOZIMET E RISTRUKTURUARA (19)

288. Për qëllime të plotësimit të formularit 19, ekspozimet e ristrukturuara janë ato kontrata borxhi për të cilat është kryer një ristrukturim. Ristrukturimi konsiston në lehtësime ndaj debitorit që përballet ose mund të përballet me vështirësi në përmbushjen e detyrimeve të tij financiare kundrejt subjektit (“vështirësi financiare”).
289. Për qëllime të plotësimit të formularit 19, lehtësimi për huamarrësin mund të shkaktojë humbje për huadhënësin dhe i referohet të paktën njërit prej veprimeve të mëposhtme:
- a) një ndryshim i kushteve dhe termave të kontratës për të cilën debitori konsiderohet i paaftë për t’i përmbushur për shkak të vështirësive të tij financiare (“borxh në vështirësi”), dhe kur ky ndryshim nuk do të bëhej nëse debitori nuk do të kishte pasur vështirësi financiare;
 - b) një rifinancim i plotë ose i pjesshëm i një kontrate ekzistuese ekspozimi me probleme, ku ky rifinancim nuk do të ishte dhënë nëse debitori nuk do të kishte pasur vështirësi financiare.
290. Lehtësim është kur ndodh të paktën një nga konstatimet e mëposhtme:
- a) ndryshimi në favor të debitorit i kushteve të rishikuara të kontratës kundrejt kushteve të kontratës përpara rishikimit;
 - b) parashikimi në kontratë i kushteve më të favorshme se debitorët e tjerë me profil të ngjashëm rreziku që mund të kishin përfituar nga i njëjti subjekt në kohën e dhënies të këtyre kushteve të favorshme.
291. Ushtrimi i klauzolave, të cilat, kur përdoren sipas gjykimit të debitorit, sjellin ndryshime në kushtet e kontratës (klauzolë lehtësuese e parashikuar - embedded forbearance clauses) konsiderohet si lehtësim kur subjekti ka arritur në përfundimin se debitori përballet me vështirësi financiare dhe ka miratuar zbatimin e këtyre klauzolave.

³ Recommendation of the European Systemic Risk Board of 31 October 2016 on closing real estate data gaps (ESRB/2016/14), *OJ C 31, 31.1.2017, p. 1*

292. Për qëllime të plotësimit të formularëve, "rifinancim" nënkupton përdorimin e kontratave të borxhit për të siguruar shlyerjen e pjesshme ose të plotë të kontratave të tjera të borxhit, kushtet e të cilave debitori nuk është në gjendje t'i përmbushë.
293. Për qëllim të plotësimit të formularit 19, "debitori" përfshin grupin e të gjithë personave juridikë që janë brenda objektit kontabël të konsolidimit dhe individët që kontrollojnë atë grup.
294. Për qëllim të plotësimit të formularit 19, "borxhi" përfshin huatë dhe paradhëniet (duke përfshirë tepricat e gjendjeve monetare në bankat qendrore dhe depozitat e tjera pa afat), letrat me vlerë të borxhit dhe angazhimet e dhëna të huasë të revokueshme dhe të parevokueshme, duke përfshirë ato angazhime huaje që janë përcaktuar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit dhe humbjes që janë aktive në datën e raportimit. "Borxhi" përjashton ekspozimet e mbajtura për tregtim.
295. "Borxhi" përfshin gjithashtu huatë dhe paradhëniet dhe letrat me vlerë të borxhit të klasifikuara si aktive afatshkurtra dhe grupe të nxjerra jashtë përdorimit të klasifikuara si të mbajtura për shitje në përputhje me SNRF 5-en.
296. Për qëllim të plotësimit të formularit 19, "ekspozimi" ka të njëjtin kuptim si "borxhi" në paragrafët 294 dhe 295.
297. Portofolet kontabël sipas SNRF-ve të renditura në paragrafin 20 raportohen në formularin 19 në përputhje me paragrafin 269.
298. Për qëllime të plotësimit të formularit 19, "subjekt" është subjekti që ka kryer risrstrukturimin për ekspozimin e huamarrësit.
299. Për qëllime të plotësimit të formularit 19 për "borxhin", "vlera kontabël bruto" raportohet në përputhje me paragrafin 70. Për angazhimet e dhëna për hua raportohet vlere nominale siç përcaktohet në paragrafin 148.
300. Ekspozimet konsiderohen të ristrukturuara kur për to është bërë një lehtësim, pavarësisht nëse kanë shuma të papaguara në afat ose nga klasifikimi i tyre si të zhvlerësuara në përputhje me kuadrin kontabël në fuqi ose si të papaguara në përputhje me nenin 178 të CRR. Ekspozimet nuk trajtohen si të ristrukturuara kur debitori nuk është në vështirësi financiare. Sipas SNRF-ve, aktivet financiare të modifikuara (SNRF 9.5.4.3 dhe Shtojca A) trajtohen si të ristrukturuara kur për to është bërë një lehtësim siç përcaktohet në paragrafët 288 dhe 289, pavarësisht nga ndikimi i lehtësimit në ndryshimin e rrezikut të kredisë të aktivitetit financiar që nga regjistrimi fillestar. Secili prej ndryshimeve të mëposhtme konsiderohet si ristrukturim:
- a) kontrata e ndryshuar kur ekspozimi përkatës ka qenë i klasifikuar me probleme përpara ndryshimit ose në mungesë të ndryshimit do të klasifikohet me probleme;
 - b) ndryshimi i bërë në kontratë përfshin fshirje të pjesshme ose të plotë të borxhit;
 - c) subjekti ka miratuar përdorimin e klauzolave lehtësuese të parashikuara (embedded forbearance clauses) për debitorin me probleme ose atë që do të konsiderohet me probleme edhe pa ushtrimin e këtyre klauzolave;
 - d) në të njëjtën kohë ose pranë kohës së dhënies së borxhit shtesë nga subjekti, debitori ka bërë pagesa principali ose interesi për një kontratë tjetër me subjektin që ishte me probleme ose që në mungesë të rifinancimit do të klasifikohet me probleme.

301. Ekspozimet do të trajtohen si restrukturim kur kushtet e ndryshuara për to përfshijnë shlyerjet e bëra nëpërmjet marrjes në zotërim të kolateralit dhe këto ndryshime përbëjnë lehtësim.
302. Restrukturimi do të konsiderohet një supozim i diskutueshëm nëse ka ndodhur në një nga rrethanat e mëposhtme:
- a) kontrata e ndryshuar ishte pjesërisht ose tërësisht në vonesë për më shumë se 30 ditë (pa qenë me probleme) të paktën një herë gjatë tre muajve përpara ndryshimit të saj ose do të ishte më shumë se 30 ditë në vonesë, pjesërisht ose tërësisht, edhe pa e bërë ndryshimin;
 - b) në të njëjtën kohë ose pranë kohës së dhënies së borxhit shtesë nga subjekti, debitori ka bërë pagesa principali ose interesi për një kontratë tjetër me subjektin që ishte plotësisht ose pjesërisht në vonesë prej 30 ditësh të paktën një herë gjatë tre muajve para refinancimit të tij;
 - c) subjekti ka miratuar përdorimin e klauzolave lehtësuese të parashikuara ("embedded forbearance clauses") për debitorin me 30 ditë vonesë ose debitorin që do të ishte me vonesë për 30 ditë edhe pa ushtrimin e këtyre klauzolave.
303. Vështirësitë financiare vlerësohen në nivel debitori siç përmendet në paragrafin 293. Vetëm ekspozimet për të cilat është bërë restrukturim identifikohen si ekspozime të ristrukturuara.
304. Ekspozimet e ristrukturuara përfshihen në kategorinë e ekspozimeve me probleme ose në kategorinë e ekspozimeve të rregullta në përputhje me paragrafët 249 deri 276 ose 308. Klasifikimi si ekspozim i ristrukturuar ndërpritet kur plotësohen të gjitha kushtet e mëposhtme:
- a) ekspozimi i ristrukturuar konsiderohet të jetë i rregullt, duke përfshirë edhe rastin kur ekspozimi është riklasifikuar nga kategoria e ekspozimeve me probleme, pasi nga analiza e gjendjes financiare të debitorit rezultoi se i plotëson kushtet për të mos u klasifikuar më me probleme;
 - b) për ekspozimet e rregullta, ka kaluar një periudhë prej të paktën dy vjetësh nga data e ristrukturimit ("periudha e rikuperimit" (probation));
 - c) janë kryer pagesa të rregullta për një vlerë relativisht jo të vogël të principalit ose interesit gjatë gjysmës së periudhës së provës;
 - d) asnjë nga ekspozimet e debitorit nuk ka më shumë se 30 ditë në vonesë në fund të periudhës së provës.
305. Kur kriteret e paragrafit 304 nuk plotësohen në fund të periudhës së provës, ekspozimi do të vazhdojë të identifikohet si i rregullt i ristrukturuar në periudhë prove derisa të plotësohen të gjitha kushtet. Plotësimi i kriterëve vlerësohet të paktën një herë në tre muaj.
306. Ekspozimet e ristrukturuara, të cilat klasifikohen si aktive afatgjata të mbajtura për shitje në përputhje me SNRF 5-ën, vazhdojnë të klasifikohen si ekspozime të ristrukturuara.
307. Një ekspozim i ristrukturuar mund të konsiderohet i rregullt nga data kur është ristrukturuar kur plotësohen njëkohësisht të dyja kushtet e mëposhtme:
- a) ristrukturimi nuk ka ndikuar që ekspozimi të klasifikohet si me probleme;
 - b) ekspozimi nuk ishte klasifikuar me probleme në datën e ristrukturimit.

308. Nëse është bërë ristrukturim shtesë ndaj një ekspozimi të rregullt që është në periudhë prove, i cili nuk klasifikohet më me probleme ose ekspozimi i ristrukturuar në periudhë prove i nxjerrë nga kategoria me probleme paraqitet me më se shumë se 30 ditë në vonesë, ekspozimi klasifikohet me probleme.
309. "Ekspozime të rregullta të ristrukturuara" përfshijnë ekspozimet e ristrukturuara që nuk plotësojnë kriteret për t'u klasifikuar me probleme dhe që përfshihen në kategorinë e ekspozimeve të rregullta. Ekspozimet e rregullta të ristrukturuara janë në periudhë prove deri në përmbushjen e kriterëve të përcaktuara në paragrafët 304 dhe 307. Ekspozimet e rregullta të ristrukturuara në periudhë prove që janë nxjerrë nga ekspozimet me probleme raportohen të veçuara në kuadrin e ekspozimeve të rregullta të ristrukturuara, në kolonën "nga të cilat: Ekspozimet e rregullta të ristrukturuara në periudhë prove që janë nxjerrë nga ekspozimet me probleme".
310. "Ekspozimet me probleme të ristrukturuara" përfshijnë ekspozimet e ristrukturuara jo të rregullta që plotësojnë kriteret për t'u klasifikuar me probleme dhe që përfshihen në kategorinë e ekspozimeve me probleme. Këto ekspozime përfshijnë sa vijon:
- a) ekspozimet që janë klasifikuar me probleme për shkak të ristrukturimit;
 - b) ekspozimet që ishin me probleme përpara ristrukturimit;
 - c) ekspozimet e ristrukturuara që vijnë nga kategoria të rregullta, duke përfshirë ekspozimet e riklasifikuara në zbatim të paragrafit 308
311. Kur ristrukturimi është bërë për ekspozimet që ishin me probleme përpara ristrukturimit, vlera e këtyre ekspozimeve të ristrukturuara raportohet e ndarë në kolonën "nga të cilat: ekspozime të ristrukturuara që ishin me probleme përpara ristrukturimit".
312. Ekspozimet e mëposhtme me probleme të ristrukturuara raportohen në kolona të ndara:
- a) ekspozimet të cilat konsiderohen të zhvlerësuar, në përputhje me kuadrin kontabël në fuqi. Sipas SNRF-ve, shuma e aktiveve me zhvlerësim kredie (Faza 3), duke përfshirë aktivet me zhvlerësim kredie të blera ose të origjinuara të raportuara në këtë fazë, në përputhje me paragrafin 112, raportohen në këtë kolonë;
 - b) ekspozimet të cilat konsiderohen me probleme (defaulted) në përputhje me nenin 178 të CRR.
313. Në kolonën "Rifinancime" raportohet vlera kontabël bruto e kontratës së rifinancimit ("borxhi i rifinancuar") për një transaksion rifinancimi që kualifikohet si ristrukturim, si dhe vlerën kontabël bruto të kontratës së mëparshme që është ende në fuqi.
314. Ekspozimet e ristrukturuara që përfshijnë edhe rifinancimin ndër të tjera raportohen në kolonën "Instrumentet me ndryshimeve të termave dhe kushteve" ose në kolonën "Rifinancime", në varësi të masës që ka më shumë ndikim në flukset monetare. Rifinancimi nga një grup bankash raportohet në kolonën "Rifinancime" për shumën totale të borxhit të rifinancuar ose borxhin e rifinancuar ende të papaguar në subjektin raportues. Grumbullimi i disa borxheve në një detyrim të ri raportohet si ndryshim, përveç rastit kur ky transaksion përfshin edhe një rifinancim, i cili ka ndikimin më të madh në flukset monetare. Nëse ristrukturimi nëpërmjet ndryshimit të kushteve dhe termave çon në çregjistrimin e ekspozimit të mëparshëm dhe në regjistrimin e një ekspozimi të ri, ai ekspozim i ri konsiderohet borxh i ristrukturuar.

315. Zhvlerësimi i akumuluar, ndryshimet negative të akumuluara në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë dhe provigjioneve raportohen në përputhje me paragrafët 49, 104 deri në 106, 137 dhe 141 të kësaj pjese.
316. Kolaterali dhe garancitë e marra për ekspozimet e ristrukturuara raportohen për të gjitha ekspozimet e ristrukturuara, pavarësisht nga statusi i tyre i rregullt ose jo. Gjithashtu, kolateralet dhe garancitë financiare të marra për ekspozimet me probleme të ristrukturuara raportohen të ndara. Shumat e raportuara për kolateralin dhe garancitë e marra llogariten në përputhje me paragrafët 195 dhe 197. Shuma e vlerave të raportuara si për kolateralin ashtu edhe për garancitë kufizohet në vlerën kontabël të ekspozimit përkatës në bilanc ose në shumën nominale pas zbritjes së provigjioneve të ekspozimit përkatës jashtë bilancit.

19. SHPËRNDARJA GJEOGRAFIKE (20)

317. Formulari 20 raportohet kur subjekti tejkalon pragun e përshkruar në pikën (4) të nenit 5(a) të këtij udhëzimi.

19.1. Shpërndarja gjeografike sipas vendndodhjes së veprimtarive (20.1-20.3)

318. Në formularët 20.1 deri në 20.3, për shpërndarjen gjeografike sipas vendndodhjes së veprimtarive, bëhet ndarja ndërmjet "veprimtarive rezidente" dhe "veprimtarive jorezidente". Për këtë raportim, "vendndodhja" do të thotë juridiksioni ku është themeluar personi juridik që njihet aktivin ose detyrimin përkatës. Për degët nënkuptohet juridiksioni i vendndodhjes së saj. "Rezident" përfshin veprimtaritë e njohura në Shqipëri .

19.2. Shpërndarja gjeografike sipas rezidencës së kundërpartisë (20.4-20.7)

319. Formularët 20.4 deri në 20.7 përmbajnë informacion "për secilin vend" në bazë të rezidencës së kundërpartisë së menjëhershme, siç përcaktohet në paragrafin 39. Shpërndarja në këta formularë përfshin ekspozimet ose detyrimet me rezidentët për çdo vend të huaj në të cilin subjekti ka ekspozime. Për ekspozimet ose detyrimet me organizatat ndërkombëtare dhe/ose bankat shumëpalëshe të zhvillimit nuk përcaktohet vendi i rezidencës së subjektit, por raportohet në zonën gjeografike "Vende të tjera".
320. "Derivatët" përfshijnë derivativët për tregtim, duke përfshirë si ato për mbrojtjen ekonomike ashtu edhe derivativët mbrojtës sipas SNRF-ve.
321. Aktivët e mbajtura për tregtim sipas SNRF-ve raportohen të ndara. Aktivët financiarë që i nënshtrohen zhvlerësimit kanë të njëjtin kuptim si në paragrafin 124.
322. Në formularët 20.4 dhe 20.7 raportohet "Zhvlerësimi i akumuluar" dhe "Ndryshimet negative të akumuluara në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë për ekspozimet me probleme", siç përcaktohet në përputhje me paragrafët 104 deri 106 .
323. Në formularin 20.4 për instrumentet e borxhit raportohet "vlera kontabël bruto", siç përcaktohet në paragrafin 30. Për derivativët dhe instrumentet e kapitalit raportohet vlera

kontabël (jo bruto). Në kolonën "Nga të cilat: Instrumente borxhi me probleme", raportohen instrumentet që janë në përputhje me paragrafët 249 deri në 276 ose 308. Ristrukturimi i borxhit përfshin të gjitha kontratat e "borxhit" të raportuara në formularin 19, për të cilat është bërë restrukturim, siç përcaktohet në paragrafët 288 deri në 316.

324. Në formularin 20.5, "Provigjionet për angazhimet dhe garancitë e dhëna" përfshijnë provigjionet e matura sipas SNK 37-ës, humbjet e kredisë së garancive financiare të trajtuara si kontrata sigurimi sipas SNRF 4-ës, dhe provigjionet për angazhimet e huasë dhe garancitë financiare sipas kërkesave për zhvlerësim të SNRF 9-ës.
325. Në formularin 20.7, huatë dhe paradhëniet që nuk mbahen për tregtim raportohen me klasifikimin sipas kodeve NVE mbi bazën "për secilin shtet". NACE Codes shall be reported with the first level of disaggregation (by "section"). Huatë dhe paradhëniet që i nënshtrohen zhvlerësimit u referohen të njëjtave portofole siç përcaktohet në paragrafin 124.

20. AKTIVE TË TRUPËZUARA DHE TË PATRUPËZUARA: AKTIVE SUBJEKT I QIRASË FINANCIARE OPERATIVE (21)

326. Të dhënat për qiranë financiare operative raportohen kur ato janë të barabarta ose më të mëdha se 10% e aktiveve të paluajtshme të raportura me kodin 270 në formularin 1.1. Ato që plotësojnë kriteret për të qenë qira financiare operative duhet të jenë në përputhje me kuadrin kontabël përkatës.
327. Sipas SNRF-ve, aktivet që janë dhënë me qira nga subjekti (si qiradhënës) tek palët e treta në formën e qirasë financiare operative zbërthehen sipas metodës së matjes.

21. ADMINISTRIMI I AKTIVEVE, KUJDESTARIA DHE FUNKSIONE TË TJERA SHËRBIMI (22)

328. Për llogaritjen e pragut (threshold) të nenit 9(f) rregullores EU 680/2014, shuma e "të ardhurave neto nga tarifat dhe komisionet" është vlera absolute e diferencës midis "të ardhurave nga tarifat dhe komisionet" dhe "shpenzimeve për tarifa dhe komisione". Për të njëjtat qëllime, shuma e "interesit neto" është vlera absolute e diferencës midis "të ardhurave nga interesi" dhe "shpenzimeve për interesa".

21.1. Të ardhurat dhe shpenzimet për tarifa dhe komisione sipas veprimtarisë (22.1)

329. Të ardhurat dhe shpenzimet për tarifa dhe komisione raportohen sipas llojit të veprimtarisë. Referuar SNRF-ve, ky formular përfshin të ardhurat dhe shpenzimet për tarifa dhe komisione, përveç dy zërave të mëposhtëm:
- a) shumat e llogaritura për interesin efektiv të instrumenteve financiare (SNRF 7.20.(c));
 - b) shumat që rrjedhin nga instrumentet financiare që maten me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave dhe fitimeve (SNRF 7.20.(c).(i)).

330. Kostot e transaksionit që lidhen drejtpërdrejt me blerjen ose emetimin e instrumenteve financiare që nuk maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes nuk përfshihen. Këto kosto transaksioni do të jenë pjesë e vlerës fillestare të blerjes/emetimit të këtyre instrumenteve dhe do të amortizohen në fitim ose humbje gjatë periudhës së mbetur deri në maturim duke përdorur normën efektive të interesit (SNRF 9.5.1.1).
331. Sipas SNRF-ve, kostot e transaksionit që lidhen drejtpërdrejt me blerjen ose emetimin e instrumenteve financiare të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes përfshihen si pjesë e “Fitimeve ose humbjeve nga aktivet dhe detyrimet financiare të mbajtura për tregtim, neto”, “Fitimeve ose humbjeve nga aktivet financiare jo për tregtim detyrimisht me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, neto” dhe “Fitimeve ose humbjeve nga aktivet dhe detyrimet financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, neto”, në varësi të portofolit kontabël në të cilin klasifikohen këto kosto. Këto kosto transaksioni nuk janë pjesë e vlerës fillestare të blerjes ose emetimit të këtyre instrumenteve, por njihen menjëherë në fitim ose humbje.
332. Institucionet raportojnë të ardhurat dhe shpenzimet për tarifa dhe komisione në përputhje me kriteret e mëposhtme:
- “Letra me vlerë. Emetimet” përfshijnë tarifat dhe komisionet e marra për përfshirjen në origjinimin ose emetimin e letrave me vlerë jo të origjinuara ose të emetuara nga subjekti;
 - “Letra me vlerë. Urdhër transferimet” përfshijnë tarifat dhe komisionet që vijnë nga pranimi, transmetimi dhe ekzekutimi, në emër të klientëve, i urdhrave për të blerë ose shitur letra me vlerë;
 - “Letra me vlerë. Të ardhura të tjera nga tarifat dhe komisionet e letrave me vlerë” përfshijnë tarifat dhe komisionet e subjektit që ofron shërbime të tjera për letrat me vlerë jo të origjinuara apo të emetuara nga subjekti;
 - Në grupin e shpenzimeve për tarifa dhe komisione, zëri “letrat me vlerë” përfshin tarifat dhe komisionet që i ngarkohen subjektit për shërbimet lidhur me letrat me vlerë, pavarësisht nëse ato janë të origjinuara apo të emetuara nga subjekti ose jo;
 - “Financa Korporative. Këshillime për blerje dhe bashkime (M&A – Mergers and Acquisitions)” përfshin tarifat dhe komisionet për shërbimet këshillimore që lidhen me veprimtarinë e blerjes dhe shkrirjes së klientëve korporatë;
 - “Financa Korporative. Shërbime thesari” përfshijnë tarifat dhe komisionet për shërbimet financiare korporative në lidhje me këshillimin për tregjet e kapitalit për klientët korporata;
 - “Financa Korporative. Të ardhura të tjera nga tarifat dhe komisionet lidhur me veprimtaritë financiare të shoqërive” përfshijnë të gjitha tarifat dhe komisionet e tjera të lidhura me financat e korporatës;
 - “Këshillime të bazuara në tarifa” përfshijnë tarifat dhe komisionet për shërbimet këshillimore për klientët që nuk janë të lidhura drejtpërdrejt me administrimin e aktiveve, të tilla si tarifat për bankungun privat. Tarifat e këshillimit për M&A nuk përfshihen këtu, por nën “Financa Korporative. Këshillime për M&A”;
 - “Klerimi and shlyerja” përfshin të ardhurat (shpenzimet) për tarifa dhe komisionet e gjeneruara (të ngarkuara) nga subjekti që merr pjesë në proceset e klerimit dhe shlyerjes;
 - “Administrimi i aktiveve”, “Kujdestaria”, “Shërbime administrative qendrore për sipërmarrjet e investimeve kolektive” dhe “Transaksionet e besimit (fiduciary)”

- përfshijnë të ardhurat (shpenzimet) nga tarifat dhe komisionet e gjeneruara (të ngarkuara) nga subjekti që ofron këto shërbime;
- (k) “Shërbimet e pagesave” përfshijnë të ardhurat (shpenzimet) nga tarifat dhe komisionet e gjeneruara (të ngarkuara) nga subjekti që ofron (merr) shërbime pagesash siç parashikohet në Aneksin I të ligjit 55/2020 “Për shërbimet e pagesave”. Informacioni mbi të ardhurat nga tarifat dhe komisionet raportohet i ndarë për llogaritë rrjedhëse, kartat e kreditit, kartat e debitit dhe pagesat e tjera me kartë, transfertat dhe urdhërpagesat e tjera, si dhe të ardhurat e tjera nga tarifat dhe komisionet në lidhje me shërbimet e pagesave. “Të ardhura të tjera nga tarifat dhe komisionet në lidhje me shërbimet e pagesave” përfshijnë tarifat për përdorimin e rrjetit të ATM-ve të subjektit me karta jo të lëshuara nga subjekti. Informacioni mbi shpenzimet e tarifave dhe komisioneve për kartat e kreditit, debitit dhe kartave të tjera raportohet veçan;
 - (l) “Burimet e klientit të shpërndara, por të pa menaxhuara (sipas llojit të produktit)” përfshijnë të ardhurat nga tarifat dhe komisionet për shpërndarjen e produkteve të emetuara nga subjekte jashtë grupit të mbikëqyrur për klientët e saj aktualë. Ky informacion raportohet sipas llojit të produktit;
 - (m) Referuar shpenzimeve për tarifa dhe komisione, “shpërndarja nga jashtë e produkteve” përfshin shpenzimet për shpërndarjen e produkteve dhe shërbimeve të subjektit nëpërmjet një rrjeti agjentësh të jashtëm/marrëveshje shpërndarjeje me ofrues të jashtëm si ndërmjetës pasurish të paluajtshme, platforma të huasë *online* ose shërbime ndërveprimi (frontends) Fintech;
 - (n) “Financa të ristrukturuara (Structured finance)” do të përfshijë tarifat dhe komisionet e marra për përfshirjen në origjinën ose emetimin e instrumenteve financiare të ndryshme nga letrat me vlerë të krijuara ose të emetuara nga subjekti;
 - (o) Tarifat nga “veprimtari shërbimi të huasë” përfshijnë, në anën e të ardhurave, të ardhurat nga tarifat dhe komisionet e gjeneruara nga subjekti që ofron shërbime huaje dhe nga ana e shpenzimeve, shpenzime për tarifa dhe komisione që i ngarkohen subjektit nga ofruesit e shërbimeve të kredisë;
 - (p) “Angazhime të dhëna për hua” dhe “Garanci financiare të dhëna” përfshijnë shumën, e njohur si të ardhur gjatë periudhës, të amortizimit të tarifave dhe komisioneve për ato veprimtari të regjistruara fillimisht si “detyrime të tjera”;
 - (q) “Angazhime të marra për hua” dhe “Garanci financiare të marra” përfshijnë tarifën dhe komisionin e njohur si shpenzim nga subjekti gjatë periudhës si pasojë e tarifimit të bërë ndaj kundërpartisë që ka dhënë angazhimin për hua ose garancinë financiare që është regjistruar fillimisht si “aktive të tjera”;
 - (r) Në zërin “hua të dhëna” raportohen tarifat dhe komisionet që ngarkohen në procesin e dhënies së huave, por nuk janë pjesë e llogaritjes së normës efektive të interesit;
 - (s) “Këmbimi valutor” përfshin të ardhurat (shpenzimet) nga tarifat dhe komisionet për shërbimet e këmbimit valutor (përfshirë këmbimin e kartëmonedhave ose monedhave të huaja, tarifat për çeqet në monedha ndërkombëtare, diferencën e çmimit shitje-blerje) dhe të ardhurat (shpenzimet) nga tarifat për transaksionet ndërkombëtare. Kur të ardhurat (shpenzimet) që i atribuohen transaksioneve të këmbimit valutor mund të ndahen nga të ardhurat e tjera të tarifave nga kartat e kreditit/debitit, ky zë përfshin gjithashtu tarifat dhe komisionet për këmbimin valutor të gjeneruara nëpërmjet kartave të kreditit ose debitit;
 - (t) “Mallrat” përfshijnë të ardhurat nga tarifat dhe komisionet që lidhen me biznesin e mallrave, me përjashtim të të ardhurave që lidhen me tregtimin e mallrave të cilat raportohen si të ardhura të tjera operative;

- (u) "Të ardhura (shpenzime) të tjera nga tarifat dhe komisionet" përfshijnë të ardhurat (shpenzimet) nga tarifat dhe komisionet e gjeneruara (të ngarkuara) nga subjekti që nuk mund raportohen në asnjë nga zërat e tjerë të listuar.

21.2. Aktivitetet e përfshira në shërbimet e ofruara (22.2)

333. Veprimtaria që lidhet me menaxhimin e aktiveve, funksionet e kujdestarisë dhe shërbimet e tjera të ofruara nga subjekti raportohen duke përdorur përkufizimet e mëposhtme:

- (a) "Menaxhimi i aktiveve" i referohet aktiveve që u përkasin drejtpërdrejt klientëve, për të cilat subjekti ofron menaxhim. "Menaxhimi i aktiveve" raportohet sipas llojit të klientit: sipërmarrjet e investimeve kolektive, fondet e pensioneve, portofolet e klientëve të menaxhuar në bazë gjykimi dhe mjete të tjera investimi;
- (b) "Aktivitetet në kujdestari" i referohen shërbimeve të ruajtjes dhe administrimit të instrumenteve financiare për llogari të klientëve që ofron subjekti dhe shërbimeve që lidhen me kujdestarinë, si administrimi i mjeteve monetare dhe i kolateralit. "Aktivitetet në kujdestari" raportohen sipas llojit të klientëve për të cilët subjekti mban këto aktive duke bërë dallimin midis sipërmarrjeve të investimeve kolektive dhe të tjerëve. Zëri prej të cilit: "besuar subjekteve të tjera" i referohet shumës së aktiveve në kujdestari për të cilat subjekti u ka dhënë kujdestarinë efektive subjekteve të tjera;
- (c) "Shërbimet administrative qendrore për investimet kolektive" i referohen shërbimeve administrative të ofruara nga subjekti për sipërmarrjet e investimeve kolektive. Këto përfshijnë, ndër të tjera, shërbimet e agjentit të transfertave, të përpilimit të dokumenteve të kontabilitetit, të përgatitjes së prospekteve, raporteve financiare dhe të gjitha dokumenteve të tjera të destinuara për investitorët, të mbajtjes së korrespondencës duke shpërndarë raporte financiare dhe të gjitha dokumentet e tjera të destinuara për investitorët, kryerjen e emetimeve dhe shlyerjeve mbajtjen e regjistrit të investitorëve, si dhe llogaritjen e vlerës neto të aktiveve;
- (d) "Transaksionet e besimit (fiduciary)" i referohen aktiviteteve ku subjekti vepron në emër të tij, por për llogari dhe me rrezik të klientëve të tij. Shpesh, në transaksione besimi (fiduciary), subjekti ofron shërbime të tilla si kujdestari, shërbime të administrimit të aktiveve, për një njësi ekonomike të strukturuar ose administrimin e portofoleve mbi bazë gjykimi. Të gjitha transaksionet e besimit (fiduciary) raportohen ekskluzivisht në këtë zë, pavarësisht nëse subjekti ofron shërbime të tjera;
- (e) "Shërbimet e pagesave" i referohen shërbimeve të pagesave të renditura në Aneksin I të ligjit 55/2020 "Për shërbimet e pagesave";
- (f) "Burimet e klientit të shpërndara, por të pa menaxhuara" i referohen produkteve të emetuara nga subjekte jashtë grupit të mbikëqyrur që subjekti u ka shpërndarë klientëve të tij ekzistues. Ky zë raportohet sipas llojit të produktit;
- (g) "Shuma e aktiveve të përfshira në shërbimet e ofruara" përfshin shumën e aktiveve me të cilat subjekti kryen veprime, duke përdorur vlerën e drejtë. Baza të tjera matjeje duke përfshirë vlerën nominale mund të përdoren kur vlera e drejtë nuk mund të përdoret. Kur subjekti ofron shërbime për subjekte të tilla si sipërmarrjet e investimeve kolektive ose fondet e pensioneve, aktivet përkatëse mund të raportohen me vlerën me të cilën këto subjekte raportojnë aktivet në bilancin e tyre. Shumat e raportuara përfshijnë interesin e përllogaritur kur llogaritet.

22. INTERESAT NË NJËSITË EKONOMIKE TË STRUKTUARA TË PAKONSOLIDUARA (30)

334. Për qëllimet të plotësimit të formularëve, zëri "që e kanë tërhequr mbështetjen me likuiditet" është shuma e vlerës kontabël të huasë dhe paradhënieve që i janë dhënë njësive ekonomike të strukturuar të pakonsoliduara dhe vlerës kontabël të letrave me vlerë të borxhit të mbajtura që janë emetuar nga njësitë ekonomike të strukturuar të pakonsoliduara.
335. "Humbjet e subjektit raportues në periudhën aktuale" përfshijnë humbjet për shkak të zhvlerësimit dhe çdo humbje tjetër që ka pësuar subjekti raportues gjatë periudhës së raportimit dhe ka të bëjë me interesat e subjektit raportues në njësitë ekonomike të strukturuar të pakonsoliduara.

23. PALËT E LIDHURA (31)

336. Institucionet raportojnë shumat ose transaksionet në bilanc dhe ekspozimet jashtë bilancit kur kundërpartia është palë e lidhur siç përcaktohet në SNK 24.
337. Transaksionet dhe tepricat e llogarive brenda grupit të mbikëqyrur eliminohen. Në zërin "Filiale dhe subjekte të tjera të të njëjtit grup", subjektet përfshijnë tepricat dhe transaksionet me filialet që nuk janë eliminuar ose për shkak se filialet nuk janë konsoliduar plotësisht brenda objektit të konsolidimit mbikëqyrës ose për shkak se filialet janë përjashtuar nga objekti i konsolidimit mbikëqyrës në përputhje me nenin 19 të CRR duke qenë se është jo-material ose sepse, për subjektet që janë pjesë e një grupi më të gjerë, filialet janë të mëmës, jo të subjektit. Në zërin "Pjesëmarrjet dhe sipërmarrjet e përbashkëta", subjektet raportojnë pjesët e balanceve dhe transaksioneve me pjesëmarrjet dhe sipërmarrjet e përbashkëta të grupit, të cilit i përket njësia ekonomike, që nuk janë eliminuar me zbatimin e konsolidimit proporcional.

23.1. Palët e lidhura: shumat e pagueshme dhe të arkëtueshme nga ato (31.1)

338. Për "angazhimet e huasë, garancitë financiare dhe angazhimet e tjera të marra", shumat që raportohen janë shuma e vlerës nominale të huasë dhe angazhimeve të tjera të marra dhe "shumës maksimale të garancisë që mund të merret në konsideratë" të garancive financiare të marra siç përcaktohet në paragrafin 149.
339. "Zhvlerësimi i akumuluar dhe ndryshimet negative të akumuluar në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë për ekspozimet me probleme", siç përcaktohet në paragrafët 104 deri në 106 raportohen vetëm për ekspozimet me probleme. "Provigjionet për ekspozimet jashtë bilancit" përfshijnë provigjionet në përputhje me paragrafët 49, 137 dhe 142 për ekspozimet me probleme, siç përcaktohet në përputhje me paragrafët 249 deri në 276.

23.2. Palët e lidhura: të ardhurat dhe shpenzimet e krijuara nga transaksionet me to (31.2)

340. "Fitimet ose humbjet nga çregjistrimi i aktiveve të tjera jo-financiare" përfshijnë të gjitha fitimet dhe humbjet nga çregjistrimi i aktiveve jo-financiare të krijuara nga transaksionet me palët e lidhura. Ky zë përfshin fitimet dhe humbjet nga çregjistrimi i aktiveve jo-financiare që janë krijuar nga transaksionet me palët e lidhura dhe që janë pjesë e ndonjërit prej zërave të mëposhtëm të "Pasqyrës së të ardhurave ose shpenzimeve":
- (a) "Fitimet ose humbjet nga çregjistrimi i aktiveve jo-financiare";
 - (a) "Fitimi ose humbja nga aktivet afatgjata dhe grupet e nxjerra jashtë përdorimit të klasifikuara si të mbajtura për shitje që nuk kualifikohen si operacione të ndërprera";
 - (b) "Fitimi ose humbja pas tatimit nga operacionet e ndërprera".
341. "Zhvlerësimi ose (-) rimarrja e zhvlerësimit për ekspozimet me probleme" përfshin humbjet nga zhvlerësimi, siç përcaktohet në paragrafët 88 dhe 89 për ekspozimet që janë me probleme në përputhje me paragrafët 249 deri në 276. "Provigjionet ose (-) rimarrjet e provigjioneve për ekspozimet me probleme" përfshin provigjionet e përcaktuara në paragrafin 87 për ekspozimet jashtë bilancit të cilat janë me probleme siç përcaktohet në paragrafët 249 deri në 276.

24. STRUKTURA E GRUPIT (40)

342. Institucionet raportojnë, në datën e raportimit, informacion të detajuar mbi filialet, sipërmarrjet e përbashkëta dhe pjesëmarrjet e konsoliduara plotësisht ose proporcionalisht brenda objektit të konsolidimit kontabël, si dhe njësitë ekonomike të raportuara si "Investime në filiale, sipërmarrje të përbashkëta dhe pjesëmarrje" në përputhje me paragrafin 44, duke përfshirë ato njësi ekonomike në të cilat investimet mbahen për shitje sipas SNRF 5. Të gjitha njësitë ekonomike do të raportohen, pavarësisht nga veprimtaria që kryejnë.
343. Instrumentet e kapitalit neto që nuk plotësojnë kriteret për t'u klasifikuar si investime në filiale, sipërmarrje të përbashkëta dhe pjesëmarrje dhe në aksione të veta të subjektit raportues në pronësi të tij ("aksionet e thesarit") përjashtohen nga ky formular.

24.1. Struktura e grupit: "njësi për njësi" (40.1)

344. Informacioni i mëposhtëm raportohet mbi baza "njësi për njësi ekonomike" dhe kërkesat e mëposhtme zbatohen për qëllime të plotësimit të formularëve:
- a) "Kodi LEI" përmban kodin LEI të të investuarit. Kur ekziston një kod LEI për të investuarin, raportohet ai kod;
 - b) "Kodi i njësisë ekonomike" është kodi i identifikimit të të investuarit. Kodi i njësisë ekonomike është një identifikues rreshti dhe është unik për çdo rresht në formularin 40.1;
 - c) "Emri i njësisë ekonomike" është emri i të investuarit;
 - d) "Data e hyrjes" përfaqëson datën në të cilën i investuari është futur në "sferën e grupit";

- e) "Kapitali aksionar i të investuarit" është shuma totale e kapitalit të emetuar nga i investuari në datën e raportimit;
- f) "Kapitali neto i të investuarit", "Aktivet gjithsej të të investuarit" dhe "Fitimi ose (-) humbja e të investuarit" përfshijnë shumat e këtyre zërave në pasqyrat e fundit financiare të të investuarit;
- g) "Rezidenca e të investuarit" është vendi i rezidencës së të investuarit;
- h) "Sektori i të investuarit" është sektori i kundërpartisë së referuar në paragrafin 38;
- i) "kodi NVE" sigurohet në bazë të veprimtarisë kryesore të të investuarit. Për korporatat jofinanciare, kodet NVE raportohen me nivelin e parë të ndarjes (sipas "seksionit"). Për korporatat financiare, kodet NVE raportohen në dy nivele detajesh (sipas "ndarjes");
- j) "Interesi i akumuluar i kapitalit (%)" është përqindja e instrumenteve të pronësisë të mbajtura nga subjekti në datën e raportimit;
- k) "Të drejtat e votës (%)" është përqindja e të drejtave të votës që lidhen me instrumentet e pronësisë të mbajtura nga subjekti në datë raportimit;
- l) "Struktura e grupit (marrëdhënia)" tregon marrëdhënien midis shoqërisë mëmë fundore dhe të investuarit (mëmë ose njësia ekonomike me kontroll të përbashkët të subjektit raportues, filialit, sipërmarrjes së përbashkët ose pjesëmarrjes);
- m) "Trajtimi kontabël (Grupi Kontabël)" tregon lidhjen ndërmjet trajtimit kontabël me objektin kontabël të konsolidimit (konsolidimi i plotë, konsolidimi proporcional, metoda e kapitalit neto ose të tjera);
- n) "Trajtimi kontabël (Grupi CRR)" tregon marrëdhënien midis trajtimit kontabël dhe fushës së konsolidimit të CRR (konsolidimi i plotë, konsolidimi proporcional, metoda e kapitalit neto ose të tjera);
- o) "Vlera kontabël" janë shumat e raportuara në bilancin e subjektit për të investuarit që nuk janë të konsoliduara as plotësisht dhe as proporcionalisht;
- p) "Kosto e blerjes" është shuma e paguar nga investitorët;
- q) "Lidhja e emrit të mirë me të investuarin" është shuma e emrit të mirë të raportuar në bilancin e konsoliduar të subjektit raportues për të investuarin në zërat "emri i mirë" ose "investimet në filiale, sipërmarrje të përbashkëta dhe pjesëmarrje";
- r) "Vlera e drejtë e investimeve për të cilat janë publikuar kuotimet e çmimit" është çmimi në datën e raportimit dhe jepet vetëm për instrumentet e kuotuar.

24.2. Struktura e grupit: "instrument pas instrumenti" (40.2)

345. Informacioni i mëposhtëm raportohet mbi baza "instrument për instrument":

- a) "Kodi i sigurisë" pasqyron kodin ISIN të letrës me vlerë. Për letrat me vlerë pa kod ISIN, ai pasqyron një kod tjetër që identifikon në mënyrë unike letrën me vlerë. "Kodi i sigurisë" dhe "Kodi i kompanisë mbajtëse" janë identifikues rreshti dhe të dy janë unikë për çdo rresht në formularin 40.2;
- b) "Kodi i shoqërisë mbajtëse" është kodi i identifikimit të njësisë ekonomike brenda grupit që mban investimin. "Kodi LEI i shoqërisë mbajtëse" pasqyron kodin LEI për shoqërinë që mban letrën me vlerë. Kur ekziston një kod LEI për shoqërinë mbajtëse, raportohet ai kod;
- c) "Kodi i njësisë ekonomike", "Interesi i akumuluar i kapitalit (%)", "Vlera kontabël" dhe "Kostoja e blerjes" përcaktohen në paragrafin 344. Shumat korrespondojnë me letrën me vlerë të mbajtur nga shoqëria mbajtëse e lidhur.

25. VLERA E DREJTË (41)

25.1. Hierarkia e vlerës së drejtë: instrumentet financiare me kosto të amortizuar (41.1)

346. Informacioni mbi vlerën e drejtë të instrumenteve financiare të matur me kosto të amortizuar, duke përdorur hierarkinë në SNRF 13.72, 76, 81 dhe 86, raportohet në këtë formular.

25.2. Përdorimi i opsionit të vlerës së drejtë (41.2)

347. Informacioni mbi përdorimin e opsionit të vlerës së drejtë për aktivet dhe detyrimet financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes raportohet në këtë formular
348. “Kontratat hibride” përfshijnë, për detyrimet, vlerën kontabël të instrumenteve financiare hibride të klasifikuara, si një e tërë, në portofolin kontabël të detyrimeve financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Në këtë mënyrë përfshihen instrumentet hibride të pandara, në tërësinë e tyre.
349. “Menaxhuar për rrezikun e kredisë” përfshin vlerën kontabël të instrumenteve të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes me rastin e mbrojtjes së tyre ndaj rrezikut të kredisë nga derivativët e kredisë të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me SNRF 9.6.7.

26. AKTIVET E TRUPËZUARA DHE TË PATRUPËZUARA: VLERA KONTABËL SIPAS METODËS SË MATJES (42)

350. “Toka, ndërtesa dhe pajisjet”, “Investime në prona” dhe “Aktivet e tjera të patrupëzuara” raportohen sipas kriterëve të përdorura në matjen e tyre.
351. "Aktive të tjera të patrupëzuara " përfshijnë të gjitha aktivet e patrupëzuara, përveç emrit të mirë.
352. Kur subjekti merr rolin e qiramarrësit, ai raporton informacion të veçantë për aktivet me qira (aktive me të drejtë përdorimi).

27. PROVIGJIONET

353. Ky formular përmban rakordimin ndërmjet vlerës kontabël të zërit "Provigjione" në fillim dhe në fund të periudhës sipas natyrës së lëvizjeve, me përjashtim të provigjioneve të matura sipas SNRF 9-ës, të cilat raportohen në formularin 12.

354. "Angazhime dhe garanci të tjera të dhëna të matura sipas SNK 37-ës dhe garancitë e dhëna të matura sipas SNRF 4-ës" përfshijnë provigjionet e matura sipas SNK 37-ës dhe humbjet e kreditit të garancive financiare të trajtuara si kontrata sigurimi sipas SNRF 4-ës.

28. SKEMAT E PËRFITIMEVE DHE PËRFITIMET E PUNONJËSVE (44)

355. Këta formularë përfshijnë informacionin e akumuluar të të gjitha skemave të përfitimeve të subjektit. Kur ka më shumë se një skemë përfitimesh, raportohet shuma e përmbledhur e të gjitha skemave.

28.1. Përbërësit e aktiveve dhe detyrimeve neto të skemave të përfitimeve (44.1)

356. Formulari mbi përbërësit e aktiveve dhe detyrimeve neto të skemave të përfitimeve përmban rakordimin e vlerës aktuale të akumuluar të të gjitha detyrimeve (aktiveve) neto të skemave të përfitimeve si dhe të drejtat e rimbursimit (SNK 19.140 (a), (b)).
357. "Aktivet neto të skemave të përfitimeve" përfshijnë, në rast teprice pozitive, vlerat e tepricave që njihen në bilanc pasi nuk ndikohen nga limitet e vendosura në SNK 19.63. Vlera e këtij zëri dhe vlera e njohur në zërin memorandum "Vlera e drejtë e çdo të drejte për rimbursim të njohur si aktiv" përfshihen në zërin "Aktive të tjera" të bilancit.

28.2. Lëvizjet në detyrimet e skemave të përfitimeve (44.2)

358. Formulari i lëvizjeve në detyrimet e skemave të përfitimeve përmban rakordimin e balanceve hapëse dhe mbyllëse të vlerës aktuale të akumuluar të të gjitha detyrimeve të subjektit të skemave të përfitimeve. Efektet e elementeve të ndryshëm të renditur në SNK 19.141 gjatë periudhës paraqiten veçan.
359. Vlera në zërin "Teprica e mbylljes (vlera aktuale)" në formularin për lëvizjet në detyrimet e skemave të përfitimeve duhet të jetë e barabartë me vlerën në zërin "Detyrimet e skemave të përfitimeve me vlerën aktuale".

28.3. Shpenzimet e personelit sipas llojit të përfitimeve (44.3)

360. Për raportimin e shpenzimeve të personelit sipas llojit të përfitimeve, përdoren përkufizimet e mëposhtme:
- a) "Pensionet dhe shpenzimet e ngjashme" përfshijnë shumën e njohur në atë periudhë si shpenzime personeli për çdo detyrim përfitimi pas përfundimit të punësimit (si skemat e kontributeve dhe ato të përfitimeve), përfshirë kontributet e lidhura me përfundimin e punësimit nga fondet e sigurimeve shoqërore (fondet e pensione) të mbajtura nga qeveria ose entet e sigurimeve shoqërore;
 - b) "Pagesat e bazuara në aksione" përfshijnë shumën e njohur në periudhën e raportimit si shpenzime personeli për pagesat e bazuara në aksione;

- c) "Paga dhe rroga" përfshin shpërblimin e punonjësve të subjektit për punën ose shërbimet e tyre, por përjashton pagesat e largimit nga puna dhe shpërblimet në formën e zërave të bazuar në aksione, të cilat raportohen në zëra të veçantë;
- d) "Kontributet e sigurimeve shoqërore" përfshijnë kontributet në fondet e sigurimeve shoqërore, shumat që i paguhen qeverisë ose enteve të sigurimeve shoqërore për të marrë një përfitim social në të ardhmen, por përjashtojnë kontributet në fondet e sigurimeve shoqërore të lidhura me përfundimin e punësimit në formën e pensioneve (kontributet në fondet e pensioneve);
- e) "Pagesat e largimit nga puna" përmbajnë pagesa në lidhje me përfundimin e parakohshëm të një kontrate dhe përfshijnë përfitimet e largimit, siç përcaktohet në SNK 19.8;
- f) "Llojet të tjera të shpenzimeve të personelit" përfshijnë shpenzimet e personelit që nuk mund të raportohen në asnjë nga kategoritë e mësipërme.

28.4. Shpenzime personeli sipas kategorisë së shpërblimit dhe personelit (44.4)

361. Për raportimin e shpenzimeve të personelit sipas kategorisë së shpërblimit dhe të personelit, përdoren përkufizimet e mëposhtme:
- a) Zërat "elementi i pandryshueshëm i shpërblimit", "elementi i ndryshueshëm i shpërblimit", "personeli i identifikuar" dhe "organi drejtues në funksionin e tij drejtues" kanë të njëjtin kuptim si në rregulloren 63/2012 "Mbi parimet bazë të drejtimit të bankave dhe degëve të bankave të huaja dhe kriteret për miratimin e administratorëve të tyre".
 - b) Zërat "organi drejtues", "organi drejtues në funksionin e tij mbikëqyrës" dhe "menaxhimi i lartë" përbëhen nga personeli siç përcaktohet në pikat (7), (8) dhe (9) të nenit 3(1) të CRD.
362. "Numri i stafit" përfshin, në datën e raportimit, numrin e stafit të punësuar me kohë të plotë, plus numrin e anëtarëve në organet drejtuese në nivel të konsoliduar. Prej tyre, numri i personelit të identifikuar dhe numri i përfaqësuesve në organet drejtuese në funksionet e tyre drejtuese dhe në menaxhimin e lartë, si dhe numri i përfaqësuesve në organet drejtuese në funksionin e tyre mbikëqyrës raportohet veçan.

29. ZBËRTHIMI I ZËRAVE TË PËRZGJEDHUR TË PASQYRËS SË TË ARDHURAVE DHE SHPENZIMEVE (45)

29.1. Fitimet ose humbjet nga aktivet dhe detyrimet financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmejt fitimit ose humbjes sipas portofolit kontabël (45.1)

363. "Detyrimet financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes" përfshijnë vetëm fitimet dhe humbjet për shkak të ndryshimit në rrezikun e kredisë së vetë emetuesve të detyrimeve të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, kur subjekti raportues ka zgjedhur t'i njohë ato në fitim ose humbje sepse njohja në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse do të krijonte ose do të zmadhonte një mospërputhje kontabël.

29.2. Fitimet ose humbjet nga çregjistrimi i aktiveve jo-financiare (45.2)

364. "Fitimet ose humbjet nga çregjistrimi i aktiveve jo-financiare" ndahen sipas llojit të aktivitetit. Çdo zë përfshin fitimin ose humbjen në aktivin ku është çregjistruar. "Aktive të tjera" përfshijnë aktive të tjera të trupëzuara, aktive të patrupëzuara dhe investime që nuk raportohen diku tjetër.

29.3. Të ardhura dhe shpenzime të tjera operative (45.3)

365. Të ardhurat dhe shpenzimet e tjera operative zbërthehen sipas zërave të mëposhtëm: rregullime të vlerës së drejtë të aktiveve të trupëzuara të matura duke përdorur metodën e vlerës së drejtë; të ardhurat nga qiraja dhe shpenzimet e drejtpërdrejta operative nga investimet në prona; të ardhurat dhe shpenzimet nga qiratë financiare operative të ndryshme nga investimet në prona dhe pjesa tjetër e të ardhurave dhe shpenzimeve operative.
366. "Qiratë financiare operative të ndryshme nga investimet në prona" përfshijnë, për kolonën "të ardhurat" kthimet e përfituara dhe për kolonën "shpenzime" kostot e subjektit si qiradhënës në veprimtarinë e qiradhënies financiare operative, të ndryshme nga ato me aktive të klasifikuara si investime në prona. Shpenzimet e subjektit si qiramarrës raportohen në zërin "Shpenzime të tjera administrative".
367. Fitimet ose humbjet nga çregjistrimi dhe rivlerësimet e pronësive mbi arin, metalet e tjera të çmuara dhe mallrat e tjera të matura me vlerën e drejtë, minus kostot e shitjes, raportohen në zërat "Të ardhura të tjera operative. Të tjera" ose "Shpenzime të tjera operative. Të tjera"

30. PASQYRA E NDRYSHIMEVE NË KAPITAL (46)

368. Pasqyra e ndryshimeve në kapital paraqet informacion shpjegues të vlerës kontabël në fillim të periudhës (gjendja në fillim) dhe fundit të periudhës (gjendja në fund) për secilin përbërës të kapitalit.
369. "Transferimet ndërmjet komponentëve të kapitalit" përfshijnë të gjitha shumatat e transferuara brenda kapitalit, duke përfshirë fitimet dhe humbjet për shkak të rrezikut të vetë të kredisë të detyrimeve të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes dhe ndryshimet e akumuluar në vlerën e drejtë të instrumenteve të kapitalit të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse që transferohen në përbërës të tjerë të kapitalit pas çregjistrimit.

31. HUATË DHE PARADHËNIET: INFORMACION SHITESË (23)

370. Formulari 23 paraqet informacion shtesë mbi huatë dhe paradhëniet, duke përjashtuar huatë dhe paradhëniet e klasifikuara si të mbajtura për tregtim dhe instrumentet e borxhit të mbajtura për shitje.

371. Me qëllim përcaktimin e "numrit të instrumenteve", një instrument nënkupton një produkt bankar me tepricë më bilanc dhe, kur është e zbatueshme, një limit kredie, që zakonisht shoqërohet me një llogari. Një ekspozim ndaj një kundërpattie të caktuar mund të përbëhet nga disa instrumente. Numri i instrumenteve përcaktohet në bazë të mënyrës se si subjekti menaxhon ekspozimin. Numri i instrumenteve raportohet veçan për ekspozimet në statusin përpara procesit gjyqësor dhe veçan për ekspozimet në statusin gjyqësor, siç përcaktohet në paragrafët 372 dhe 373 të kësaj pjese.
372. Një ekspozim raportohet "në statusin përpara procesit gjyqësor" kur debitori është njoftuar zyrtarisht se subjekti do të ndërmarrë veprime ligjore kundër debitorit brenda një periudhe kohore të përcaktuar, përveç rastit kur përmbushen disa detyrime kontraktuale ose të tjera pagese. Kjo përfshin gjithashtu rastet kur kontrata është ndërprerë nga subjekti raportues për shkak se debitori është në shkelje formale të termave dhe kushteve të kontratës dhe debitori është njoftuar në përputhje me rrethanat, por asnjë veprim ligjor kundër debitorit nuk është ndërmarrë ende zyrtarisht nga subjekti. Ekspozimet e klasifikuara "në statusin përpara procesit gjyqësor" mund të dalin nga ky klasifikim nëse shumat e papaguara në afat janë paguar ose nëse ato hyjnë në statusin e procesit gjyqësor siç përcaktohet në paragrafin vijues.
373. Një ekspozim është "në statusin e procesit gjyqësor" kur veprimi ligjor kundër debitorit është ndërmarrë zyrtarisht. Kjo përfshin rastet kur gjykata konfirmon se ka pasur procedura gjyqësore formale ose sistemi gjyqësor është njoftuar për fillimin e procedurave ligjore.
374. "Huatë dhe paradhëniet e pasiguruara dhe pa garanci" i referohen ekspozimeve për të cilat nuk është lënë kolateral peng dhe nuk janë marrë garanci financiare; pjesa e pasiguar e një ekspozimi pjesërisht të siguar ose pjesërisht të garantuar nuk përfshihet në këtë zë.
375. Huatë dhe paradhëniet me raport mbulimi të akumuluar mbi 90% raportohen veçan. Për këtë qëllim, "raporti i akumuluar i mbulimit" është raporti ndërmjet zhvlerësimeve të akumuluar, përkatësisht ndryshimeve negative të akumuluar në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë që lidhet me huanë ose paradhënien, (numëruesi) dhe vlerës kontabël bruto të asaj huaje ose paradhënieje (emëruesi).
376. Kreditë e kolateralizuara me pasuri të paluajtshme siç përkufizohet në paragrafët 117 a) dhe 118, si dhe huatë për pasuri të paluajtshme tregtare, siç përkufizohet në paragrafin 285, raportohen të ndara si pas raportit hua ndaj vlerës së kolateralit (LTV) siç përcaktohet në paragrafin 286 .
377. Informacioni mbi kolateralin dhe garancitë e marra për huatë dhe paradhëniet raportohet në përputhje me paragrafin 276. Rrjedhimisht, shuma e vlerave të raportuara si për kolateralin ashtu edhe për garancitë kufizohet në vlerën kontabël të ekspozimit përkatës. Pasuria e paluajtshme e lënë si kolateral raportohet veçan.
378. Me përjashtim të paragrafit të mëparshëm, zëri "kolaterali i marrë nga huatë dhe paradhëniet - shuma të pambuluara" pasqyron vlerën e plotë të kolateralit të marrë pa kufi (cap) të vlerës kontabël të ekspozimit përkatës.

32. HUA DHE PARADHËNIE: FLUKSET E EKSPOZIMEVE ME PROBLEME, ZHVLERËSIMET DHE FSHIRJET QË NGA FUNDI I VITIT FINANCIAR PARAARDHËS (24)

32.1. Hua dhe paradhënie: flukset hyrëse dhe dalëse të ekspozimeve me probleme (24.1)

379. Formulari 24.1 parqet rakordimin e bilanceve hapëse dhe mbyllëse të tepricës së huave dhe paradhënies, duke përjashtuar huatë dhe paradhëniet e klasifikuara si aktive financiare të mbajtura për tregtim ose të mbajtura për shitje që janë klasifikuar me probleme në përputhje me paragrafët 249 deri 276 ose 308 dhe të raportuara në formularin 18. Flukset hyrëse dhe dalëse të huave dhe paradhënies me probleme ndahen sipas llojit të fluksit hyrës ose dalës.
380. Flukset hyrëse në kategorinë e ekspozimeve me probleme raportohen në përputhje me paragrafët 278, 279 dhe 282, me përjashtim të flukseve hyrëse në kategorinë "të mbajtura për shitje", të cilat janë jashtë objektit të këtij formulari. Flukset hyrëse ndahen sipas llojit hyrës (burimit). Në këtë kontekst:
- a) "Flukset hyrëse për shkak të interesit të përlllogaritur" përfaqësojnë interesat e përlllogaritura për kreditë dhe paradhëniet me probleme që nuk janë përfshirë në asnjë nga kategoritë e tjera të ndarjes sipas llojit (burimit); në këtë drejtim, ky fluks hyrës përfshin interesin e përlllogaritur për kreditë dhe paradhëniet me probleme, të cilat janë klasifikuar si me probleme në fund të vitit financiar paraardhës dhe që prej atëherë janë klasifikuar vazhdimisht si të tilla; interesi i përlllogaritur për ekspozimet që janë klasifikuar me probleme në përputhje me paragrafët 249 deri 276 ose 308 të kësaj pjese vetëm gjatë periudhës raportohen së bashku me vetë fluksin hyrës në kategorinë përkatëse të llojit (burimit);
 - b) Në zërin "nga të cilat: të riklasifikuara nga ekspozimet e rregullta të ristrukturuara në periudhë rikuperimi (probation) të riklasifikuara më parë me probleme" përfshihen "ekspozimet e rregullta të ristrukturuara në periudhë rikuperimi të riklasifikuara nga ato me probleme", siç përcaktohet në paragrafin 309 të kësaj pjese, që u riklasifikuan sërish me probleme në përputhje me paragrafët 249 deri në 276 ose 308 gjatë periudhës;
 - c) "Flukse hyrëse për arsye të tjera" përfshijnë flukset hyrëse që nuk mund të lidhen me ndonjë nga burimet e tjera të specifikuara të hyrjeve dhe përfshijnë, ndër të tjera, rritje në vlerën kontabël bruto të ekspozimeve me probleme për shkak të shumave shtesë të disbursuara gjatë periudhës, kapitalizim të shumave në vonesë duke përfshirë tarifat dhe shpenzimet dhe ndryshimet në kurset e këmbimit për huatë dhe paradhëniet me probleme që kanë qenë të klasifikuara me probleme në fund të vitit financiar paraardhës dhe kanë mbetur në vazhdimësi si të tilla.
381. Ekspozimet e mëposhtme raportohen në rreshta të veçantë:
- a) "Flukse hyrëse më shumë se një herë" përbëhet nga huatë dhe paradhëniet që janë riklasifikuar disa herë nga me probleme në të rregullta ose anasjelltas gjatë periudhës;
 - b) "Flukset hyrëse të ekspozimeve të dhëna në 24 muajt e fundit" përfaqësojnë huatë dhe paradhëniet që janë dhënë në 24 muajt përpara datës së raportimit dhe që janë klasifikuar me probleme në përputhje me paragrafët 249 deri në 276 ose 308 gjatë

periudhës. Nga këto ekspozime, huatë e disbursuara gjatë periudhës së raportimit raportohen veçan.

382. Flukset dalëse nga kategoria e ekspozimeve me probleme raportohen në përputhje me paragrafët 279 deri në 282 të kësaj pjese dhe ndahen sipas llojit (arsyes) së fluksit dalës. Në këtë kontekst, "fluksi dalës për shkak të fshirjeve" pasqyron shumën e fshirjeve të bëra gjatë periudhës që nuk mund të lidhet me asnjë nga llojet e tjera të flukseve dalëse të specifikuara dhe përfshin gjithashtu edhe fshirjet që lidhen me shuarjen totale të të gjitha të drejtave të subjektit raportues pas përfundimit të periudhës së kufizimeve ligjore (statute of limitations), faljen ose shkaqe të tjera të ndodhura gjatë periudhës.
383. Në ato raste kur një ekspozim çregjistrohet pjesërisht dhe pjesa e mbetur riklasifikohet si e rregullt, flukset dalëse që i përkasin riklasifikimit dhe flukset dalëse që i përkasin çregjistrimit raportohen si flukse dalëse të veçanta. Për flukset dalëse për shkak të likuidimeve të kolateralit, shitjes së ekspozimeve, transferimeve të rrezikut dhe marrjes së kolateralit në pronësi, raportohen rikuperimet e akumuluaru neto të marra. Nëse në momentin e likuidimeve të kolateralit, shitjes së ekspozimeve, transferimeve të rrezikut dhe marrjes në pronësi të kolateralit është bërë një fshirje, kjo shumë raportohet si pjesë e llojit përkatës të flukseve dalëse.
384. "Rikuperimet neto të akumuluaru" janë (i) shumën e mjeteve monetare ose ekuivalentëve të saj të mbledhur, neto nga kostot përkatëse, përkatësisht nga likuidime të kolateralit, shitjes së ekspozimeve dhe transferimeve të rrezikut, (ii) vlera në regjistrimin fillestar, siç përcaktohet në paragrafin 199 të kësaj pjese, e kolateralit të marrë në kontekstin e flukseve dalëse për shkak të marrjes në pronësi të kolateralit.
385. Flukset dalëse që kanë të bëjnë me huatë dhe paradhëniet që janë klasifikuar me probleme gjatë periudhës së raportimit dhe më pas kanë përmbushur kriteret për të dalë nga klasat me probleme, raportohen veçan.

32.2. Hua dhe paradhënie: Flukset e zhvlerësimeve dhe ndryshimet e akumuluaru negative në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë për ekspozimet me probleme (24.2)

386. Formulari 24.2 paraqet rakordim të tepricave të hapjes dhe mbylljes së llogarive të provigjioneve dhe gjendjet e ndryshimeve negative të akumuluaru në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë që ka të bëjë me huatë dhe paradhëniet që ishin ose janë klasifikuar me probleme në përputhje me paragrafët 249 deri 276 ose 308.
387. Zëri "rritjet gjatë periudhës" përfshin:
- a) gjendjen, në datën e raportimit, të zhvlerësimeve të akumuluaru dhe ndryshimeve negative të akumuluaru në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë që lidhet me huatë dhe paradhëniet që u klasifikuan me probleme gjatë periudhës dhe ende klasifikohen me probleme në datën e raportimit;
 - b) ndryshimet negative të akumuluaru në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë që lidhet me huatë dhe paradhëniet që u klasifikuan me probleme gjatë periudhës dhe u çregjistruan po gjatë periudhës;
 - c) rritja e zhvlerësimeve të akumuluaru dhe ndryshimeve negative të akumuluaru në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë që lidhet me huatë dhe paradhëniet që

janë klasifikuar me probleme në fund të vitit financiar paraardhës dhe janë ende të klasifikuara si të tilla në datën e raportimit ose janë çregjistruar gjatë periudhës.

388. Pjesa e rritjes që i atribuohet zhvlerësimeve dhe ndryshimeve negative të akumuluar në vlerën e drejtë të kontabilizuar kundrejt interesit të përlllogaritur raportohet veçan.
389. Zëri "rëniet gjatë periudhës" përfshin:
- a) gjendja, në datën e fundit të çregjistrimit, e zhvlerësimeve të akumuluar dhe ndryshimeve negative të akumuluar në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë që lidhet me huatë dhe paradhëniet që pushuan së qeni me probleme gjatë periudhës dhe dolën nga portofoli i subjektit gjatë periudhës;
 - b) gjendja, në datën e raportimit, e zhvlerësimeve të akumuluar dhe ndryshimeve të akumuluar negative në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë që lidhet me huatë dhe paradhëniet që pushuan së qeni me probleme gjatë periudhës dhe që nuk janë klasifikuar me probleme në datën e raportimit;
 - c) gjendja, në datën e raportimit, e zhvlerësimeve të akumuluar dhe ndryshimeve negative të akumuluar në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë që lidhet me huatë dhe paradhëniet që u riklasifikuan si "të mbajtura për shitje" gjatë periudhës; dhe
 - d) rënia e zhvlerësimeve të akumuluar dhe ndryshimet negative të akumuluar në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë që lidhet me huatë dhe paradhëniet që ishin klasifikuar me probleme në fund të vitit financiar paraardhës dhe janë ende të klasifikuara si të tilla në datën e raportimit.
390. Zërat e mëposhtëm raportohen veçan:
- a) rënia për shkak të rimarrjes së provigjioneve dhe rimarrjes të ndryshimeve negative në vlerën e drejtë për shkak të rrezikut të kredisë;
 - b) rënia për shkak të "unwinding" të skontimeve në kontekstin e aplikimit të metodës kontabël të normës efektive të interesit.

32.3. Hua dhe paradhënie: Fshirja e ekspozimeve me probleme gjatë periudhës (24.3)

391. Në formularin 24.3 raportohen fshirjet, siç përkufizohen në paragrafin 109 në masën që ato (i) janë bërë gjatë periudhës (flukset hyrëse) dhe (ii) i referohen huave dhe paradhënieve të klasifikuara me probleme në përputhje me paragrafët 249 deri 276 ose 308 të kësaj pjese gjatë periudhës, duke përjashtuar huatë dhe paradhëniet e klasifikuara si të mbajtura për tregtim, aktive financiare tregtare ose të mbajtura për shitje. Raportimi bëhet si për fshirjet e pjesshme ashtu për edhe ato të plota. Nga këto fshirje, ato që i atribuohen humbjes së të drejtës për të rikuperuar ligjërisht një ekspozim ose një pjesë të tij, raportohen veçan.

33. KOLATERALI I PËRFITUAR NGA PROCESI I MARRJES NË PRONËSI DHE I EKZEKUTIMIT (25)

392. "Kolaterali i marrë në pronësi" përfshin si pasuritë që janë lënë peng nga debitori si kolateral ashtu edhe ato që nuk janë lënë peng nga debitori si kolateral, por janë marrë në këmbim të fshirjes së borxhit mbi baza vullnetare ose me procedura ligjore.

33.1. Kolaterali i përfituar nga marrja në pronësi, i ndryshëm nga kolaterali i klasifikuar si Tokë, Ndërtesë, Makineri e Pajisje: flukset hyrëse dhe dalëse (25.1)

393. Formulari 25.1 paraqet rakordimin e vlerës së hapjes, në fillim të vitit financiar, dhe vlerës në mbyllje të kolateralit të marrë në pronësi, përveç kolateralit të klasifikuar si prona, ndërtesa, makineri e pajisje. Gjithashtu, formulari ofron informacion mbi "zvogëlimin e tepricës së borxhit" dhe vlerën në regjistrimin fillestar të kolateralit të marrë në pronësi.
394. "Zvogëlimi i tepricës së borxhit" është vlera kontabël bruto e ekspozimit që është çregjistruar nga bilanci në këmbim të kolateralit të marrë në pronësi, në momentin e këmbimit dhe zhvlerësimet e ndryshimet negative të vlerës së drejtë për shkak të rrezikut të kredisë të akumuluar në atë moment kohor. Kur këmbimi bëhet nëpërmjet fshirjes shuma përkatëse shkon për zvogëlimin e tepricës së borxhit. Çregjistrimet nga bilanci për arsye të tjera, si arkëtimi i mjeteve monetare, nuk raportohen.
395. "Vlera në regjistrimin fillestar" ka të njëjtin kuptim siç përkthuhet në paragrafin 199.
396. Përsa i përket "flukseve hyrëse gjatë periudhës":
- a) kolaterali i marrë në pronësi përfshin: (i) kolateralin e ri të marrë në pronësi gjatë periudhës (që nga fillimi i vitit financiar), pavarësisht nëse kolaterali rezulton ose jo i regjistruar në bilancin e subjektit në datën e raportimit dhe (ii) ndryshimet pozitive në vlerën e kolateralit gjatë periudhës për arsye të ndryshme (siç janë ndryshimet pozitive në vlerën e drejtë, vlerësimi, rimarrje e zhvlerësimit, ndryshimet e politikave kontabël). Këto lloj fluksesh raportohen veçan.
 - b) "zvogëlimi i tepricës së borxhit" pasqyron uljen e tepricës së borxhit të ekspozimit të çregjistruar për shkak të kolateralit të marrë në pronësi gjatë periudhës.
397. Në lidhje me "flukset dalëse gjatë periudhës":
- a) kolaterali i marrë në pronësi përfshin: (i) kolateralin e shitur në mjete monetare gjatë periudhës; (ii) kolateralin e shitur dhe të zëvendësuar nga instrumente financiare gjatë periudhës; dhe (iii) ndryshimet negative në vlerën e kolateralit gjatë periudhës për arsye të ndryshme (siç janë ndryshimet negative në vlerën e drejtë, amortizimi, zhvlerësimi, fshirja, ndryshimet e politikave kontabël). Këto lloje të fluksesh dalëseve raportohen veçan. Kur kolaterali çregjistrohet në këmbim të mjeteve monetare dhe instrumenteve financiare, shumat përkatëse do të ndahen në dy llojet e fluksesh dalëseve. "Kolaterali i shitur dhe i zëvendësuar me instrumente financiare" paraqet rastet kur kolaterali i shitet një blerësi dhe kjo blerësi financiohet nga subjekti raportues.
 - b) "zvogëlimi i tepricës së borxhit" pasqyron uljen e tepricës së ekspozimit për rastet kur kolaterali shitet me mjete monetare ose zëvendësohet me instrumente financiare gjatë periudhës.

398. Në rastin e shitjes së kolateralit me mjete monetare, "Fluksi dalës për të cilin janë arkëtuar mjete monetare" është i barabartë me shumën e "parave neto të mbledhura nga kostot" dhe "Fitimet/(-) humbjet nga shitja e kolateralit të marrë në pronësi". "Mjetet monetare të mbledhura neto nga kostot" janë shuma e parave të marra neto nga kostot e transaksionit, të tilla si tarifat dhe komisionet e paguara për agjentët, taksat dhe detyrimet e transferimit. "Fitimet/(-) humbjet nga shitja e kolateralit të përfituar nga marrja në pronësi" nënkuptojnë diferencën midis vlerës kontabël të kolateralit të matur në datën e çregjistrimit dhe shumës së mjeteve monetare të marra neto nga kostot e transaksionit. Në rast të zëvendësimit të kolateralit me instrumente financiare, siç përshkruhet në paragrafin 397, raportohet vlera kontabël e financimit të dhënë.
399. Kolaterali i përfituar nga marrja në pronësi raportohet sipas "vjetërsisë", pra në bazë të periudhës kohore në të cilën kolaterali është regjistruar në bilancin e subjektit.
400. Në kuadrin e paraqitjes së kolateralit të përfituar sipas vjetërsisë, "vjetërimi" i kolateralit në bilanc, pra migrimi ndërmjet shportave të paracaktuara të vjetërsisë, nuk raportohet as si fluks hyrës dhe as dalës.

33.2. Kolaterali i përfituar nga marrja në pronësi, i ndryshëm nga kolaterali i klasifikuar si Tokë, Ndërtesë, Makineri e Pajisje - Lloji i kolateralit të marrë (25.2)

401. Formulari 25.2 paraqet zbërthimin e kolateralit të përfituar nga marrja në pronësi, siç përcaktohet në paragrafët 392, sipas llojit të kolateralit. Formulari pasqyron kolateralin e regjistruar në bilanc në datën e raportimit, pavarësisht nga momenti kohor kur është përfituar. Gjithashtu, formulari jep informacion mbi "zvogëlimin e tepricës së borxhit" dhe "vlerën në regjistrimin fillestar" siç përcaktohet në paragrafët 394 dhe 395 dhe për numrin e kolateraleve të marra në pronësi e të regjistruara në bilanc në datën e raportimit.
402. Llojet e kolateralit janë ato të përcaktuara në paragrafin 196, me përjashtim të atyre të përcaktuara në pikën (b) (i) të atij paragrafi.
403. Për kolateralin në formën e pasurisë së paluajtshme, informacioni i mëposhtëm raportohet në rreshta të veçantë:
- a) pronë e paluajtshme që është në ndërtim ose zhvillim;
 - b) për pronën e paluajtshme tregtare, kolaterali në formën e tokës që lidhet me shoqëri pasurish të paluajtshme tregtare (commercial real estate corporations), me përjashtim të tokës bujqësore. Informacioni për tokën me dhe pa leje zhvillimi raportohet më vehte.

33.3. Kolaterali i përfituar nga marrja në pronësi, i klasifikuar si Tokë, Ndërtesë, Makineri e Pajisje (25.3)

404. Në formularin 25.3, raportohet informacioni mbi kolateralin e marrë në pronësi i klasifikuar si Tokë, Ndërtesa, Makineri e Pajisje. Po kështu, formulari jep informacion mbi "zvogëlimin e tepricës së borxhit" dhe "vlerën në regjistrimin fillestar" siç përcaktohet në paragrafët 394 dhe 395.

405. Informacioni jepet për gjendjen e kolateralit në datën e raportimit, pavarësisht nga momenti i marrjes së tij, si dhe flukset hyrëse për shkak të kolateralit të ri të marrë në pronësi ndërmjet fillimit dhe fundit të periudhës së raportimit dhe që është i regjistruar në bilanc në datën e raportimit. Për zërin “zvogëlimi i tepricës së borxhit”, “totali” pasqyron uljen e tepricës së borxhit nga kolaterali në datën e raportimit dhe “flukset hyrëse për shkak të kolateralit të ri të marrë në pronësi” pasqyrojnë uljen e tepricës borxhit në lidhje me kolateralin e përfutur gjatë periudhës.

34. MENAXHIMI DHE CILËSIA E RISTRUKTURIMEVE (26)

406. Formulari 26 paraqet informacion të detajuar mbi huatë dhe paradhëniet e ristrukturuara në përputhje me paragrafët 288 deri 316, duke përjashtuar instrumentet e klasifikuara si të mbajtur për shitje. Ekspozimet e ristrukturuara nëpërmjet ndryshimit të termave dhe kushteve të mëparshme ose një rifinancimi të plotë ose të pjesshëm të një kontrate borxhi me probleme, siç përcaktohet në paragrafin 289, detajohen më tej sipas llojeve të kriterëve të ristrukturimit.
407. "Numri i instrumenteve" përcaktohet siç përcaktohet në paragrafin 371 të kësaj pjese.
408. Vlera kontabël bruto e ekspozimeve të ristrukturuara shpërndahet sipas kategorive që pasqyrojnë llojin e ristrukturimit. Për ekspozimet me disa lloje ristrukturimi, vlera kontabël bruto e ekspozimeve të ristrukturuara shpërndahet sipas llojit më të rëndësishëm të ristrukturimit. Kjo e fundit identifikohet në bazë të llojit të ristrukturimit që ka ndikimin më të lartë në vlerën aktuale neto (NPV) të ekspozimit të ristrukturuar ose duke përdorur ndonjë metodë tjetër që konsiderohet e pranueshme.
409. Format e ristrukturimit paraqiten si më poshtë:
- a) periudha e faljes/moratorium pagese: pezullim i përkohshëm i detyrimeve për shlyerje të principalit ose interesit dhe fillimin e ripagimit në një moment të mëvonshëm kohor;
 - b) ulje e normës së interesit: vendosja e një norme më të vogël interesi (fikse ose të ndryshueshme) në një nivel të drejtë dhe të përbalueshëm në mënyrë të përkohshme ose të përhershme;
 - c) zgjatje e afatit të maturimit: zgjatja periudhës për shlyerjen e ekspozimit që sjell një vlerë më të ulët të kësteve duke shpërndarë shlyerjen e shumës së plotë të detyrimit të mbetur në një periudhë më të gjatë;
 - d) riskedulim pagesash: ripërcaktimi i planit kontraktual të shlyerjes me ose pa ndryshime në shumat e kësteve, pa ndryshuar periudhën e faljes/moratoriumit të pagesave, afatin e maturimit dhe pa falje borxhi. Kjo kategori përfshin, ndër të tjera, kapitalizimin e detyrimeve të prapambetura dhe/ose të interesave të akumuluar në tepricën e papaguar të principalit për t'u shlyer sipas një skeduli të përbalueshëm; zvogëlimi i vlerës së kësteve apo principalit për t'u paguar brenda një periudhe të caktuar, pavarësisht nëse interesat mbeten për t'u paguar plotësisht, kapitalizohen apo falen (forfeited);
 - e) falja e borxhit: anulimi i pjesshëm i ekspozimit nga subjekti raportues nëpërmjet humbjes së të drejtës për rikuperim ligjor;
 - f) këmbimi i borxhit me aktiv: zëvendësimi i pjesshëm i ekspozimit me instrumente borxhi në aktiv ose kapital;

- g) forma të tjera ristrukturimi, duke përfshirë ndër të tjera, rifinancimin e plotë ose të pjesshëm të një kontrate borxhi me probleme.
410. Kur forma e ristrukturimit ndikon në vlerën kontabël bruto të një ekspozimi, vlera e ndryshuar raportohet në datën e raportimit kur kjo është pas datës së ristrukturimit. Në rast rifinancimi, raportohet vlera kontabël bruto e kontratës së re ("borxhi i rifinancuar") që klasifikohet si ristrukturim, si dhe vlera kontabël bruto e kontratës së vjetër për shumën e papaguar.
411. Zërat e mëposhtëm raportohen në rreshta të veçantë:
- a) Instrumente të cilave u janë bërë disa ristrukturime në kohë, ku:
 - i. "Huatë dhe paradhëniet që janë ristrukturuar "dy herë" dhe "më shumë se dy herë" janë ekspozimet e klasifikuara si të ristrukturuara në përputhje me paragrafët 289 deri në 316 në datën e raportimit, ristrukturimi i të cilave ka ndodhur në dy ose më shumë momente kohore. Këto përfshijnë, ndër të tjera, ekspozimet e ristrukturuara që fillimisht dolën nga statusi i ristrukturimit (ekspozime të ristrukturuara të rikuperuara), por më pas iu bë sërish ristrukturim;
 - ii. "Huatë dhe paradhëniet që janë ristrukturuar sërish përkundrejt ristrukturimeve të mëparshme" janë ekspozimet në periudhë rikuperimi, ndaj të cilave janë bërë ristrukturime shtesë përkundrejt ristrukturimeve të mëparshme, pa u rikuperuar ndërkohë.
 - b) Ekspozimet e ristrukturuara me probleme që nuk plotësojnë kriteret e daljes nga kreditë me probleme. Këto përfshijnë ekspozimet e ristrukturuara me probleme që nuk plotësojnë kushtet për të mos u klasifikuar më me probleme siç përshkruhet në paragrafin 268 në fund të periudhës së rikuperimit prej 12 muaj të specifikuar në paragrafin 267 (b).
412. Ekspozimet e ristrukturuara që nga fundi i vitit të kaluar financiar raportohen në kolona të veçanta.

35. HUA DHE PARADHËNIE: KOHËZGJATJA MESATARE DHE PERIUDHAT E RIKUPERIMIT (47)

413. Informacioni i dhënë në formularin 47 i referohet huave dhe paradhënieve, duke përjashtuar huatë dhe paradhëniet e klasifikuara si të mbajtura për tregtim ose të mbajtura për shitje.
414. "Koha mesatare e ponderuar që nga data në vonesë (në vite)" llogaritet si mesatare e ponderuar e numrit të ditëve në vonesë të ekspozimeve me probleme në përputhje me paragrafët 249 deri në 276 ose 308 në data e raportimit. Ekspozimet me probleme që nuk janë në vonesë konsiderohen me zero ditë të vonuara në këtë përlllogaritje. Ekspozimet ponderohen, me ditët përkatëse në vonesë, për vlerën kontabël bruto të matur në datën e raportimit. Koha mesatare e ponderuar që nga dita në vonesë shprehet në vite (numër dhjetor).
415. Informacioni i mëposhtëm raportohet për huatë dhe paradhëniet me probleme për rezultatet gjatë periudhës së raportimit të procedurave gjyqësore:

- a) Rikuperimet neto të akumuluar: Ky zë përfshin rikuperimet që rezultojnë nga procedurat gjyqësore. Rikuperimet që rrjedhin nga marrëveshjet vullnetare nuk përfshihen.
- b) Zvogëlimi i vlerës kontabël bruto: Ky zë përfshin shumën kontabël bruto të huave dhe paradhënieve me probleme të çregjistruara për shkak të përfundimit të procedurës gjyqësore. Këtu përfshihen edhe fshirjet.
- c) Kohëzgjatja mesatare e procedurave gjyqësore të përfunduara gjatë periudhës: llogaritet si mesatarja e kohës së kaluar ndërmjet datës së kategorizimit të instrumentit “në status ligjor” në përputhje me paragrafin 373 dhe datës së përfundimit të procedurave ligjore, i shprehur në vite (numër dhjetor).